GITAGOBINDA.

ଶ୍ରୀ ଜୟଦେବଗୋସ୍ୱାମିଙ୍କ ବିରଚିତ ।

ଗୀତଗୋବିନ୍ଦ ।

ଧରଣୀଧରଙ୍କ ଅର୍ଥସହିତ ।

କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂକମ୍ପାନୀଙ୍କ ଯନ୍ତ୍ରାଳୟରେ

ସପ୍ତମବାର

ମୁଦ୍ରିତ ହୋଇ ପ୍ରକାଶିତ ହେଲା ।

CUTTACK,

Printed by the

Cuttack Printing Company

1897

ମୂଲ୍ୟ ଟ ୦ ।୵ ଛଅଣା ମାତ୍ର ।

ପ୍ରଥମସର୍ଗଃ ।

ମେଘୈର୍ମେଦୁରମମ୍ବରଂ ବନଭୁବଃ ଶ୍ୟାମସ୍ତମାଲଦ୍ରୁମୈ-
ର୍ନକ୍ତଂ ଭୀରୁରୟଂ ତ୍ୱମେବତଦିମଂ ରାଧେ ଗୃହଂ ପ୍ରାପୟ ।
ଇତ୍ଥଂ ନନ୍ଦନିଦେଶତଶ୍ଚଳିତୟୋଃ ପ୍ରତ୍ୟଧ୍ୱକୁଞ୍ଜଦ୍ରୁମଂ
ରାଧାମାଧବୟୋର୍ଜୟନ୍ତି ଯମୁନାକୂଳେ ରହଃ କେଳୟଃ । ୧ ।

ରାଗ କେଦାର । ଚକ୍ରକେଳି ବାଣୀରେ ।

ମାୟା ରଚିଲେ ଦେବ ମାୟାଧର । ମେଘ ଆସି ଆଚ୍ଛାଦିଲା ଅମ୍ବର । ୧ । ନବଘନ ନୀଳମେଘ ପ୍ରକାଶିଲା । ବିପିନ ଗିରି ଶ୍ୟାମଳ ଦିଶିଲା । ୨ । ନୀଳତମାଳତରୁ ଘନଲତା । ଦେଖିଣ ନନ୍ଦ ପାଇଲେକ ଚିନ୍ତା । ୩ । ରାଧାକୁ ବୋଲନ୍ତି ବରଜପତି । ଗୋଡ଼ାଇ ଅଇଲାଟି ଏ ଶ୍ରୀପତି । ୪ । ନିଶାରେ ଗୋଗୋଷ୍ଠେ କରିବ ଭୟ । ଗୃହେ ପ୍ରବେଶ କରାଅ ତନୟ । ୫ । ଏମନ୍ତେ ନନ୍ଦର ଆଦେଶ ଦେଲେ । ଚଳିଗଲେ ରାଧା ମାଧବ ବେନି । ଯମୁନାକୂଳେ ଘନତରୁବର । ଲତାନିକୁଞ୍ଜ ଗୃହର ଆକାର ।୭। ନିର୍ଜନ ପ୍ରସରଭୂମିରେ ମେଳି । ନିକୁଞ୍ଜେ ନିକୁଞ୍ଜେ କରନ୍ତି କେଳି । ୮ । ରତିବନ୍ଧେ ରସକ୍ରୀଡ଼ା ଯେତେ । ତାହା ନରୂପି କହିବଇଁ କେତେ । ୯ ଏକ ଆରକେ ଚିତ୍ରବନୀ ହୋଇ । ମିଳିଲେ ନନ୍ଦ-ସଦନରେ ଯାଇଁ । ୧୦ ।

ବାଗ୍ଦେବତାଚରିତଚିତ୍ରିତଚିତ୍ତସଦ୍ମା
ପଦ୍ମାବତୀଚରଣଚାରଣଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ।
ଶ୍ରୀବାସୁଦେବରତିକେଳିକଥାସମେତ-
ମେତଂ କରୋତି ଜୟଦେବକବିଃ ପ୍ରବନ୍ଧଂ । ୬
ଯଦି ହରିସ୍ମରଣେ ସରସଂ ମନୋ
ଯଦି ବିଳାସକଳାସୁ କୁତୂହଳଂ
ମଧୁର କୋମଳକାନ୍ତପଦାବଳୀଂ
ଶୃଣୁ ତଦା ଜୟଦେବସରସ୍ୱତୀଂ । ୩

ବାଚଃ ପଲ୍ଲବୟତ୍ୟୁମାପତିଧରଃ ସନ୍ଦର୍ଭଶୁଦ୍ଧିଂ ଗିରାଂ
ଜାନୀତେ ଜୟଦେବ ଏବ ଶରଣଃ ଶ୍ଲାଘ୍ୟୋ ଦୁରୂହଦ୍ରୁତେ ।

ବଚନ ଦେବତାଚରିତ୍ରେ ଯାର । ଚିହ୍ନିତ ହୋଇଛି ଚିତ୍ତସ-ଦ୍ମର । ୧୧ । ପଦ୍ମାବତୀର ଚରଣଚାରଣ । ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀପଣେ ଅଟେ ନିପୁଣ । ୧୨ । ସେ ଶ୍ରୀ କେଶବ ରତିକେଳିକଥା । ଯୁକ୍ତ ପ୍ରବନ୍ଧ କରୁଅଛି ଗାଥା । ୧୩ । ଶ୍ରୀଜୟଦେବଙ୍କ କବିତା-ରସ । କର୍ଣ୍ଣେ ପାନ କଲେ ହେବ ହରଷ ।୧୪। ଯେବେ ସୁଜନେ ହରିସ୍ମରଣରେ । ସରସମନ କରିଛ ନିର୍ଭରେ । ୧୫ । ଯେବେ ସକଳ ବିଳାସକଳାରେ । କୁତୂହଳ ମନ ହୋଇ ସେ ପାରେ । ୧୬ । ମଧୁର କୋମଳପଦେ ରଚିତ । ଶ୍ରବଣ କର ଜୟଦେବ ଗୀତ । ୧୭ । ଉମାମତିଧର ଏକହିଁ ବ୍ୟକ୍ତି । ବଚନପଲ୍ଲବେ ଅଟେ ତା-ଶକ୍ତି । ୧୮ । କଠିନ ଦୁର୍ବୋଧ ଶୀଘ୍ର ରଚନା । ଶରଣ କେବଳ ଜାଣନ୍ତି ହିନା । ୧୯ । ଶୃଙ୍ଗାରରସ ରଚନାରେ କେହି । ଗୋବର୍ଦ୍ଧନାଚାର୍ଯ୍ୟ ସମାନ ନାହିଁ । ୨୦ । କବି-ଭୂପତି ଧୋୟୀ-

ଶୃଙ୍ଗାରୋତ୍ତରସତ୍ପ୍ରମେୟରଚନୈରାଚାର୍ଯ୍ୟ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନଃ
ସ୍ପର୍ଦ୍ଧୀ କୋଽପି ନ ବିଶ୍ରୁତଃଶ୍ରୁତିଧରୋ ଧୋୟୀ କବିକ୍ଷ୍ମାପତିଃ । ୪ ।

ମାଲବଗୌଡ଼ାରାଗେଣ ରୂପକତାଳେନ ଗୀୟତେ ।

ଅସ୍ୟ ଲକ୍ଷଣଂ ।

ନିତମ୍ବିନୀଚୁମ୍ବିତବକ୍ତ୍ରପଦ୍ମଃ ଶୁକଦ୍ୟୁତିଃ କୁଣ୍ଡଳବାନ୍ ପ୍ରମତ୍ତଃ ।
ସଙ୍ଗୀତଶାଳାଂ ପ୍ରବିଶନ୍ ପ୍ରଦୋଷେ ମାଲାଧରୋ ମାଳବରାଗରାଜଃ ।

ପ୍ରଳୟପୟୋଧିଜଲେ ଧୃତବାନସି ବେଦଂ
ବିହିତବହିତ୍ରଚରିତ୍ରମଖେଦଂ ।
କେଶବ ଧୃତ ମୀନଶରୀର ଜୟ ଜଗଦୀଶ ହରେ । ଧ୍ରୁବ । ୫॥

ନାମେ ରାଜା । ଶ୍ରୁତିଧର ବୋଲି ଲୋକେ ତା ପୂଜା । ୬୧ ।
ବଚନମାନଙ୍କ ସନ୍ଦର୍ଭଶୁଦ୍ଧି । ଜୟଦେବ ଏକା ଜାଣେ ସୁବୁଦ୍ଧି ।୬୨
ସୁଜନେ ଶୁଣ ହୋଇ ଏକଚିତ୍ତ । କୃଷ୍ଣର ରସକ୍ରୀଡ଼ା ଏହି ଗୀତ
୬୩ । ପ୍ରଥମଛାନ୍ଦ ପଦବନ୍ଧ ଏହି । ଶୁଣନ୍ତେ ଦୁରିତ ଏଠି ହର-
ଇ ।୬୪। ଗୋବିନ୍ଦପାଦସରୋଜଯୁଗଳ । ନବବିକଚ କମଳର
ଦଳ ।୬୫। ଧରଣୀଧର ଶିରର ମଣ୍ଡନ । ଭବଘୋରତିମିରର
ଖଣ୍ଡନ । ୬୬ ।

ଦ୍ୱିତୀୟଛାନ୍ଦ । ମାଳବ ।

ଜୟ ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ ଦେବ ମଧୁହାର । ତୁମ୍ଭର ମହିମା
କେହୁ କହିବ ବିସ୍ତାର ।୧। ଚତୁର୍ମୁଖ, ତ୍ରିନୟନ, ସହସ୍ରଲୋ-
ଚନ । କହନ୍ତେ କେତେହେଁ କାଳେ ନ ଯିବ ଲେଖନ ।୨।
ମାନବ ମାଧବ ଅବା କହିବ ମୁଁ କେତେ । ସାଧୁପ୍ରାଣୀ ଗୁରୁଆନ୍ତ

କ୍ଷିତିରତିବିପୁଲତରେ ତବ ତିଷ୍ଠତି ପୃଷ୍ଠେ
ଧରଣୀଧରଣକିଣଚକ୍ରଗରିଷ୍ଠେ ।
କେଶବ ଧୃତ କଚ୍ଛପରୂପ ଜୟ ଜଗଦୀଶ ହରେ । ୨ ।
ବସତି ଦଶନଶିଖରେ ଧରଣୀ ତବ ଲଗ୍ନା ।
ଶଶିନି କଳଙ୍କକଳେବ ନିମଗ୍ନା ।
କେଶବ ଧୃତ ଶୂକରରୂପ ଜୟ ଜଗଦୀଶ ହରେ । ୩।
ତବ କରକମଲବରେ ନଖମଦ୍ଭୂତଶୃଙ୍ଗଂ
ଦଲିତ ହିରଣ୍ୟକଶିପୁତନୁଭୃଙ୍ଗଂ ।
କେଶବ ଧୃତ ନରହରିରୂପ ଜୟ ଜଗଦୀଶ ହରେ ।୮।
ଛଳୟସି ବିକ୍ରମଣେ ବଳମଦ୍ଭୁତ ବାମନ
ପଦନଖନୀରଜନିତଜନପାବନ ।
କେଶବ ଧୃତ ବାମନରୂପ ଜୟ ଜଗଦୀଶ ହରେ ।୯।

ଯାହା ଭକ୍ତି ଯେତେ । ୩ । ପ୍ରଳୟପୟୋଧିଜଳେ ମୀନରୂପ ଧରି । ଶଙ୍ଖା ନାମେ ଦନୁଜକୁ ହେଳାରେ ସଂହାରି ।୪। ବେଦ ହିବରଣ ଆଣି ବିଧାତାଙ୍କୁ ଦେଲ । ଜଗତହିତ କର୍ମେଣ ଛଡ଼ାଇ ଘେନିଲ । ୫ । କମଠମୂରତି ଯିତି ବସ୍ତ୍ରୀର୍ଣ୍ଣ ଗରିଷ୍ଠ । ଧଇଲ ଚକ୍ର ଆକାରେ କଠିନ ସେ ପୃଷ୍ଠ । ୬ । ଶୂକରସ୍ୱରୂପେ ମହୀ ଦନ୍ତଶିଖେ ଧରି । ଚନ୍ଦ୍ରରେ କଲଙ୍କ କି ଦଶନେ ବସୁନ୍ଧରୀ ।୭। ମହାକାୟା ବସ୍ତାରିଲ ଅଦ୍ଭୁତ ଭୁଙ୍ଗ । ଦନୁଜର କଳେବର କହନ୍ତି ସଂହ । ୮ । ହିରଣ୍ୟକଶିପୁ ନଖେ ବିଦାରିଲ ଆଣି । କରକମଳରେ ତାର ତନୁଭୃଙ୍ଗ ଜାଣି । ୯ । ଉଣ୍ଡିଲ ବଳଙ୍କ ରୂପ ଧଇଲ ବାମନ । ବିକ୍ରମି ଚରଣ ଗଲ୍ଲ ଅଶେଷ ଭୁବନ ।୧୦

କ୍ଷତ୍ରିୟରୁଧିରମୟେ ଜଗଦପଗତପାପଂ
ସ୍ନପୟସି ପୟସି ଶମିତଭବତାପଂ ।
କେଶବ ଧୃତ ଭୃଗୁପତିରୂପ ଜୟ ଜଗଦୀଶ ହରେ । ୧୦ ।
ବିତରସି ଦିକ୍ଷୁ ରଣେ ଦିକ୍‌ପତିକମନୀୟଂ
ଦଶମୁଖମୌଳିବଳିଂ ରମଣୀୟଂ ।
କେଶବ ଧୃତ ରାମଶରୀର ଜୟ ଯଗଦୀଶ ହରେ । ୧୧ ।
ବହସି ବପୁଷି ବିଶଦେ ବସନଂ ଜଳଦାଭଂ
ହଳହତି ଭୀତିମିଳିତଯମୁନାଭଂ
କେଶବ ଧୃତ ହଳଧରରୂପ ଜୟ ଜଗଦୀଶ ହରେ । ୧୨ ।

ଅନେକ କାଳର ଗଙ୍ଗା କମଣ୍ଡଳେ ସଞ୍ଚି । ଢାଳନ୍ତି ତବ ଚରଣେ ହରଷେ ବିରଞ୍ଚି ।୧୧। ପାଦକୁ ନ ଅଣ୍ଟି ମନ୍ଦାକିନୀ ବହିଯାଇ । ତୁଷାରକଣିକା ପ୍ରାୟ ନଖକୋଣେ ରହି ।୧୨। ତହୁଁ ସେ ଝରଇ ସୁରନଦୀ ତିନିପୁରେ । ଅପବିତ୍ରଜନଙ୍କ କଳୁଷ ଅପହରେ ।୧୩। ପର୍ଶୁଧରରୂପ ନାଥ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିକ୍ରମ । ଅବନୀପତିକୁଳକୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ କି ଯମ । ୧୪ । ନିଶୋଧନ କଲ କ୍ଷତ୍ରି ଏକବିଂଶବାର । ସ୍ନାନ ତର୍ପଣାଦି କଲ ରୁଧିର ଜଳର ।୧୫। ଜଗତଜନମାନଙ୍କ ଯେତେ ଘୋରପାପ । ସେ ଜଳ ଅବଗାହନେ ଖଣ୍ଡେ ଭବତାପ ॥ ଦଶରଥଘରେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଅବତାର । ବାନ୍ଧିଲ ସାଗରେ ସେତୁ ଯୋଜଣ ପଥର । ୧୭ । ରଣେ ରାବଣର ଦଶଶିରକୁ ହାଣି । ବଳ ଦେଇ ଦିଗପାଳମାନତ ସନ୍ତୋଷି । ୧୮ । ବଳଭଦ୍ରରୂପ ଅକଳଙ୍କ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତି । କଟି, ନୀଳନିଚୋଳ ଯମୁନାଜଳଭ୍ରାନ୍ତି । ୧୯ । ନୀପରସପାନେ ରଙ୍ଗ ଅଳସ ଲୋଚନ।

ନନ୍ଦସି ଯଜ୍ଞବିଧେରହହ ଶ୍ରୁତିଜାତଂ
ସଦୟହୃଦୟଦର୍ଶିତପଶୁଘାତଂ ।
କେଶବ ଧୃତ ବୁଦ୍ଧଶରୀର ଜୟ ଜଗଦୀଶ ହରେ । ୧୩ ।
ମ୍ଳେଚ୍ଛନିବହନିଧନେ କଳୟସି କରବାଳଂ
ଧୂମକେତୁମିବ କମପି କରାଳଂ ।
କେଶବ ଧୃତ କଲ୍କି ଶରୀର ଜୟ ଜଗଦୀଶ ହରେ । ୧୪ ।
ଶ୍ରୀଜୟଦେବକବେରିଦମୁଦିତମୁଦାରଂ
ଶୃଣୁ ଶୁଭଦଂ ସୁଖଦଂ ଭବସାରଂ ।
କେଶବ ଧୃତ ଦଶବିଧରୂପ ଜୟ ଜଗଦୀଶ ହରେ । ୧୫ ।
ବେଦାନୁଦ୍ଧରତେ ଜଗନ୍ତି ବହତେ ଭୂଗୋଳମୁଦ୍‌ବିଭ୍ରତେ
ଦୈତ୍ୟାନ୍ ଦାରୟତେ ବଳିଂ ଛଳୟତେ କ୍ଷତ୍ରକ୍ଷୟଂ କୁର୍ବତେ ।
ପୌଲସ୍ତ୍ୟଂ ଜୟତେ ହଳଂ କଳୟତେ କାରୁଣ୍ୟମାତନ୍ୱତେ
ମ୍ଳେଚ୍ଛାନ୍ ମୂର୍ଚ୍ଛୟତେ ଦଶାକୃତିକୃତେ କୃଷ୍ଣାୟ ତୁଭ୍ୟଂ ନମଃ ।୧୬।

ତାକନ୍ତ ଯମୁନାଜଳ ହୁଅ ସାବଧାନ ।୨୦। ଏତେ ବୋଲି ହଳ-
ଧାରୀ ତରଙ୍ଗିଣୀ ଭେଦ । ଭୟରେ ତୁରତେ ଅସି ମିଳଇ କାଳି-
ନ୍ଦୀ । ସଦୟହୃଦୟ ବୁଦ୍ଧଶରୀର ବହିଲ । ପଶୁଘାତ ଅର୍ଥେ ଯଜ୍ଞ-
ବିଧିକି ଦୂଷିଲ ।୨୧। କଲ୍କି ରୂପେ କରେ ଧର ମହାଅଶିପତ୍ର ।
ଜ୍ୱଳନବଦନ ଅତି ଭୟଙ୍କର ଗାତ୍ର ।୨୩। ମ୍ଲେଚ୍ଛ ପାପୀ ଦୁରା-
ଚାରସମୂହ ସଂହାର । ଦର୍ଶାଇଲ ଛିଡଭାବ ଲୀଳାମାନ ଜାର ।୨୪।
ଏମନ୍ତରେ ଦଶବିଧ ଅବତାର ହୋଇ । ସଂସାର ପ୍ରତିପା-
ଳନେ ଧର୍ମ ରକ୍ଷା ପାଇ ।୨୫। କମଳାକୁଚମଣ୍ଡଳ ଅଶ୍ରୟ
ଯାହାର । ମନୋହର ବନମାଳା ଶୋଭିତ ହୃଦର ।୨୬।

ମଙ୍ଗଳଗୁର୍ଜ୍ଜରୀ ରାଗ ନିଃସାର ତାଳାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।
ରାଗସ୍ୟ ଲକ୍ଷଣଂ ।

ଶ୍ୟାମା ସୁକେଶୀ ମଳୟଦ୍ରୁମାଣାଂ ମୃଦୂଲ୍ଲସତ୍ପଲ୍ଲବତଳ୍ପଯାତା ।
ଶ୍ରୁତେଃ ସ୍ୱରାଣାଂ ଦଧତୀ ଦଶତ୍ୱଂ ତନ୍ୱୀମୁଖୀ ମଙ୍ଗଳଗୁର୍ଜ୍ଜରୀୟଂ ।

ଶ୍ରିତକମଳାକୁଚମଣ୍ଡଳ ଧୃତକୁଣ୍ଡଳ ।
କଳିତଲଳିତବନମାଳ, ଜୟ ଜୟ ଦେବ ହରେ । ଧ୍ରୁବ ।୧୭।

ଦିନମଣିମଣ୍ଡଳମଣ୍ଡନ ଭବଖଣ୍ଡନ ।
ମୁନିଜନମାନସହଂସ, ଜୟ ଜୟ ଦେବ ହରେ । ୧୮ ।

କାଳୀୟବିଷଧରଗଞ୍ଜନ ଜନରଞ୍ଜନ ।
ଯଦୁକୁଳନଳିନଦିନେଶ, ଜୟ ଜୟ ଦେବ ହରେ । ୧୯ ।

ମଧୁମୁରନରକ ବିନାଶନ ଗରୁଡ଼ାସନ ।
ସୁରକୁଳକେଳିନିଦାନ, ଜୟ ଜୟ ଦେବ ହରେ ।୨୦ ।

ଅମଳକମଳଦଳଲୋଚନ ଭବମୋଚନ ।
ତ୍ରିଭୁବନଭବନନିଦାନ, ଜୟ ଜୟ ଦେବ ହରେ । ୨୧ ।
ଜନକସୁତାକୃତଭୂଷଣ ଜିତଦୂଷଣ ।

ଦେବ ସୁରମୁନି କରୁଛନ୍ତି ଜୟକାର । ମଣିଗଣଶୋଭିତ କୁଣ୍ଡଳ ଶୁଭିତ ।୨୭। ଭବତମିର ନାଶନେ ଆଦିତ୍ୟ ପ୍ରକାଶ । ମୁନିଜନ-ମନମୀନ ସରୋବର ହଂସ ।୨୮। କାଳୀୟଭୁଜଙ୍ଗଦଳ ଜନମନ ରଞ୍ଜେ । ଯଦୁକୁଳକମଳତପନତେଜ ଗଞ୍ଜେ । ୨୯ । ନରକଦନୁଜ ମଧୁ ମୁର ଦର୍ପ ଗଞ୍ଜେ । ଦେବଙ୍କୁ ହରଷ ଦେଇ ଗରୁଡ଼ରେ ବଜେ । ୩୦ । ଅମଳକମଳନେତ୍ର ଭବଭୟ କାଟି । ତ୍ରିଭୁବନ ସ୍ଥାନ ଯାର ପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ରହ୍ମରାଶି । ୩୧ । ଜନକଦୁହିତା ହୃଦେ କଲସି ମଣ୍ଡନ । ଜିଣିଲ ସମରେ ଦଶକଣ୍ଠ

ସମରଶମିତଦଶକଣ୍ଠ, ଜୟ ଜୟ ଦେବ ହରେ ।୨୨।
ଅଭିନବଜଳଧରସୁନ୍ଦର ଧୃତମନ୍ଦର ।
ଶ୍ରୀମୁଖଚନ୍ଦ୍ରଚକୋର, ଜୟ ଜୟ ଦେବ ହରେ ।୨୩।
ତବ ଚରଣେ ପ୍ରଣତା ବୟମିତି ଭାବୟ ।
କୁରୁ କୁଶଳଂ ପ୍ରଣତେଷୁ, ଜୟ ଜୟ ଦେବ ହରେ ।୨୪
ଶ୍ରୀ ଜୟଦେବକବେରିଦଂ କୁରୁତେ ମୁଦଂ ।
ମଙ୍ଗଳମୁଜ୍ଜ୍ୱଳଗୀତ, ଜୟ ଜୟ ଦେବ ହରେ ।୨୫।
ପଦ୍ମାପୟୋଧରତଟୀପରିରମ୍ଭଲଗ୍ନ-
କାଶ୍ମୀରମୁଦ୍ରିତମୁରୋ ମଧୁସୂଦନସ୍ୟ ।
ବ୍ୟକ୍ତାନୁରାଗମିବ ଖେଲଦନଙ୍ଗଖେଦ-
ସ୍ୱେଦାମ୍ବୁପୂରମନୁପୂରୟତୁ ପ୍ରିୟଂ ବଃ । ୨୬ ।

ଯେ ଦୂଷଣ । ୩୨ । ନବଘନ ରୁଚି ତନୁ ଗିରିବର ପାଣି । ରମାବଦନବିଧୁକୁ ଚକୋର କ ଜାଣି । ୩୩ ।

ପଦ୍ମାପୟୋଧର ତଟ ଆଲିଙ୍ଗନ କରି । ହୃଦୟ କୁଙ୍କୁମା-ଙ୍କିତେ ପ୍ରମୋଦ ମୁରାରି ।୩୪। ମନୁ ଅନୁରାଗ କଏ ହୋଇଛି ବାହାର । କାମଖେଦ କଲେବରେ ପୂରେ ସ୍ୱେଦଧାର । ୩୫ । କୋଟିମନ୍ମଥ ଗଞ୍ଜେ ଲାବଣ୍ୟବଦନ । ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶଲୋକ ଆଲୋକତ ଯାର ଧ୍ୟାନ । ୩୬ । ସେ କୃଷ୍ଣ ଚରଣେ ମନ ଦିଅ ସାଧୁଜନ ! ହରିରସ ବିନୁ ଏହୁ ଦିବସ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ । ୩୭ । କୃଷ୍ଣକ୍ରୀଡାରସ ଏହୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁରସ ! ଦ୍ୱିତୀୟ ଛାନ୍ଦର ବାଣୀ ହୋଏ ପରକାଶ । ୩୮ ! କହଇ ଧରଣୀଧର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣର ଦାସ । କରିଥି କରୁଣା ନାଥ ଛେଦ ଭବପାଶ ।

ବସନ୍ତେ ବାସନ୍ତୀକୁସୁମସୁକୁମାରୈରବୟବୈ-
ର୍ଭ୍ରମନ୍ତୀଂ କାନ୍ତାରେ ବହୁବିହିତକୃଷ୍ଣାନୁସରଣାଂ ।
ଅମନ୍ଦଂ କନ୍ଦର୍ପଜ୍ୱରଜନିତଚିନ୍ତାକୁଳତୟା
ବଳଦ୍‌ବାଧାଂ ରାଧାଂ ସରସମିଦମୂଚେ ସହଚରୀ ।୨୭।

ବସନ୍ତରାଗଯତିତାଲାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।

ଅସ୍ୟ ଲକ୍ଷଣଂ ।

ଶିଖଣ୍ଡିବର୍ହୋଚ୍ଚୟବଦ୍ଧଚୂଡ଼ଃ ପୁଷ୍ଣନ୍ ପିକଂ ଚୂତକଳାଙ୍କୁରେଣ ।
ଭ୍ରମନ୍ ମୁଦା କାମମନଙ୍ଗମୂର୍ତ୍ତିର୍ମତ୍ତୋ ମତଙ୍ଗୋ ହି ବସନ୍ତରାଗଃ ।

ଲଳିତଲବଙ୍ଗଲତାପରିଶୀଳନକୋମଳମଳୟସମୀରେ ।
ମଧୁକରନିକରକରମ୍ବିତକୋକିଳକୂଜିତକୁଞ୍ଜକୁଟୀରେ ।

ଟୀକାସ୍ଥାନ ।

ରାଗ ଗୁଜ୍ଜରୀ ।

ଶୁଣ ହେ ସୁଜନେ ଏଥିଁ ରସବଚନ । ମିଳଲେ ଋତୁରାଜନ ବସନ୍ତଦିନ । ୧ । କାନ୍ତବିଚ୍ଛେଦେ ଯୁବତି ଜ୍ୱରସମାନ । ଧଇର୍ଯ୍ୟବନକୁ କଏ ଦାବଦହନ । ୨ । ଏସନ ସମୟେ ତହୁଁ ରାଧାସୁନ୍ଦରୀ । କୃଷ୍ଣର ବିରହେ ତନୁ ମଦନେ ପାରି । ୪ । ଚେ-ତିଣ ସଦନ ଚୂଲେ ଘୋରବିପିନେ । ମାଧବକୁ ଅନୁସରି ଭ୍ରମ-ଇ ବନେ । ୪ । ଅତି ସୁକୁମାର କରଚରଣତଳ । ମାଧବୀ କୁସୁମଦଳ ତନୁ କୋମଳ । ୫ । ମନସିଜଜ୍ୱର ଚିନ୍ତାଆକୁଳଭ-ରେ । ନ ଜାଣଇ ଶ୍ରମ ପୀଡା ଚିତ୍ତବିକାରେ ।୬। ରାଧାର ଏସନ ଦୁଃଖ ଦେଖିଣ ଦୂତୀ । କହଇ ଅଗ୍ରତେ ମିଳ ବଚନ ପ୍ରୀତି ।୭। ଦେଖ ସଖି ଲବଣ୍ୟ ଏ ଲବଙ୍ଗଲତା । ନବୀନପଲ୍ଲବଦଳ

ବିହରତି ହରିରିହ ସରସବସନ୍ତେ—
ନୃତ୍ୟତି ଯୁବତିଜନେନ ସମଂ ସଖି ବିରହିଜନସ୍ୟ ଦୁରନ୍ତେ
। ଧ୍ରୁବ । ୨୮

ଉନ୍ମଦମଦନମନୋରଥପଥିକବଧୂଜନଜନିତବିଲାପେ ।
ଅଳିକୁଳସଙ୍କୁଳକୁସୁମସମୂହନିରାକୁଳବକୁଳକଳାପେ । ୨୯ ।
ମୃଗମଦସୌରଭରଭସବଶମ୍ବଦନବଦଳମାଳତମାଲେ ।
ଯୁବାଜନହୃଦୟବିଦାରଣମନସିଜନଖରୁଚିକିଂଶୁକଜାଲେ ।୩୦।
ମଦନମହୀପତିକନକଦଣ୍ଡରୁଚିକେଶରକୁସୁମବିକାଶେ ।
ମିଳିତଶିଲୀମୁଖପାଟଳିପଟଳକୃତସ୍ମରତୂଣବିଳାସେ । ୩୧ ।

କୋମଳରତା । ୮ । ଶୀତଳେ ବହଇ ମନ୍ଦ ମଳୟାନିଳ । ମଧୁକରମୃଙ୍ଗରବ ଶୁଭେ ଚହଳ । ୯ । କୋକିଳ ମୃଦୁ ମଧୁର ଲଳିତବାଣୀ । ପୂରତ କୁଞ୍ଜସଦନେ ମୋହନ ଜାଣି ।୧୦। ବିରହିଜନଙ୍କୁ କି କରିବ ଏ ଅନ୍ତ । କାନ୍ତର ବିରହେ ଦନୂଦନ ଦୁଃଖିତ ।୧୧। ଏମନ୍ତ ସମୟେ ଯାହା ସନ୍ନିଧେ ପତି । ହରଷେ ବଞ୍ଚିଲ ଧନ ଉତ୍ସୁକ ମତି ।୧୨। ଦେଖ ସଖି ଅଳିଯୂଥ କୁସୁମକୁଳେ । ମଧୁ ଆଶେ ବସିଛନ୍ତି ଚୂତବକୁଳେ ।୧୩। ମଦନେ ଉନ୍ମତ୍ତ ଅତି ପଥିକପ୍ରିୟା । ବିଳାପ କରନ୍ତି ଯହୁଁ ନଇଲେ ନାହା । ୧୪ । ଦେଖ ସଖି ନବଦଳ ତମାଳବନ । କସ୍ତୁରୀଲେପନ ପ୍ରାୟେ ଅତି ଶୋଭନ ।୧୫। ଯୁବାଜନହୃଦୟ ବିଦାରିବାପାଇଁ । ଫୁଟିଛି କିଂଶୁକ କାମ ନଖ କି ଏହି । ୧୬ । ନାଗେଶ୍ୱର କୁସୁମର ବିକଚ ଶୋଭା । ମଦନସ୍ୟ କନକଦଣ୍ଡର ପ୍ରଭା ।୧୭ ପାଟଳିକୁସୁମେ ବସେ ମଧୁପଶ୍ରେଣୀ । ମକରଧ୍ୱଜର ଶରଭାଜନ ଜାଣି ।୧୮। ଦେଖ ସଖି ବିକଶିତ କରୁଣାପୁଷ୍ପ । ଜଗତଜନଙ୍କୁ

ବିଗଳିତଲଜ୍ଜିତ ଜଗଦବଲୋକନତରୁଣକରୁଣକୃତହାସେ
ବିରହିନିକୃନ୍ତନକୁନ୍ତମୁଖାକୃତିକେତକଦନ୍ତୁରିତାଶେ । ୩୬ ।

ମାଧବିକାପରିମଳଲଳିତେ ନବମାଲତିଜାତିସୁଗନ୍ଧୌ ।
ମୁନିମାନସମପି ମୋହନକାରିଣି ତରୁଣାକାରଣବନ୍ଧୌ । ୩୭ ।

ସ୍ଫୁରଦତିମୁକ୍ତଲତାପରିରମ୍ଭଣମୁକୁଳିତପୁଲକିତଚୂତେ ।
ବୃନ୍ଦାବନବିପିନେ ପରିସରପରିଗତଯମୁନାଜଳପୂତେ । ୩୮ ।

ଶ୍ରୀଜୟଦେବଭଣିତମିଦମୁଦୟତି ହରିଚରଣସ୍ମୃତିସାରଂ ।
ସରସବସନ୍ତସମୟବନବର୍ଣ୍ଣନମନୁଗତମଦନବିକାରଂ । ୩୯ ।

ହସିବାର ସ୍ୱରୂପ ।୧୯। ଏମଧୁସମୟେ ଯୁବାଜନ ଯୁବତି । ଯହୁଁ ସେ ଛାଡିଲେ ଲଜ୍ଜା ଚଞ୍ଚଳମତି ।୨୦। ବିରହିଜନହୃଦୟେ ବାଧଇ କି ସେ । କାମକୁନ୍ତଧାର କି କେତକୀ ବିକାଶେ । ପରିମଳ ଲଳିତ ମାଧବୀ ପ୍ରକାଶ । ନବୀନ ମାଳତୀ ଜାତି ସୁଗନ୍ଧବାସ ।୨୧। ମୁନିଜନ-ମନ କି ଏ ମୋହ କରଇ । ପାଦପକୁଳକୁ ଅତି ପୀଡିତ ଏହି ।୨୩। ପ୍ରସରିତ ଲତା ଯେତେ ତରୁକୁ ବେଢ଼ି । ଆଲିଙ୍ଗନ କରେ କିଏ ନବଦେହ ଜଡ଼ି ।୨୪। ନାସ୍ୱ ପରିରମ୍ଭଣେ ବିହ୍ୱଳ ଯେମନ୍ତ । ମୁକୁଳିତ ବକୁଳ କି ପଲ୍ଲବେ ଚୂତ ।୨୫। ଅତିରମ୍ୟ ବୃନ୍ଦାବନ କାନନ ଏହି । ପବିତ୍ର ଯମୁନାଜଳ ଯାଉଛନ୍ତି ବହି ।୨୬। ଅତି ସରସବସନ୍ତ ଋତୁଅବତାର । ମଳୟସମୀର ଧୀର କାମସଖୀର ।୨୭ ମଦନେ ଉନ୍ମତ୍ତ ସର୍ବଜୀବ ତରଲ । ଏହି ଋଷିଶ୍ରୁତି ପାଳେ ଜୀବ ନିର୍ମଳ । ୨୮।ଦେଖ ସଖି ମଲ୍ଲିକା କୁସୁମ ଫୁଟିଲା । ଉତ୍ଫୁଲ୍ଲ ପର୍ଣ୍ଣ-ଗ ଲତାପୁଞ୍ଜେ ପଡିଲା । ୨୯। ପ୍ରକଟିତ ସୁବାସ ପୂରିତ କାନନ ।

ଦରବିଦଳିତମଲ୍ଲୀ ବଲ୍ଲି ଚଞ୍ଚତ୍ପରାଗ-
ପ୍ରକଟିତ ପଟବାସୈର୍ବାସୟନ୍ କାନନାନ ।
ଇହ ହି ଦହତି ଚେତଃ କେତକୀଗନ୍ଧବନ୍ଧୁଃ
ପ୍ରସରଦସମବାଣପ୍ରାଣବଦ୍ଗନ୍ଧବାହଃ । ୩୬ ।

ଅଦ୍ୟୋତ୍ସଙ୍ଗବସଦ୍ଭୁଜଙ୍ଗକବଲକ୍ଲେଶାଦବେଶାଚଲଂ
ପ୍ରାଲେୟଂ ପ୍ଲବମେତୁମିଚ୍ଛନୁସରନ୍ତି ଶ୍ରୀଖଣ୍ଡଶୈଳାନିଲଃ ।
କିଞ୍ଚସ୍ନିଗ୍ଧରସାଲମୌଳିମୁକୁଳାନ୍ୟାଲୋକ୍ୟ ହର୍ଷୋଦୟାଦୁନ୍ମୀ-
ଲନ୍ତି କୁହୂଃକୁହୂରିତି କଲୋତ୍ତାଳାଃ ପିକାନାଂ ଗିରଃ । ୩୭ ।

ବିରହିଜନଙ୍କ ଚିତ୍ତ କରେ ଦହନ । କେତକୀସୁଗନ୍ଧ ଯେନ ମୃ-
ଦୁପବନ । ପ୍ରସରନ୍ତି କାମଶର ଦହିବ ପ୍ରାଣ । ୩୧ । ଦେଖ
ସଖି ଚନ୍ଦନର କନ୍ଦରେ ଅହି । ବାସ କରି ତରୁକୋଟେ ଅଛଇ
ରହି । ୩୨ । ପବନଆହାର ସେହୁ କରେ ନିରତ । ବିଷଜ୍ୱାଳା
ପୀଡ଼ା ଅତି ପାଇ ମରୁତ । ୩୩ । ଦକ୍ଷିଣଦିଗରୁ ବହେ ମଳୟା-
ନିଳ । ମର୍ଦ୍ଦିବା ହିମରେ ଛଡ଼ାଇବ ଖରଳ । ୩୪ । ଏମନ୍ତ
ବହନ୍ତେ ଧୀରେ ମଳୟାନିଳ । ଅଙ୍କୁର ହୋଇଲେ ଅଗ୍ରେ
ଚୂତବକୁଳ । ୩୫ । ଦେଖିଣ ହରଷ ଅତି କୋକିଳକୁଳ ।
କୁହୂକୁହୂ ଶବଦରେ କରନ୍ତି ଖେଳ । ୩୬ । ଉନ୍ମତ୍ତଭରେଣ
ଅତି ଆଳାପବାଣୀ । ଶୁଣି ଚିତ୍ତ ଧରିବ କି ବିରହିପ୍ରାଣୀ । ୩୭ ।
ଏମନ୍ତ ସମୟେ ତୋତେ ଉପେକ୍ଷି ହରି । ବିହରଇ ସଙ୍ଗେ
ଘେନି ବରନାରୀ । ୩୮ ।

ଉନ୍ମୀଲନ୍ମଧୁଗନ୍ଧଲୁବ୍ଧମଧୁପବ୍ୟାଧୂତଚୂତାଙ୍କୁର-
କ୍ରୀଡତ୍କୋକିଳକାକଳୀକଳକଳୈରୁଦ୍ଗୀର୍ଣ୍ଣକର୍ଣ୍ଣଜ୍ୱରାଃ ।
ନୀୟନ୍ତେ ପଥିକୈଃ କଥଂ କଥମପି ଧ୍ୟାନାବଧାନକ୍ଷଣ
ପ୍ରାପ୍ତପ୍ରାଣସମାସମାଗମରସୋଲ୍ଲାସୈରମୀ ବାସରାଃ । ୩୮ ।

ଅନେକନାରୀପରିରମ୍ଭସମ୍ଭ୍ରମସ୍ଫୁରନ୍ମନୋହାରିବିଲାସଲାଳସଂ
ମୁରାରିମାରାଦୁପଦର୍ଶୟନ୍ତ୍ୟସୌ ସଖୀ ସମକ୍ଷଂ ପୁନରାହ ରାଧିକାଂ

ଉନ୍ନାଗର ମଧୁଗନ୍ଧଲୋଭେ ଭ୍ରମର । ମତ୍ତଭରେ ଧ୍ୱନି କରେ ଚୂତଶିଖର । ୩୯ । କ୍ରୀଡ଼ନ୍ତି କୋକିଳ କୋଳାହଳ ଶବଦ । ଶୁଣନ୍ତେ ବିରହି କର୍ଣ୍ଣେ ଜ୍ୱରବିଷାଦ । ୪୦ । ପଥିକ ବିଦେଶିଜନ ଅତି ବିଚ୍ଛନ୍ନ । ନିଜରାମା ପ୍ରିୟବାଣୀ ସ୍ମରନ୍ତି ମନ । ୪୧ । ଗତ କେଳିରସ ମନେ କରିଣ ଧ୍ୟାନ । ଅତି-ଶୟ ଦୁଃଖେ ନେଲେ ରଜନୀ ଦିନ ।୪୨। ଅବଧି ସ୍ମରି କାନ୍ତ ଆକୁଳମତି । ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ପ୍ରାଣସମାନ ପତି । ୪୩ । ଅତି ହରଷିତ ବାମା ଉଲ୍ଲାସଚିତ୍ତ । ନାନାରସେ ଦିନ ନେଲେ କାମିନୀ-କାନ୍ତ । ୪୪ । ଏସନସମୟେ ସଖି ଦେବ ମୁରାରି । ଆଲିଙ୍ଗନ ସେ ଅନେକ ଯୁବତି କରି । ୪୫ । ମନୋହାରି-ଜନ କୃଷ୍ଣକେଳିଲାଳସେ । ଉତ୍ସୁକ ହୋଇଅଛନ୍ତି ଅତି ହରଷେ । ୪୬ । ଯେସନରେ କ୍ରୀଡ଼ା କରୁଛନ୍ତି ମାଧବ । ଦେଖିଲାକ ସହଚରୀ ତେସନ ଭାବ । ୪୭ । ପୁଣପୁଣ କହେ ବାମା ସଖୀଅଗ୍ରତ । ଶୁଣ ତୁ ସଜନି ଏକ କରିଣ ଚିତ୍ତ । ୪୮ ।

ରାମକରୀରାଗଯତିତାଲାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।

ଅସ୍ୟ ଲକ୍ଷଣଂ ।

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣପ୍ରଭା ସ୍ୱମ୍ବରଭୂଷଣା ଚ ନୀଲଂ ନରେନ୍ଦ୍ରଂ ବପୁଷା ବହନ୍ତୀ ।
କାନ୍ତେ ପ୍ରଦୋଷାନ୍ତମଧିଶ୍ରିତେଽପି ମାନୋନ୍ନତା ରାମକରୀପ୍ରଦିଷ୍ଟା ।

ଚନ୍ଦନଚର୍ଚ୍ଚିତନୀଲକଲେବରପୀତବସନବନମାଲୀ
କେଳିଚଳନ୍ମଣିକୁଣ୍ଡଳମଣ୍ଡିତଗଣ୍ଡଯୁଗସ୍ମିତଶାଲୀ
ହରିରିହ ମୁଗ୍ଧବଧୂନିକରେ
ବିଲାସିନି ବିଲସତି କେଳିପରେ । ୪୦ । ଧ୍ରୁବଂ ।

ପୀନପୟୋଧରଭାରଭରେଣ ହରିଂ ପରିରଭ୍ୟ ସରାଗଂ ।
ଗୋପବଧୂରନୁଗାୟତି କାଚିଦୁଦଞ୍ଚିତପଞ୍ଚମରାଗଂ । ୪୧ ।
କାପି ବିଲାସବିଲୋଲବିଲୋଚନଖେଳନଜନିତମନୋଜଂ ।
ଧ୍ୟାୟତି ମୁଗ୍ଧବଧୂରଧିକଂ ମଧୁସୂଦନବଦନସରୋଜଂ । ୪୨ ।

ନୀଳକଳେବରେ ଶୋଭେ ହରିଚନ୍ଦନ । କଟିତଟେ ପୀତପଟ୍ଟ ପରିଧାପନ । ୪୯ । ମଣ୍ଡିତ ଗଣ୍ଡଯୁଗଳେ ମଣିକୁଣ୍ଡଳ । ଲୀଳାଏ ଟାଳନ୍ତେ ଶୋଭେ ମୁଖମଣ୍ଡଳ । ୫୦ । ବିଳାସିନୀବୃନ୍ଦ ମଧ୍ୟେ କରନ୍ତି କେଳି । ବାବନ୍ତି ସୁସ୍ୱରେ ବେଣୁ ଶ୍ରୀବନମାଳୀ । ୫୧ । କେବଣ କାମିନୀ କୁଚଭରେଣ ଭାରି । ଆଲିଙ୍ଗନ କରିବାକୁ ସରାଗ କରି । ୫୨ । କେବଣ ଗୋପିନୀ ଗାଏ ପଞ୍ଚମସ୍ୱରେ । କର ଦେଇ କହୁ ଲୋଡ଼େ ଶୁଣ୍ଡମୂଳରେ । ୫୩ । କେବଣ ବିଳାସିନୀ ବିଲୋଲଲୋଚନ । ଡାକିଣ ଚାହାନ୍ତେ ଜ ଏ ଉଦେ ମଦନ । ୫୪ । କୃଷ୍ଣମୁଖସରୋଜ ଧ୍ୟାୟନ୍ତି ତରୁଣୀ । ହରଷ ଲାବଣ୍ୟ କୋଟିମଦନ ଜିଣି । ୫୫ । କେବଣ କାମିନୀ, କୃଷ୍ଣ-କପୋଳତଳେ । କର ଦେଇ କହୁ ଲୋଡ଼େ ଶ୍ରବଣମୂଳେ ।୫୬।

କାପି କପୋଲତଳେ ମିଳିତା ଲପିତୁଂ କମପି ଶ୍ରୁତିମୂଲେ ।
ଚାରୁ ଚୁଚୁମ୍ବ ନିତମ୍ବବତୀ ଦୟିତଂ ପୁଲକୈରନୁକୂଲେ ।୪୩।
କେଳିକଳାକୁତୁକେନ ଚ କାଚିଦମୁଂ ଯମୁନାଜଳକୂଲେ ।
ମଞ୍ଜୁଳବଞ୍ଜୁଳକୁଞ୍ଜଗତଂ ବିଚକର୍ଷ କରେଣ ଦୁକୂଲେ ।୪୪।
କରତଳତାଳତରଳବଳୟାବଳିକଳିତକଳସ୍ୱନବଂଶେ ।
ରାସରସେ ସହ ନୃତ୍ୟପରା ହରିଣା ଯୁବତିଃ ପ୍ରଶଶଂସେ ।୪୫।
ଶ୍ଳିଷ୍ୟତି କାମପି ଚୁମ୍ବତି କାମପି କାମପି ରମୟତି ରାମାଂ ।
ପଶ୍ୟତି ସସ୍ମିତଚାରୁପରାମପରାମନୁଗଚ୍ଛତି ବାମାଂ ।୪୬।

ଦେଖି ଚାରୁ ଗଣ୍ଡସ୍ଥଳ ପୁଲକ ହୋଇ । ଚୁମ୍ବନ ଦେଲାକ କଛୁ ନ ପାରେ କହି ।୪୭। ରମଣୀ ଚୁମ୍ବନ୍ତେ କୃଷ୍ଣ ଚଞ୍ଚଳ ମନ । ପୁଲକ ହୋଇଲା ଲୋମ ସକଳତନୁ । ୪୮ । କେଳିରସ ଯମୁନାକୂଳରେ ବିପିନ । କେଉଁ ବାମା ଓଟାରେ କୃଷ୍ଣର ବସନ । ୪୯ । ନିକୁଞ୍ଜ ଗହନବନଭିତରେ ଯିବା । ବିବିଧ ପ୍ରକାରେ ନାନା କ୍ରୀଡ଼ା କରିବା । ୬୦ । ସକଳମଣ୍ଡଳୀ ବାମାମଧ୍ୟେ ମୁରାରି । ରାସକ୍ରୀଡ଼ାରସେ ନୃତ୍ୟ କରନ୍ତି ହରି ।୬୧। କରତଳ ଶବଦରେ କଙ୍କିଣୀ ଧ୍ୱନି । ମଞ୍ଜୁ ବେଣୁସ୍ୱରେ ତାନ ଏକଇ ଜାଣି । ୬୨ । ପ୍ରଶଂସନ୍ତି ଯୁବତି କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଅନାଇ । ବିବିଧ ପ୍ରକାରେ ନାନା ବଚନ କହି । ୬୩ । କେବଣ ନାରୀକି କୃଷ୍ଣ ଅପାଙ୍ଗେ ଚାହିଁ । ତାହାକୁ ନିବିଡ଼େ ଆଲିଙ୍ଗନ କରଇ ॥ ତାହାର ସରୋଜମୁଖେ ଦେଇ ଚୁମ୍ବନ । କେଉଁ ଯୁବତିକି କହେ ହାସ୍ୟ ବଚନ । ୬୫ । କେବଣ ନାରୀକି କୃଷ୍ଣ ରମଣ କରି ; ସକଳରମଣୀ ଉସ୍ତାଇଲା ଏପରି । ୬୬ ।

ଶ୍ରୀ ଜୟଦେବଭଣିତମିଦମଭୁତକେଶବକେଳିରହସ୍ୟଂ ।
ବୃନ୍ଦାବନବିପିନବକୋଦକଲାବଳତଂ ବଡନୋଭୁଶୁଭାନ ଯଶସ୍ୟଂ ।୪୬
ବିଶେଷାମନୁରଞ୍ଜନେନ ଜନୟନ୍ନାନନ୍ଦମିନ୍ଦୀବର-
ଶ୍ରେଣୀଶ୍ୟାମଳକୋମଳୈରୁପନୟନ୍ନଙ୍ଗୈରନଙ୍ଗୋତ୍ସବ ।
ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦଂ ବ୍ରଜସୁନ୍ଦରୀଭିରଭିତଃ ପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗମାଲିଙ୍ଗିତଃ ।
ଶୃଙ୍ଗାରଃ ସଖି ମୂର୍ତ୍ତିମାନିବ ମଧୌ ମୁଗ୍ଧୋ ହରିଃ କ୍ରୀଡ଼ତି ।୪୮
ରାସୋଲ୍ଲାସଭରେଣ ବିଭ୍ରମଭୃତାମାଭୀରବାମଭ୍ରୁବା
ମଭ୍ୟର୍ଣ୍ଣେ ପରିରଭ୍ୟ ନିର୍ଭରମୁରଃ ପ୍ରେମାନ୍ଧୟା ରାଧୟା ।
ସାଧୁ ତ୍ୱଦ୍‌ବଦନଂ ସୁଧାମୟମିତି ବ୍ୟାହୃତ୍ୟ ଗୀତସ୍ତୁତି-
ବ୍ୟାଜାଦୁଦ୍‌ଭଟଚୁମ୍ବିତଃସ୍ମିତମନୋହାରୀ ହରିଃ ପାତୁ ବଃ ।୪୯
ଇତି ଶ୍ରୀ ଗୀତଗୋବିନ୍ଦମହାକାବ୍ୟେ ସାମୋଦଦାମୋଦରୋ
ନାମ ପ୍ରଥମଃ ସର୍ଗଃ । ୧ ।

ବାମା ମନୋରଞ୍ଜନେ ଅଦ୍ଭୁତ ପ୍ରକାଶ । ଶ୍ୟାମଳ କୋମଳତନୁ ମଦନ ପ୍ରବେଶ ।୬୭। ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦେନିର୍ଭରେ ଘେନ ଯୁବଯୂଥ । ପୁନଃ ପୁନ ଆଲିଙ୍ଗନ ମଦନେ ମତ୍ତ । ୬୮ । ମୂର୍ତ୍ତିମନ୍ତ ହୋଇଅଛି ଶୃଙ୍ଗାରକଳା । ମଧୁମାସେ କାମୋତ୍ସବ କୃଷ୍ଣର ଲୀଳା । ୬୯ । ଶୁଣ ହେ ସୁଜନେ ମନ କର ଆନନ୍ଦ । କୃଷ୍ଣକ୍ରୀଡ଼ାରସ ଏହୁ ଭୃଙ୍ଗାୟୁ ଛାନ୍ଦ । ୭୦ । ବସନ୍ତବର୍ଣ୍ଣିନା ଏହୁ ରହସ୍ୟ ଲୀଳା । ରାଧିକା ଅଗ୍ରତେ ସହଚରୀ କହିଲା । ୭୧ । ଶ୍ରୀହରିଚରଣପଦ୍ମ-ପରାଗ ଆଶେ । ଧରଣୀଧରର ମନ ମଧୁପ ବସେ । ୭୨ ।

द्वितीयः सर्गः ।

ବିହରତି ବନେ ରାଧା ସାଧାରଣପ୍ରଣୟେ ହରୌ
ବିଗଳିତନିଜୋତ୍କର୍ଷାଦୀର୍ଷାବଶେନ ଗତାନ୍ୟତଃ ।
କ୍ୱଚିଦପି ଲତାକୁଞ୍ଜେ ଗୁଞ୍ଜନ୍ମଧୁବ୍ରତମଣ୍ଡଳୀ-
ମୁଖରଶିଖରେ ଲୀନା ଦୀନାପ୍ୟୁବାଚ ରହଃ ସଖୀଂ । ୧ ।

ଗୁର୍ଜ୍ଜରୀରାଗ-ଯତିତାଲାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।

ସଞ୍ଚରଦଧରସୁଧାମଧୁରଧ୍ୱନିମୁଖରିତମୋହନବଂଶଂ
ଚଳିତଦୃଗଞ୍ଚଳଚଞ୍ଚଳମୌଳିକପୋଳବିଲୋଲବତଂସଂ ।

ରାସେ । ହରିମିହ ବିହିତବିଳାସଂ, ସ୍ମରତି ମନୋ ମମ କୃତ-
ପରିହାସଂ । ୨ । ଧ୍ରୁବ ।

ଚତୁର୍ଥ ଛାନ୍ଦ ।

ଅଷାଢ଼ଶୁକ୍ଳ ବାଣୀ ।

ଶୁଣ ସୁଜନେ ହୋଇ ସାବଧାନ । କହିଲି ସଂଜ୍ଞା ଯେତେ ବଚନ । ଶୁଣି ରାଧିକା ଅତି ତାପ ମନେ । ବିହରଇ ସେ ଘୋରବିପିନେ ଅତି ଘନ୍ନରାଗ । ଧରିଅଛି ତାର ହୃଦୟୁରାଗ ।୧। ଭ୍ରମନ୍ତେ ତନୁ ନିଜତେଜ ନାଶ । କେବଣହିଁ କୁଞ୍ଜଲତା ପ୍ରଦେଶ । ଭ୍ରମରମଣ୍ଡଳୀ ତହିଁ ଉପରେ । ମୁଖରିବଧ୍ୱନି କାନନେ ଫୁରେ । ତା ଦେଖି ସୁମୁଖୀ । ଅତି ଦୁଃଖେ କହେ ଶୁଣ ଗୋ ସଖି ।୨। ଦେଖ ସଖି ହରି ଏଡ଼େ ନିର୍ଦ୍ଦୟ । କ୍ରୀଡ଼ଇ ଯେବେ ଗୋପକାଙ୍ଗନୟ । ମୋର ବିସ୍ମିଲେ ରାସକେଳି ରସ । କରଇ ନାନା ପ୍ରକାରେ ବିଳାସ । ନାହିଁ ମୋର ଆଶ । ମୋ ମନ ସୁମରଇ କ୍ରୀଡ଼ାରସ । ୩ । ଅମୀୟ ଅଧରେ ବେଣୁ ମଧୁର । ଚଳିତ ଲୋଚନ ଚଞ୍ଚଳ ଶିର ।

ଚନ୍ଦ୍ରକଚାରୁମୟୂରଶିଖଣ୍ଡକମଣ୍ଡଳବଳୟିତକେଶଂ ।
ପ୍ରଚୁରପୁରନ୍ଦରଧନୁରନୁରଞ୍ଜିତମେଦୁରମୁଦିରସୁବେଶଂ । ୩ ।
ଗୋପକଦମ୍ବନିତମ୍ବବତୀମୁଖଚୁମ୍ବନଲମ୍ଭିତଲୋଭଂ ।
ବନ୍ଧୁଜୀବମଧୁରାଧରପଲ୍ଲବମୁଲ୍ଲସିତସ୍ମିତଶୋଭଂ । ୪ ।
ବିପୁଳପୁଳକଭୁଜପଲ୍ଲବବଳୟିତବଲ୍ଲବଯୁବତିସହସ୍ରଂ ।
କରଚରଣୋରସି ମଣିଗଣଭୂଷଣକିରଣବିଭିନ୍ନତମିସ୍ରଂ । ୫ ।
ଜଳଦପଟଳଚଳଦିନ୍ଦୁବିନିନ୍ଦକଚନ୍ଦନତିଳକଲଲାଟଂ ।
ପୀନପୟୋଧରପରିସରମର୍ଦ୍ଦନନିର୍ଦ୍ଦୟହୃଦୟକପାଟଂ । ୬ ।

କପୋଳେ ଅବତଂସ ପୁଷ୍ପମାନ । ଅମୋଳ ହୁଅନ୍ତେ ଅତି ଶୋଭନ । ତା ପ୍ରସନ୍ନମୁଖ । ଦେଖି କାମିନୀ ହରୁଛନ୍ତି ଦୁଃଖ ।୩। ମୟୂରପୁଚ୍ଛର ଚନ୍ଦ୍ରକାମାଳ । କୁଟିଳ କେଶେ ବେଢ଼ାଇ ମଣ୍ଡଳୀ। ଯେସନେ ନୀଳଜଳଦର ମଧ୍ୟେ । ଇନ୍ଦ୍ରଚାପ କି ସେ ହୋଇଛି ଉଦେ । ତା ମୋହନ ଚୂଳ । ଗୃହୀଁଲେ ତରୁଣୀ ଚିତ୍ତ ଆକୁଳ ।୪। ଗୋପନାୟିକା ନିତମ୍ବିନୀବୃନ୍ଦ । ବଦନ ବିକଶିତ ଅରବିନ୍ଦ । ଚୁମ୍ବନ ଦେବାକୁ ଲୋଭେ ସୁନ୍ଦରୀ । ବନ୍ଧୁଜୀ ମଧୁରାଧର ମୁରାରୀ । ବନ୍ଧୁଳୀର ଆଭା । ଉଲ୍ଲସିତ ଦରହାସରେ ଶୋଭା । ୬ । ସହସ୍ରେ ବ୍ରଜନାରୀ କରେ କୋଳ । ପୁଲକିତ ଅତି ଭୁଜଯୁଗଳ । କରେ କଙ୍କଣ ହୃଦରେ ଭୂଷଣ । ପାଦେ ନୂପୁର ନାନା ମଣିଗଣ । ଏ ଜ୍ୟୋତି ପ୍ରକାଶ । କୁଞ୍ଜସଦନେ ଅନ୍ଧକାର ନାଶ ।୨। ଚଳନ୍ତେ ଅଶିତ ଘନପଟଳ । ଯେସନେ ପ୍ରକାଶ ଶଶିମଣ୍ଡଳ । ଚନ୍ଦନ-ବିନ୍ଦୁ ତିଳକ ତେସନ । ହରି ଭାଳପଟେ ଅତି ଶୋଭନ । ଘନ-

ମଣିମୟମକରମନୋହରକୁଣ୍ଡଳମଣ୍ଡିତଗଣ୍ଡମୁଦାରଂ ।
ପୀତବସନମନୁଗତମୁନିମନୁଜସୁରାସୁର ବରପରିବାରଂ । ୭।
ବିଶଦକଦମ୍ବତଳେ ମିଳିତଂ କଳିକଳୁଷଭୟଂ ଶମୟନ୍ତଂ ।
ମାମପି କିମପି ତରଙ୍ଗଦନଙ୍ଗଦୃଶା ମନସା ରମୟନ୍ତଂ । ୮ ।
ଶ୍ରୀଜୟଦେବଭଣିତମତିସୁନ୍ଦରମୋହନମଧୁରିପୁରୂପଂ ।
ହରିଚରଣସ୍ମରଣଂ ପ୍ରତି ସଂପ୍ରତି ପୁଣ୍ୟବତାମନୁରୂପଂ । ୯ ।
ଗଣୟତି ଗୁଣଗ୍ରାମଂ ଭ୍ରାମଂ ଭ୍ରମାଦପି ନେହତେ
ବହତି ଚ ପରିତୋଷଂ ଦୋଷଂ ବିମୁଞ୍ଚତି ଦୂରତଃ ।
ଯୁବତିଷୁ ବଲତ୍ତୃଷ୍ଣେ କୃଷ୍ଣେ ବିହାରିଣୀ ମାଂ ବିନା
ପୁନରପି ମନୋ ବାମଂ କାମଂ କରୋତି କରୋମି କିଂ । ୧୦ ।

କୁଚଭାର । ମର୍ଦ୍ଦନେ ହୃଦୟ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଯାର ।୮। ମନୋହର ମଣି-ମୟକୁଣ୍ଡଳ । ମଣ୍ଡିତ ଗୋବିନ୍ଦ ଗଣ୍ଡଯୁଗଳ । କଟିତଟେ ଶୋହେ ପୀତଅମ୍ବର । ସୁର ଅସୁର ଯାର ପରିବାର । ମୁନିଜନ ଆଦି । ଇତର ମନୁଷ୍ୟ କିଏ ତ୍ରସିଛି ।୯। ଶ୍ବେତକଦମ୍ବ ତଳେ ଜନାର୍ଦ୍ଦନ । କଳିକଳୁଷ କରେ ବିନାଶନ । ମୋହର ମନ ତାହାଙ୍କହିଁ ରମେ । ମଦନେ ତରଳ ଲୋଚନ ଗମେ । ଦେଖିବାକୁ ଆଶ । ଯେତେ ଦୁଃଖ ହେଲେ ନୋହେ ନିରାଶ ।୧୦। ଶ୍ରୀମନ୍ତ ଜୟଦେବ କବି ଭଣେ । କୃଷ୍ଣମୋହନମୂରତି ନିର୍ଗୁଣେ । ନାଗେନ୍ଦ୍ର ମୁନିଇନ୍ଦ୍ର ସୁଜ୍ଞ ସୁଖ । ଯେଉଁ ଚରଣ ଚିନ୍ତି ତେଜେ ଦୁଃଖ । ସେ ମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ସାର । ଭକ୍ତ-ଦୁରିତଚ୍ଛେଦନ କୁଠାର ।୧୧। କୃଷ୍ଣର ଗୁଣ ଗୁଣି ମୋର ଦେହ । ଭ୍ରମ ହୋଇ ଚିତ୍ତ କରୁଛି ମୋହ । ଯେତେ ଦୋଷ

ଗୁଣ୍ତ୍ରକଶ୍ରିରାଗେଣ ଗୀୟତେ ।

ଅସ୍ୟ ଲକ୍ଷଣଂ ।

ଉଚ୍ଚୋଚ୍ଚସ୍ତୁକାକାନ୍ତପଥପ୍ରତୀକ୍ଷାମାଲାପସ୍ତୁତ୍ତ ମୃଦୁପୁଷ୍ପତଳେ୍ପ ।

ଧୃତସ୍ମିତ ପ୍ରେରିତ ଦୃଷ୍ଟିବର୍ତ୍ତ ଶ୍ୟାମତନ୍ଗୁର୍ଣ୍ଡ୍ରକଶ୍ରି ପ୍ରଦିଷ୍ଟା ।

ନିଭୃତନିକୁଞ୍ଜଗୃହଂ ଗତୟା ନିଶି ରହସି ନିଲୀୟବସନ୍ତଂ ।

ଚକିତବିଲୋକିତସକଳଦିଶା ରତିରଭସରସେନ ହସନ୍ତଂ ।

ସଖି ହେ, କେଶିମଥନମୁଦାରଂ ।

ରମୟ ମୟା ସହ ମଦନମନୋରଥ ଭାବିତୟା ସବିକାରଂ ।

ଧ୍ରୁବ । ୧ ।

ପ୍ରଥମସମାଗମଲଜ୍ଜିତୟା ପଟୁ ଚାଟୁଶତୈରନୁକୂଳଂ ।

ମୃଦୁମଧୁରସ୍ମିତଭାଷିତୟା ଶିଥିଲୀକୃତଜଘନଦୁକୂଳଂ । ୨ ।

କଲେ ମୁ ନ ଚେତଇ । ପୁନରପି ଚିତ୍ତ ତାହାର ଚହିଁ । ସେ ନନ୍ଦସୁ ହରି । ମୋ ସଙ୍ଗେ କ୍ରୀଡ଼ା କରେ ବ୍ରଜନାଥ । ୧ । ଶୁଣ ସଜନି ବଚନ ମୋହର । କେଶି-ରିପୁ ଭୁଲେ ସଂଯୋଗ କର । କାମକାମନା ପୂର୍ଣ୍ଣ କର ମୋର । ବିବିଧପ୍ରକାରେ ଯେତେ ଶୃଙ୍ଗାର । ଶୁଣ ପ୍ରାଣସଖି । ଯେମନ୍ତ ଭାବେ କେଳି କରିବଇଁ । ନିର୍ଜନ ନିକୁଞ୍ଜସଦନେ ମୁହିଁ । ନିଶି ଅନ୍ଧକାରେ ଥିବଇ ଚହିଁ । ନ ଦେଖି ଚକିତ ହୋଇବେ ହରି । ଗୃହିଁବେ ଦଗେ ଦଗେ ଅନୁସରି । ପଶିବେ ସେ ବନ । ହସିବେ ମୋର ପାଇଣ ଦର୍ଶନ ।୧। ପ୍ରଥମେ ତାର ମୋହର ସଙ୍ଗତ । ଲଜ୍ଜା-ଭରେ ମୋ ତନୁ ସଙ୍କୁଚିତ । ବିବିଧପ୍ରକାରେ ଷ୍ଟୁତି ଯେତେକ । କହିବେ ମୃଦୁ ମଧୁର ଅନେକ । ମୋ ହାସ୍ୟବଚନ । ଫେଡ଼ିବେ ଘନଜଘନୁ ବସନ ।୨। ନବୀନପଲ୍ଲବ ଶଯ୍ୟା ଉପରେ । କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ

କିଶଲୟଶୟନନିବେଶିତୟା ଚିରମୁରସି ମମୈବ ଶୟାନଂ ।
କୃତପରିରମ୍ଭଣଚୁମ୍ବନୟା ପରିରଭ୍ୟ କୃତାଧରପାନଂ ।୧୩।
ଅଲସନିମୀଲିତଲୋଚନୟା ପୁଲକାବଳିଲଳିତକପୋଲଂ ।
ଶ୍ରମଜଳସକଳକଳେବରୟା ବରମଦନମଦାଦତିଲୋଲଂ ।୧୪।
କୋକିଳକଳରବକୂଜିତୟା ଜିତମନସିଜତନ୍ତ୍ରବିଚାରଂ ।
ଶ୍ଳଥକୁସୁମାକୁଳକୁନ୍ତଳୟା ନଖଲିଖିତଘନସ୍ତନଭାରଂ ।୧୫।
ଚରଣରଣିତମଣିନୂପୁରୟା ପରିପୂରିତସୁରତବିତାନଂ ।
ମୁଖରବିଶୃଙ୍ଖଳମେଖଳୟା ସକଚଗ୍ରହଚୁମ୍ବନଦାନଂ ।୧୬।
ରତିସୁଖସମୟରସାଳସୟା ଦରମୁକୁଳିତନୟନସରୋଜଂ ।
ନିଃସହନିପତିତତନୁଲତୟା ମଧୁସୂଦନମୁଦିତମନୋଜଂ ।୧୭।

ଅଣି ଶୁଆଇବ ତହିଁରେ । କରିବ ଗାଢ଼ତରେ ଆଲିଙ୍ଗନ । ନଳିନବଦନେ ଦେବ ଚୁମ୍ବନ । ଉତ୍ସୁକରେ ମନ । ଅମୀୟ ଅଧରୁ କରିବ ପାନ । ୧୬ । ମଦନମତ୍ତତରେ ଅତି ଭୋଳ । ହୋଇଥିବ ମୁହିଁ ଅତି ଚଞ୍ଚଳ । ସକଳ କଳେବର ଶ୍ରମଜଳେ । ପୁଲକିତ ଘନ କପୋଳ ତଳେ । ଅଳସେ ତ ଘେନି । ବୁଜି ହୋଇ-ଥିବ ନୟନ ବେନି । ୧୭ । କାମଶାସ୍ତ୍ରେ ମୋର ସୁରସବାଣୀ । କୋକିଳ ମୃଦୁରବ-ଭାବ ଜାଣି । ଫିଟିବ କୁନ୍ତଳ କବରୀଭାର । ଖସି କୁସୁମ ପଡିବ ଶଯ୍ୟାର । ଘନକୁଚ ବେନି । ଲେଖିବେ ହରି. ତୀକ୍ଷ୍ଣନଖେ ଘେନି । ୧୮ । କଟିରେ କଟିମେଖଳା ମୋହର । ପାଦେରେ ରୁଣଝୁଣତ ନୂପୁର । କ୍ରୀଡାକାଳେ ଏନ୍ତୁ କରିବେ ବାଦ । ପୂରିବ କେଳିସଦନେ ଶବଦ । ସେ ଜଗଜୀବନ । କେଶ ଧରି ମୁଖେ ଦେବେ ଚୁମ୍ବନ । ୧୯ । ରତିସୁଖକାଳେ ଚୂତମୁକୁଳ । ମୁହିଁ ନ ପାରି ଲୋଚନ କମଳ ।

ଶ୍ରୀଜୟଦେବଭଣିତମିଦମତିଶୟମଧୁରିପୁନିଧୁବନଶୀଲଂ ।
ସୁଖମୁତ୍କଣ୍ଠିତଗୋପବଧୂକଥିତଂ ବିତନୋତୁ ସଲୀଳଂ ।୧୯।

ହସ୍ତସ୍ରସ୍ତବିଲାସବଂଶମନୃଜୁଭ୍ରୂବଲ୍ଲୀମଦ୍‌ବଲ୍ଲବୀ-
ବୃନ୍ଦୋତ୍ସାରଦୃଗନ୍ତବୀକ୍ଷିତମତିସ୍ୱେଦାର୍ଦ୍ରଗଣ୍ଡସ୍ଥଳଂ ।
ମାମୁଦ୍‌ବୀକ୍ଷ ବିଲକ୍ଷିତସ୍ମିତସୁଧାମୁଗ୍ଧାନନଂ କାନନେ
ଗୋବିନ୍ଦଂ ବ୍ରଜସୁନ୍ଦରୀଗଣବୃତଂ ପଶ୍ୟାମି ହୃଷ୍ୟାମି ଚ ।୧୯।

ଦୁରାଲୋକସ୍ତୋକସ୍ତବକନବକାଶୋକଲତିକା-
ବିକାଶଃ କାସାରୋପବନପବନୋଽପି ବ୍ୟଥୟତି ।

ନିସ୍ତାଣ ହୋଇଣ ଶଯ୍ୟା ଉପରେ । ଶୋଇଥିବି ମୁଁ ଅଲସିତ-
ଭରେ । ସେ ମଧୁସୂଦନ । କୋଟିମଦନ ପ୍ରସନ୍ନବଦନ । ୨୦ ।
ଶୁଣ ସଖି ଯାହା କହିଲି ମୁହିଁ । ହରି ତୁଲେ ଭେଟ କର
ଗୋ ସହି । କାମେ ଉତ୍କଣ୍ଠିତ ହୋଇ ତରୁଣୀ । ଭ୍ରମଇ ଲତା-
କୁଞ୍ଜ ଗୃହ ଜାଣି । କେତେହେଁକ ଦୂରେ । ଦେଖିଲା ହରିଙ୍କି
କାମବୃନ୍ଦରେ । ୨୧ । ଜୟଦେବ କବି ଏ ଗୀତ ଭଣି ।
ବାସୁଦେବକେଳିରସ ବଖାଣି । ଉତ୍କଣ୍ଠେ ରାଧିକା ସଖିକି କହି ।
ଜନଲୋକଙ୍କୁ ଏହି ସୁଧା ହୋଇ । ହେ ସକଳଜନ । ତୁମ୍ଭ-
ମାନଙ୍କ ଶୁଭ ହେଉ ପୁଣ । ୨୨ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଯହୁଁ ଦେଖିଲେ
ରାଧାଙ୍କୁ । ସଲଜ୍ଜେ ଅତି ସଙ୍କୋଚ ମନକୁ । ହସ୍ତରୁ ମୋହନ-
ବେଣୁ ପଡ଼ିଲା । ଗଣ୍ଡଯୁଗଳ ଝାଳରେ ବୁଡ଼ିଲା । ସ୍ମିତ
ଭ୍ରୂଲତା । ଉତ୍ସାହ ଲଭିଲା ଗୋପବନିତା । ୨୩ । ହରଷ
ହୋଇ ସେ ରାଧା ସୁନ୍ଦରୀ । କହଇ ଆସି ଶୁଣ ସହଚରୀ ।
ବେଢ଼ି ଛନ୍ତି ବ୍ରଜଯୁବତିଗଣେ । ଦେଖିଲି ହରି କ୍ରୀଡ଼ା କରେ

ଅପି ଭ୍ରମଦ୍ଭୃଙ୍ଗୀରଣିତରମଣୀୟାନ ମୁକୁଳ-
ପ୍ରସୂତିଶ୍ଚୂତାନାଂ ସଖି ଶିଖରିଣୀୟଂ ସୁଖୟତି । ୨୦ ।
ସାକୂତସ୍ମିତମାକୁଳାକୁଳଗଳଦ୍ଧମ୍ମିଲ୍ଲମୁଲ୍ଲାସିତ-
ଭ୍ରୂବଲ୍ଲୀକମଲୀକଦର୍ଶିତଭୁଜାମୂଳାର୍ଦ୍ଧଦୃଷ୍ଟସ୍ତନଂ ।
ଗୋପୀନାଂ ନିଭୃତଂ ନିରୀକ୍ଷ୍ୟ ଗମିତାକାଂକ୍ଷଶ୍ଚିରଂ ଚିନ୍ତୟନ୍
ଅନ୍ତର୍ମୁଗ୍ଧମନୋହରଂ ହରତୁ ବଃ କ୍ଲେଶ ନବଃ କେଶବଃ । ୨୧

ଇତି ଶ୍ରୀଗୀତଗୋବିନ୍ଦେ ଅକ୍ଲେଶକେଶବୋ ନାମ
ଦ୍ୱିତୀୟଃ ସର୍ଗଃ ।

ତୃତୀୟଃ ସର୍ଗଃ ।

କଂସାରିରପି ସଂସାରବାସନାବଦ୍ଧଶୃଙ୍ଖଳାଂ ।
ରାଧାମାଧାୟ ହୃଦୟେ ତତ୍ୟାଜ ବ୍ରଜସୁନ୍ଦରୀଃ । ୧ ।

ବନେ । ତା ବଦନ କାନ୍ତି ! ଦରବିକଶିତ ସୁଧାଂଶୁଜ୍ୟୋତି । ୨୪
ଦେଖ ସଖି ନବକଢ଼ୀ ଅଶୋକ । ପ୍ରକାଶ ହୁଅନ୍ତେ ବଢ଼ଇ
ଶୋକ । ଛୋଟା କାନନ ସରୋବରକୂଳ । ସଧୀରେ ବହଇ
ମଲୟାନିଲ । ଏ ଦହଇ ମନ । ହରି ବିନୁ ଏ ଅନଳ ସମାନ । ୨୫
ନବୀନ ବକୁଳ ଚୂତମୁକୁଳ । ଶିଖରେ ମତ୍ତଭରେ ଭୃଙ୍ଗକୁଳ ।
କରନ୍ତି ଭଣିତ ମଧୁରବାଣୀ । ଶୁଣି ଭ୍ରମ ଚିତ୍ତ ହୋଏ
ମୋହିଣି । ମୁଁ କରିବି କିସ । ଜାଣିଲି କୃଷ୍ଣ ମୋହରେ ନିରାଶ । ୨୬
ଶୁଣ ସାଧୁଜନ ହରଷଚିତ୍ତ । ଅମୀୟପୂରିତ ହରିଚରିତ ।
କୃଷ୍ଣ କ୍ରୀଡ଼ା ଏହୁ ଚତୁର୍ଥ ଛାନ୍ଦ । ହରିବ ଦୁଃଖ ହୋଇବ
ଆନନ୍ଦ । ସେ ଧରଣୀଧର । ଗାଏ ହରିରସ ଅଛି ମଧୁର । ୨୭ ।

ଇତସ୍ତତସ୍ତାମନୁସୃତ୍ୟ ରାଧିକାମନଙ୍ଗବାଣବ୍ରଣଖିନ୍ନମାନସଃ ।
କୃତାନୁତାପଃ ସ କଳିନ୍ଦନନ୍ଦିନୀତଟାନ୍ତକୁଞ୍ଜେ ବିଷସାଦ ମାଧବଃ ।୨

ଗୁର୍ଜ୍ଜରୀରାଗ ଯତିତାଳାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।

ମାମିୟଂ ଚଳିତା ବିଲୋକ୍ୟ ବୃତଂ ବଧୂନିଚୟେନ ।
ସାପରାଧତୟା ମୟାପି ନ ବାରିତାତିଭୟେନ ।
ହରିହରି ହତାଦରତୟା ଗତା ସା କୁପିତେବ । ଧ୍ରୁବ । ୩ ।

ପଞ୍ଚମସ୍ଥାନ । ସ୍ୱଭ ଶ୍ରେଣି ।

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ରସିକଜନ ସୁଜାଣ ଯେତେବେଳେ କୃଷ୍ଣକ୍ରୀଡ଼ା ଦେଖିଲେ ରାଧା । ସିମନ୍ତିନୀବୃନ୍ଦ ମଧ୍ୟେ ବିହରେ ପଦ୍ମନାଭନେ ଗୃହଁଣ ସରୋଜମୁଖୀ ପାଇଲେ ବାଧା । ବାହୁଡଣ ଯାନ୍ତେ ସୁନ୍ଦରୀ । ଦେଖି ପୀଡା ପାଇଲେ ନନ୍ଦକଅଇର । ୧ । ଯହୁଁ ସେ ରାଧା ଗମନ କୃଷ୍ଣର ଅତି ବିମଳ ତେଜିଲେ ବିବିଧ କେଳି ବ୍ରଜକାମିନୀ । ଯେ ରାଧାରୂପ ପ୍ରକାଶ ସଂସାରବନ୍ଧନ-ପାଶ ତେଣୁ ସେ ହୃଦୟେ ତାପ ଅମ୍ବୁଜପାଣି । ପ୍ରିୟାଙ୍କୁ ସେ ଧରୁଣ ମନେ । ଚହ୍ନାନ୍ତି ଚଞ୍ଚଳଚିତ୍ତେ ମଧୁସୂଦନେ । ୨ । ପୀଡିଲେ ମଦନବାଣ ଗାଢ଼େ ଅତିଖୀଣ ମନ କାଳିନ୍ଦୀ ପୁଳିନରେ ରମଣୀ ବିଶେଷି । ଗହନ ନିକୁଞ୍ଜବନ ଲତା କେଳିଗୃହ ସ୍ଥାନ ବିଷାଦ ମାଧବ ତହିଁ ଭିତରେ ବସି । ଅତି ତାପୀ ଜଗତସାଇଁ । ନୟନ ମନ ରାଧାର ସନ୍ନିଧେ ଦେଇ । ୩ । ବସିଣ ମଧୁସୂଦନ ବିଶ୍ୱର କରନ୍ତି ମନ ନୟନେ ମୁଁ ଦେଖୁଅଛୁ ପ୍ରାଣରମଣୀ । ଗୋପବଧୂସମୂହରେ କେଳି କରଇଁ ନର୍ବରେ ବଚନ ମୁଁ ନ କହିଲି ନମ୍ରୁ ଭ୍ରାଣୀ । ଅପରାଧ କଲି ତାହାରେ । ଅତି ତାପେ

କିଂ କରିଷ୍ୟତି କିଂ ବଦିଷ୍ୟତି ସା ଚିରଂ ବିରହେଣ ।
କିଂ ଧନେନ ଜନେନ କିଂ ମମ ଜୀବିତେନ ଗୃହେଣ । ୪ ।
ଚିନ୍ତୟାମି ତଦାନନଂ କୁଟିଲଭ୍ରୂକୋପଭରେଣ ।
ଶୋଣପଦ୍ମମିବୋପରି ଭ୍ରମତାକୁଳଂ ଭ୍ରମରେଣ । ୫ ।
ତାମହଂ ହୃଦି ସଙ୍ଗତାମନିଶଂ ଭୃଶଂ ରମୟାମି ।
କିଂ ବନେଽନୁସରାମି ତାମିହ କିଂ ବୃଥା ବିଲପାମି । ୬ ।
ତନ୍ୱି ଖିନ୍ନମସୂୟୟା ହୃଦୟଂ ତବାକଳୟାମି ।
ତନ୍ନ ବେଦ୍ମି କୁତୋ ଗତାସି ନ ତେନ ତେଽନୁନୟାମି । ୭ ।

କୋପ କରି ଗଲେ ସେ ମୋରେ । ୪ । କି କରୁଥିବ ସେ ବସି କି ଅଶେ ବଚନ ଭଣି ଚିରକାଳୁଁ ବିରହୀ ସେ ହୋଇଛନ୍ତି ରମା । ତାର ବିନୁ ମୋର ମନେ ନାହିଁ କାର୍ଯ୍ୟ ଧନେ ଜନେ ସଦନରେ ନାହିଁ ଆଉ ସୁଖର ସୀମା । ଏବେ କହ ଜଗନ୍ନିବାସୀ । ରାଧାର ପୁଣ ସ୍ୱରୂପ ହୃଦରେ ଘୋଷି । ୫ । ଚିନ୍ତା କରୁଥିବ ମନ କ୍ରୋଧେ ରାଧାଙ୍କ ବଦନ ଦିଶୁଥିବ ଯେସନେ ଲୋହିତ କମଳ । ଭ୍ରୂଲତା ବେନିକୁଟିଳ କ୍ରୋଧରେ ଅତି ଚଞ୍ଚଳ ଯେସନକେ ଶୋଭନ ଭ୍ରସଲଯୁଗଳ । ତ ଏ ରଙ୍ଗପଦ୍ମ ଉପରେ । ବସି ନ ପାରି ଭ୍ରମନ୍ତି ଆକୁଳଭରେ । ୬ । ତାହାଙ୍କୁ ମୋ ହୃଦଗତେ ଯେନଣ ଥାଇ ନିରତେ କଶି ଦବା କ୍ଷଣେହେଁକ ଅନ୍ତର ନାହିଁ । ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉସ୍ତୁକ ହୋଇ ବିବିଧ କେଳି କରଇ ବିଚ୍ଛେଦ କଲ୍ପକ ମୋତେ ଦାରୁଣ ବହୁ । ଲୋଡ଼ବ କେବଣ ବନରି । ବିଅର୍ଥେ ବିଳାପ ମାତ୍ର କରିବା ସାର । ୭ । ବୋଲନ୍ତି ଦେବ ମୁରାରି ଶୁଣ ସଖି କୃଶୋଦରି ନିଷ୍ଠୁରେ ଜାଣିଲି ମୁହିଁ ତୋହର ହୃଦୟ । ହିଂସା ଅଭିମାନ ବହି ଅତି ଖିନ୍ନ କଲୁ

ତୃଷ୍ୟସେ ପୁରତୋ ଗତାଗତମେବ ମେ ବିବଧାସି
ଙ୍କିଂ ପୁରେବ ସସମ୍ଭ୍ରମଂ ପରିରମ୍ଭଣଂ ନ ଦଦାସି । ୮ ।
କ୍ଷମ୍ୟତାମପରଂ କଦାପି ତବେଦୃଶଂ ନ କରୋମି ।
ଦେହି ସୁନ୍ଦରି ଦର୍ଶନଂ ମମ ମନ୍ମଥେନ ଦୁନୋମି । ୯ ।
ବର୍ଣ୍ଣିତଂ ଜୟଦେବକେନ ହରେରିଦଂ ପ୍ରବଣେନ ।
କେନ୍ଦୁବିଲ୍ୱସମୁଦ୍ରସମ୍ଭବରୋହିଣୀରମଣେନ । ୧୦ ।
ହୃଦି ବିସଲତାହାରୋ ନାୟଂ ଭୁଜଙ୍ଗମନାୟକଃ ।
କୁବଲୟଦଳଶ୍ରେଣୀ କଣ୍ଠେ ନ ସା ଗରଳଦ୍ୟୁତିଃ ।

ଦେହି କଠିନ ହୃଦୟ ତୋର ଅଛି ନିର୍ଦ୍ଦୟା । ନୋହିଲି ମୁଁ ବିନୟୀ ତୋରେ । ସେ କାରଣେ ଗଲୁ ପାଶେ ନଇଲୁ ବାରେ । ୮ । ଲୋଚନେ ଦେଖିଛୁ ମୋର ବଧୂବଦନ ତୋହର ଅଗ୍ରେ ଦେଖୁଛୁ ଆସୁଛୁ ଯାଉଛୁ ପ୍ରିୟେ । ପୂର୍ବେ ତୋହର ମୋର ଯେସନେ ମନ ସାଦର ତେସନ ପ୍ରାପ୍ତେକ କଂକେ ସୁଦୟା ନୁହେ । ଭୁଜେ ଭିଡ଼ି ହୃଦୟଗତେ । ଗାଢ଼ ଆଲିଙ୍ଗନ କଂକେ ନ କଲୁ ମୋତେ । ୯। କ୍ଷମା କର ମୋତେ ସଖି ବିକଚକମଳ-ମୁଖି କଦାଚତେ ଦୋଷ ଆଉ କରିବ ନାହିଁ । ଦେଖାଦେଉ ବିନା ମୋତେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ଚିତ୍ତେ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ମଦନ ଦହୁ-ଅଛଇ ଦେହୀ । ବାରେ ସଖି କରୁଣା କର । ବଜ୍ରହୁଁ କଠିନ ଏହୁ ଅନଙ୍ଗଶର । ୧୦ ।
ହରିର ରହସ୍ୟ ବାଣୀ ଜୟଦେବ ଯାହା ଭଣି କେନ୍ଦୁବିଲ୍ୱ ନାମ ଗ୍ରାମ ସମୁଦ୍ରବତ । ତହିଁ ଉତପତ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ର କବିରାଜ ପୂର୍ଣ୍ଣିପଦ ସକଳ ସଂସାରସାର ସଙ୍ଗୀତରତ । ପଦ୍ମାବତୀ ସମୁଣକାନ୍ତ ।

ମଲୟଜରଜୋନେଦଂ ଭସ୍ମ ପ୍ରିୟାରହିତେ ମୟି,
ପ୍ରହର ନ ହରଭ୍ରାନ୍ତ୍ୟାନଙ୍ଗଃ କ୍ରୁଧା କିମୁ ଧାବସି । ୧୧ ।
ପାଣୌ ମାକୁରୁ ଚୂତଶାୟକମମୁଂ ମା ଚାପମାରୋପୟ ।
କ୍ରୀଡାନିର୍ଜିତବିଶ୍ୱମୂର୍ଚ୍ଛିତଜନାଘାତେନ କିଂ ପୌରୁଷଂ ।
ତସ୍ୟା ଏବ ମୃଗୀଦୃଶୋ ମନସିଜପ୍ରେଙ୍ଖତ୍କଟାକ୍ଷାଶୁଗ-
ଶ୍ରେଣୀଜର୍ଜରିତଂ ମନାଗପି ମନୋ ନାଦ୍ୟାପି ସନ୍ଧୁକ୍ଷତେ ।୧୨।

ରୋହିଣୀର ନାଥ ଏ ନିର୍ମଳ ଉଦିତ । ୧୧ । ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣହେ ମାର ତୋହର ରିପୁ ସେ ହର କଂକେ ଧାଇଅଛୁଁ ମୋତେ ସରୋଷ ହୋଇ । ଆଭରଣମାନ ଗୃହିଁ ଭ୍ରାନ୍ତି ଅବା କରୁ ଭୁହି କହଇଁ ଅଗ୍ରତେ ତୋର ରତିର ସାଇଁ । ଦଣ୍ଡେ ରହି ଶୁଣ ଉତ୍ତର । ଦୁଃଖିଜନ ଦେଖି ଦୟା କରନ୍ତି ଧୀର । ୧୨ । ହୃଦରେ ଧରିଛି ମୋର କଳନ ମୃଣାଳହାର ନୁହଇ ଭୁଜଙ୍ଗ-ରାଜ ଅନନ୍ତ ଅହି । କୁବଳୟଦଳମାଳ କଣ୍ଠେ ନୁହଇ ଗରଳ ଦେହେ ମଲୟଜ ମୋର ଭସ୍ମ ନୁହଇ । ଶୁଣ କାମ କହଇ ତୋତେ । ନୀଳକଣ୍ଠ କୋଳେ କାନ୍ତା ଥାଇ କେମନ୍ତେ । ୧୩। ପ୍ରିୟାର ବିଚ୍ଛେଦ ମୋର ତାପ ଅଛି ଗୁରୁତର ଅନଳ ଦହନ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଉଛି ଅଙ୍ଗ । ତେଣୁ ସେ ଏମାନ ଆଣି ହୃଦୟେ ଅଛଇଁ ଯେନ ବିଚାରିଣ କୋପ ତୁ ହୋ କର ଅନଙ୍ଗ । ତୋତେ କାମ ବିନୟ କଲି । ପ୍ରହାର ନ କର ଶର ଶଙ୍କର ବୋଲି । ଶୁଣ ରାମ୍ୟ ମନମଥ ତନୁ ଅଛି ଅଶକତ ଚୂତଶର ଚାପେ ଆଉ ନ ମାର ମୋତେ । ଲୀଳାଏ ଜିଣି ସଂସାର ତ୍ରୈଲୋକ୍ୟ ଗାହମା ଯାର ମୋହଗଲା ପ୍ରାଣୀ ମାତ୍ର କି ଯଶ ତୋତେ । ମୃଗାକ୍ଷୀର କଟାକ୍ଷ-ବାଣ । ଶରୀରେ ପଡ଼ି ଜର୍ଜର ହେଉଛି ପ୍ରାଣ । ୧ ।

ଭ୍ରୂଚାପେ ନିହିତଃ କଟାକ୍ଷବିଶିଖୋ ନିର୍ମାତୁ ମର୍ମବ୍ୟଥାଂ .
ଶ୍ୟାମାତ୍ମା କୁଟିଲଃ କରୋତୁ କବରୀଭାରୋଽପି ମାରୋଦ୍ୟମଂ ।
ମୋହଂ ତା ବଦୟଞ୍ଚ ତନ୍ୱି ତନୁତାଂ ବିମ୍ବାଧରୋ ରାଗବାନ୍
ସଦ୍‌ବୃତ୍ତସ୍ତନମଣ୍ଡଳସ୍ତବ କଥଂ ପ୍ରାଣୈର୍ମମ କ୍ରୀଡ଼ତି । ୧୩ ।
ତାନ ସ୍ପର୍ଶସୁଖାନ ତେ ଚ ତରୁଣାଃ ସ୍ନିଗ୍ଧା ଦୃଶୋର୍ବିଭ୍ରମା-
ସ୍ତଦ୍‌ବକ୍ତ୍ରାମ୍ବୁଜସୌରଭଂ ସଚ ସୁଧାସ୍ୟନ୍ଦୀ ଗିରାଂ ବକ୍ରିମା ।
ସା ବିମ୍ବାଧରମାଧୁରୀତି ବିଷୟାସଙ୍ଗେଽପି ଚେନ୍ମାନସଂ
ତସ୍ୟାଂ ଲଗ୍ନସମାଧି ହନ୍ତ ବିରହବ୍ୟାଧିଃ କଥଂ ବର୍ଦ୍ଧତେ ।୧୪।

ଶୁଣ ତୁ କହଇଁ ସଖି ଅକଲଙ୍କଶଶିମୁଖି ଭ୍ରୂଲତା ତୋ ଫୁଲ-ଧନୁ ନୟନ ଶର । ସେ ମୋର ମରମସ୍ଥାନେ ପୀଡ଼ୁଅଛନ୍ତି ଅନୁ-କ୍ଷଣେ କୁଟିଳକବରୀ ଜୀବ ଘେନିବ ମୋର । କ୍ରୂରଜନ ଏସନ ରୀତି । ଭ୍ରୂଲତା ଅପାଙ୍ଗ ବକ୍ର ସ୍ୱଭାବ ଗତି ।୧୬। ସୁରଙ୍ଗ ଅଧର ତୋର ପକ୍ୱବିମ୍ବଫଳାକାର ସ୍ୱଭାବେ ରଙ୍ଗ ତାହାର ବହୁଣଅଛି । ସଦ୍‌ବୃତ୍ତ କୁଚଭାର ଗୁରୁ ଏ ହରସ ଧୀର ଏ କଂକେ ମୋହର ମର୍ମସ୍ଥାନ ଦହୁଛି । କୃପା ମୋରେ କର ସୁକେଶି । ମଜ୍ଜି ମଦନ-ନଦୀରେ ଯାଉଛି ଭାସି ।୧୭। ପୁନରପି ବୋଲୁଛନ୍ତି ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଶ୍ଳୋକପଦ ରାଧା ତୁଲେ ପୂର୍ବେ କ୍ରୀଡ଼ା କରୁଛି ମୁହିଁ । ସ୍ପରଶନେ କୁଚଭାର ଆଲିଙ୍ଗନେ ତନୁବର ଯେତେ ସୁଖ ଲଭପଢ ଅଛଇ ଜିହ୍ୱ । ଚଞ୍ଚଳ ତା ତରଳ ଆକ୍ଷୀ । ଅପାଙ୍ଗେ ଚାହିଁଲେ କାମେ ହୁଅଇ ଦୁଃଖି । ୧୮। ଦେଖିଣ ତାପ ମୋହର ପ୍ରିୟାର ମନେ କାତର ଭୁଜେ ଭିଡ଼ି ଆଲିଙ୍ଗନ ଚୁମ୍ବନ ଦେଇ । ତେଣୁ ସେ ମଦନଜ୍ୱର ଶରୀରେ ନ ରହେ ମୋର ସୁଖ-ଜଳଧି ମଧ୍ୟରେ ମଜ୍ଜଇ ମୁହିଁ । ମୁଖ ତାର ପଦ୍ମସୁବାସ । ତାଙ୍କ ପ୍ରାପ୍ତ ମନ

ଭ୍ରୂପଲ୍ଲବ ଧନୁରପାଙ୍ଗତରଙ୍ଗିତାନି
ବାଣା ଗୁଣଃ ଶ୍ରବଣପାଳିରିତି ସ୍ମରେଣ ।
ତସ୍ୟାମନଙ୍ଗଜୟଜଙ୍ଗମଦେବତାୟା
ମସ୍ତ୍ରାଣି ନିର୍ଜିତଜଗନ୍ତି କିମର୍ପିତାନି । ୧୫ ।

ତିର୍ଯ୍ୟକ୍‌କଣ୍ଠବିଲୋଲମୌଳିତରଳୋତ୍ତଂସସ୍ୟ ବଂଶୋଚ୍ଚର-
ଦ୍ଦୀପ୍ତିସ୍ଥାନକୃତାବଧାନଲଲନାଲକ୍ଷୈର୍ନସଂଲକ୍ଷିତାଃ ।
ସଂମୁଗ୍ଧଂ ମଧୁସୂଦନସ୍ୟ ମଧୁରେ ରାଧାମୁଖେନ୍ଦୌ ମୃଦୁ-
ସ୍ପନ୍ଦଂ କନ୍ଦଳିତାଶ୍ଚିରଂ ଦଧତୁ ବଃ କ୍ଷେମଂ କଟାକ୍ଷୋର୍ମୟଃ ।୧୬।

ଇତି ଶ୍ରୀଗୀତଗୋବିନ୍ଦେ ମୁଗ୍ଧମଧୁସୂଦନୋ ନାମ
ତୃତୀୟଃ ସର୍ଗଃ ।

ମୋର ନ ଛାଡ଼େ ପାଶ ।୧୯। ମନ୍ଦହାସ ବକ୍ରବାଣୀ ପୀୟୂଷ-ପୂରିତ ଜାଣି ଶ୍ରବଣେ ଶୁଣନ୍ତେ ଚିତ୍ତ ପ୍ରମୋଦ ହୁଏ । ବିମ୍ବା-ଧର ମଧୁ ପାନେ ତୋଷ ଅଛି ମୋର ମନେ ବିଷୟବିଳାସ ଯେତେ ଅନନ୍ଦମୟେ । ତାହା ସଙ୍ଗେ କରନ୍ତି ଭୋଗ । କେମନ୍ତେ ବର୍ତ୍ତିବ ଏବେ ବିରହ ରୋଗ ।୨୦। ଭ୍ରୂଲତା କାର୍ମୁକ ତୋର ନୟନ ତୀନଙ୍ଗଶର ସଜନୀ ଶ୍ରବଣ ଯାଏ ଅଞ୍ଜନରେଖା । ଜଗତ ଜିଣି ମଦନ ବିବିଧ ଆୟୁଧମାନ ସ୍ୱୀକାର ତହିଁ ଥୋଇ କରନ୍ତି ଶିକ୍ଷା । ଅଙ୍ଗେ କରଅଛୁ ତାହାକୁ । ତ୍ରିଭୁବନେ ସମ ଆଉ ନାହିଁ ଯାହାକୁ ।୨୧।
ଶୁଣ ହେ ସୁଜନ ଜନ ପ୍ରସନ୍ନ କରଣ ମନ ରାଧାର ବିଚ୍ଛେଦେ କୃଷ୍ଣ ବାଉଳ ହୋଇ । ହରିବ ବିଷୟ ତାପ ବହିକି ଯେସନେ ଅପ ଲଭିବ ପରମସୁଖ ହରଷ ହୋଇ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ପଦ୍ମଚରଣ । କିଙ୍କର ଧରଣୀଧର ପଶେ ଶରଣ ।୨୨।

ଚତୁର୍ଥଃ ସର୍ଗଃ ।

ଯମୁନାତୀରବାନୀରନିକୁଞ୍ଜେ ମନ୍ଦମାସ୍ଥିତଂ ।
ପ୍ରାହ ପ୍ରେମଭରୋଦ୍ଭ୍ରାନ୍ତଂ ମାଧବଂ ରାଧିକାସଖୀ । ୧ ।

କର୍ଣ୍ଣାଟରାଗଯତିତାଳାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।

ଅସ୍ୟ **ଲକ୍ଷଣଂ** ।

କୃପାଣପାଣିର୍ଗଜଦନ୍ତପତ୍ରମେକଂ ବହନ୍ ଦକ୍ଷିଣକର୍ଣ୍ଣପୂରଂ ।
ସମ୍ପୂଜ୍ୟମାନଃ ସୁରଚାରଣୌଘୈଃ କର୍ଣ୍ଣାଟରାଗଃ ଶିଖିକଣ୍ଠନୀଳଃ ।

ନିନ୍ଦତି ଚନ୍ଦନମିନ୍ଦୁକିରଣମନୁବିନ୍ଦତି ଖେଦମଧୀରଂ ।
ବ୍ୟାଳନିଳୟମିଳନେନ ଗରଳମିବ କଳୟତି ମଳୟସମୀରଂ ।
ସା ବିରହେ ତବ ଦୀନା । । ଧ୍ରୁବ । ୨ ।
ମାଧବ ମନସିଜବିଶିଖଭୟାଦିବ ଭାବନୟା ତ୍ୱୟି ଲୀନା ।

ଷଷ୍ଠଛାନ୍ଦ । ରାଗ ଦେଶାକ୍ଷ ।

ଶୁଣ ହେ ସୁଜନ ଏଥୁଁ ରସବଚନ । ଯମୁନାପୁଳିନ ବନେ ମଧୁସୂଦନ । ବିରହ ତାପରେ ଅଛି ବିଷାଦ ହୋଇ । ବସିଛନ୍ତି ଯଦୁପତି ଶିର ଲୁଆଁଇ । ୨ । ରାଧିକାର ସ୍ନେହଭର ମନରେ ଧରି । ସଭୟ ମନରେ ଛନ୍ଦଶୀଳ ମୁରାରି । ୩ । ଏସନ ସମୟେ ଆସି ମିଳେ ସଜନୀ । ରାଧାର ବିରହ ଯେତେ କହଇ ଘେନ । ୪ । ଶୁଣ ତୁ ମାଧବ ମୋର ରାଧିକା ସଖୀ । ତୋହର ବିରହେ ଅଛି ହୋଇଛୁ ଦୁଃଖୀ । ୫ ।

ମନ୍ମଥ ଶରଭୟରେ ଆରତ ହୋଇ । ଭାବଇ ଚୈତନ୍ୟ ମନ ତୋତହିଁ ଦେଇ । ୬ । ନିନ୍ଦଇ ଚନ୍ଦନ ଚନ୍ଦ୍ରକିରଣ ଗୃହିଁ । ଅତି ତାପେ ମନେ ଧଇର୍ଯ୍ୟ ନ ଧରଇ । ୭ । ମଳୟପବନ ସଖୀ ଲାଗନ୍ତେ ଦେହ । ଗରଳଜ୍ୱାଳାର ପ୍ରାୟ କରଇ ଦାହ ।

ଅବିରଳନିପତିତମଦନ ଶରାଦିବ ଭବଦବନାୟ ବିଶାଳଂ ।
ସ୍ୱହୃଦୟମର୍ମଣି ବର୍ମ କରୋତି ସଜଳନଳିନୀଦଳଜାଳଂ । ୩ ।
କୁସୁମବିଶିଖଶରତଳ୍ପମନଳ୍ପବିଳାସକଳାକମନୀୟଂ ।
ବ୍ରତମିବ ତବ ପରିରମ୍ଭସୁଖାୟ କରୋତି କୁସୁମଶୟନୀୟଂ । ୪ ।
ବହତି ଚ ବଳିତ ବିଲୋଚନଜଳଧରମାନନକମଳମୁଦାରଂ ।
ବିଧୁମିବ ବିକଟବିଧୁନ୍ତୁଦଦନ୍ତଦଳନଗଳିତାମୃତଧାରଂ । ୫ ।
ବିଲିଖତି ରହସି କୁରଙ୍ଗମଦେନ ଭବନ୍ତମସମଶରଭୂତଂ ।
ପ୍ରଣମତି ମକରମଧୋ ବିନିଧାୟ କରେ ଚ ଶରଂ ନବଚୂତଂ ।୬

ବିଚାରଇ ସଖୀ ସେ ଚନ୍ଦନ କନ୍ଦର । କାଳସର୍ପ ସଦନ ତହିଁର ଉପର । ୯ । ତାର ବିଷଜ୍ୱାଳା ଯେବେ ବହୁଛି ଏହି । ତେଣୁ ସେ ଜୀବନ ମୋର ହେଉଛି ଦହି । ୧୦ । ମନସିଜଶର ପଡ଼େ ଅନୁବରତ । ସଖୀର ମରମସ୍ଥାନେ ହୃଦ-ୟଗତ ।୧୧। ତେଣୁ ସେ ଜଳରୁ ଆଣି ପଙ୍କଜଦଳ । ଦେଅଇ ସଖୀର ଉରେ କୁଚମଣ୍ଡଳ ।୧୨। ତହୁଁ ସେ ହୃଦରେ ତୋତେ ଅଛଇ ଧରି । କାମଶର-ନିବାରଣେ କବଚ କରି ।୧୩। ଗୁଡଣ ବିଳାପ କଲା ସଖୀ ମୋହର । ବ୍ରତ ଆଚରଣ କଲା ଦୃଢ଼ମନର ।୧୪। ତବ ଆଲିଙ୍ଗନ ସୁଖ ବାଞ୍ଛିତ ମନ । ଶୋଇଛି କୁସୁମ-ଶଯ୍ୟା କରି ବିଧାନ ।୧୫। ବହଇ ଲୋତକ ସଖୀ ମୁଖକମଳ । ଲୋଚନୁଁ ଚଳ ବରଷେ ଏ ଜଳଧାର ।୧୬। ରାହୁଗ୍ରାସଦନ୍ତ-ଘାତେ ଚନ୍ଦ୍ର ଯେସନ । ଝରଇ ଅମୃତଧାର ଜାଣି ତେସନ ।୧୭ ଏକାନ୍ତେ କସ୍ତୁରୀ ଯେବେ ବସିଣ ସଖୀ । ଲେଖଇ ମଦନରୂପ ଅତି ସୁରେଖି ।୧୮। ମକର ଗୋଟିଏ ଜାନ କରିଣ ଲେହି । କରେଣ ଚୂତବଳ୍ଲୀ ଶରେକ ଦେଇ ।୧୯। ଅନଙ୍ଗମରତି

ପ୍ରତିପଦମିଦମପି ନିଗଦତି ମାଧବ ତବ ଚରଣେ ପତିତାହଂ ।
ତ୍ୱୟି ବିମୁଖେ ମୟି ସପଦି ସୁଧାନିଧିରପି ତନୁତେ ତନୁଦାହଂ ।୭
ଧ୍ୟାନଲୟେନ ପୁରଃ ପରିକଲ୍ପ୍ୟ ଭବନ୍ତମତୀବ ଦୁରାପଂ ।
ବିଲପତି ହସତି ବିଷୀଦତି ରୋଦିତି ଚଞ୍ଚତି ମୁଞ୍ଚତି ତାପଂ ।୮।
ଶ୍ରୀଜୟଦେବଭଣିତମିଦମଧିକଃ ଯଦି ମନସାନଟନୀୟଂ ।
ହରିବିରହାକୁଲବଲ୍ଲବଯୁବତିସଖୀ ବଚନଂ ପଠନୀୟଂ । ୯ ।
ଅବାସୋ ବିପିନାୟତେ ପ୍ରିୟସଖୀମାଲାପି ଜାଲାୟତେ ।
ତାପୋଽପି ଶ୍ୱସିତେନ ଦାବଦହନଜ୍ୱାଳାକଳାପାୟତେ ।
ସାପି ତ୍ୱଦ୍ବିରହେଣ ହନ୍ତ ହରିଣୀରୂପାୟତେ ହା କଥଂ ।
କନ୍ଦର୍ପୋଽପି ଯମାୟତେ ବିରଚୟନ୍ ଶାର୍ଦ୍ଦୂଲବିକ୍ରୀଡିତଂ ।୧୦।

ତୋତେ ଅଭିଳାଷଇ । ଚରଣେ ପଡି ବୋଲଇ ଶରଣ ହରି ।୨୦। ପୁଣ ପୁଣ ପଦେ ପଡି ବୋଲଇ ରାମା । ତୋର ବିନୁ ମୋର ତନୁ ଦହେ ଚନ୍ଦ୍ରମା ।୨୧ । ଧ୍ୟାନରେ ଅଗ୍ରତେ ତୋତେ ଲିଖି କଳଇ । ବିଷାଦ ହୋଇଣ ପୁନରପି ହସଇ । ୨୨ । ତୁହିଁଲେ ନ ଦେଖି ଚଇତନ୍ୟ ହରଇ । ବିଳାପ ବଚନ କହେ ଦୁଃଖିତ ହୋଇ । ୨୩ । ଯଣେ ଯଣେ ରୋଦନ ସେ କରଇ ସଖି । ଯଣକେ ଛାଡଣ ତାପ ଧଇର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ । ୨୪ । ରାଧାର ବିରହବିକଳା ଦୂତିକା ବାଣୀ । କୃଷ୍ଣରେ କହନ୍ତି ଜୟଦେବ ଯା ଭଣି ।୨୫। ମାନସ ଧିଅନେ ଜୟଦେବଙ୍କୁ ଗୁଣି । ଏହି ଅନୁଭବେ ତରେ ମହତପ୍ରାଣୀ । ୨୬ । ତୋହର ବିରହେ ଛୀଣ ବହିଲା ମତି । ଘାଉଅ ହରିଣୀପ୍ରାୟେ ହୋଇ ଯୁବତି । ୨୭ । ଗୃହକୁ ଅରଣ୍ୟ ପ୍ରାୟ ମଣଇ ସଖୀ । ଜାଲମାଳା ଭଳି ବେଢ଼ି ବସିଲେ ଅଖି ।୧୮। ଶୀତଳ ସମୀର ତାର ତାପଇ କାୟେ ।

ଦେଶାଖ୍ୟରାଗୈକତାଳତାଳାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।

ଅସ୍ୟ ଲକ୍ଷଣଂ ।

ଆସ୍ଫୋଟନାବିଷ୍କୃତଲୋମହର୍ଷୋ ନିବଦ୍ଧସନ୍ନାହବିଶାଳବାହୁଃ ।
ପ୍ରାଂଶୁଃପ୍ରଚଣ୍ଡ ଦ୍ୟୁତିରିନ୍ଦୁଗୌରୋ ଦେଶାଖ୍ୟରାଗଃ ଖଳ ମଲ୍ଲରୂପଃ ।

ସ୍ତନବିନିହିତମପି ହାରମୁଦାରଂ ।
ସା ମନୁତେ କୃଶତନୁରିବ ଭାରଂ ।
ରାଧିକା ତବ ବିରହେ କେଶବ । ୧୧ । ଧ୍ରୁବଂ ।
ସରସମସୃଣମପି ମଳୟଜପଙ୍କଂ ।
ପଶ୍ୟତି ବିଷମିବ ବପୁଷି ସଶଙ୍କଂ । ୧୨ ।
ଶ୍ୱସିତପବନମନୁପମପରିଣାହଂ ।
ମଦନଦହନମିବ ବହତି ସଦାହଂ । ୧୩ ।
ଦିଶି ଦିଶି କିରତି ସଜଳକଣଜାଳଂ ।
ନୟନନଳିନମିବ ବିଗଳିତନାଳଂ । ୧୪ ।

ଜ୍ୱାଳା ଅଗ୍ନି ଦାବ କଷେ କରଇ ଭସ୍ମେ । ୨୯ । ମଦନ କରାତ ବାଣ କାଳ ତାହାକୁ । ଶାର୍ଦ୍ଦୂଳ ହରଷ ଯେହ୍ନେ ଦେଖି ଜନ୍ତୁକୁ ।୩୦। ଶୁଣ ତୁ କେଶବ ରାଧା ତୋହର ବିନୁ । ତାଲେ ଅତ ଯିଣ୍ଣ ତାର ହୋଇଲା ତନୁ । ୩୧ । ଅମଳମୁକୁତାହାର କୁଚ ଉପରେ । ବହି ନ ପାରଇ ଗରୁ ହୋଇଲା ତାରେ ।୩୨ ମଳୟ ଚନ୍ଦନପଙ୍କ ଦେଖି ତରୁଣୀ । ତନୁକୁ ଶଙ୍କଇ କି ଏ ଗରଳ ଜାଣି ।୩୩। ନିଶ୍ୱାସପବନ ଅନୁପମ ଶୀତଳ । ତୋର ବିନୁ ଯେସନେ ମଦନ-ଅନଳ । ୩୪। ନିରନ୍ତରେ ଅଶ୍ରୁଜଳ ଗଳଇ ତାର । ସକଳଦିଗେ ପକାଇ ନୟନ ନୀର । ୩୫ । ନିରସ ହୋଇଲା ତାର ନୟନବେନି । ମୃଣାଳୁଁ ଖସିଲା ପଦ୍ମ-

ଜୟନବଶଯ୍ୟମପି କଣଲୟନ୍ତଲ୍ପଂ ।
ଗଣୟତି ବହୁତନୁହୁତାଶବିକଳ୍ପଂ । ୧୫ ।
ତ୍ୟଜତି ନ ପାଣିତଲେନ କପୋଲଂ ।
ବାଲଶଶିନମିବ ସାୟମଲୋଲଂ । ୧୬ ।
ହରିରିତି ହରିରିତି ଜପତି ସକାମଂ ।
ବିରହବିହିତମରଣମେବ ନିକାମଂ । ୧୭ ।
ଶ୍ରୀଜୟଦେବଭଣିତମିତି ଗୀତଂ ।
ସୁଖୟତୁ କେଶବପଦମୁପନୀତଂ । ୧୮ ।

ସା ରୋମାଞ୍ଚତି ଶୀତ୍କରୋତି ବିଲପତ୍ୟୁତ୍କମ୍ପତେ ତାମ୍ୟତି
ଧ୍ୟାୟତ୍ୟୁଦ୍ଭ୍ରମତି ପ୍ରମୀଲତି ପତତ୍ୟୁଦ୍ୟାତି ମୂର୍ଚ୍ଛତ୍ୟପି ।
ଏତାବତ୍ୟତନୁଜ୍ୱରେ ବରତନୁର୍ଜୀବେନ୍ନ କିଂ ତେ ରସାତ୍
ସ୍ୱର୍ବୈଦ୍ୟପ୍ରତିମ ପ୍ରସୀଦସି ଯଦି ତ୍ୟକ୍ତୋଽନ୍ୟଥା ହସ୍ତକଃ ।୧୯

ପାଣ୍ଡୁଡ଼ା ଜାଣି । ୩୬ । ନବୀନପଲ୍ଲବଶଯ୍ୟା ଦେଖି କାମିନୀ । ଗୃହିଁ ନ ପାରଇ କି ଏ ଜଳଇ ବହ୍ନି ।୩୭। ବସିଛୁ କପୋଳେ କର ଦେଇଣ ବାମା । ବଦନ ସନ୍ଧ୍ୟାର କି ନବୀନଚନ୍ଦ୍ରମା ।୩୮ ହରି ହରି ବୋଲି ଜପେ ସକାମ କରି । ସୁଫଳ ହୋଇବ ଯେବେ ଆସିବେ ହରି । ୩୯ । ନୋହିଲେ ବିରହତାପେ ହୋଇବ ହତ । ନିଷ୍କାମ କରଣ ଭକ୍ତି ଲଭିବୁ ମୁଁ ତ । ୪୦ । ଶୁଣ ହେ ସୁଜନ ଜୟଦେବ ଯା ଭଣି । ବଇକୁଣ୍ଠନାଥ କୃଷ୍ଣ ସୁଖ ଏ ବାଣୀ ।୪୧। ଏ ତୋର ହୃଦୟ ହରି କଠୋର ଅଛି । ବଜ୍ରକୁଁ କଠିନ ତୋର ଦାରୁଣ ମତି । ୪୨ । କାମାତୁର ବ୍ୟାଧିପୀଡ଼ା ପାଉଛି ରାଧା । ତୋର ଅଙ୍ଗସଙ୍ଗ ପାଇ ତୁଟିବ ବାଧା । ୪୩ । ଅସାଧବ୍ୟାଧି ଅଶ୍ୱିନୀକୁମାର ପରି । ତୁମ୍ଭ ଗଙ୍ଗା-

ସ୍ତବକରୁଚିଂ ଦଧିବତୀବୈଦ୍ୟହୃଦ୍ୟ ଭ୍ରୁଦଙ୍ଗସଙ୍ଗାମୃତମାତ୍ରସାଧ୍ୟଂ ।
ତ୍ୱମୁକ୍ତବାଧାଂ କୁରୁଷେ ନ ରାଧାମୁପେନ୍ଦ୍ରବଜ୍ରାଦପି ଦାରୁଣୋଽସି
କନ୍ଦର୍ପଜ୍ୱରସଞ୍ଜ୍ୱରାତୁରତନୋରାଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟମସ୍ୟାଶ୍ଚିରଂ ।
ଚେତଶ୍ଚନ୍ଦନଚନ୍ଦ୍ରମଃ କମଳନୀ ଚିନ୍ତାସୁ ସନ୍ତାମ୍ୟତି ।
କିନ୍ତୁ କ୍ଳାନ୍ତିବଶେନ ଶୀତଳତନୁଂ ତ୍ୱାମେକମେବ ପ୍ରିୟଂ
ଧ୍ୟାୟନ୍ତୀ ରହସି ସ୍ଥିତା କଥମପି କ୍ଷୀଣା କ୍ଷଣଂ ପ୍ରାଣିତି ।୨୧।

କ୍ଷଣମପି ବିରହଃ ପୁରା ନ ସେହେ
ନୟନନିମୀଳନଖିନ୍ନୟା ଯୟା ତେ ।
ଶ୍ୱସିତି କଥମସୌ ରସାଳଶାଖାଂ
ଚିରବିରହେଣ ବିଲୋକ୍ୟ ପୁଷ୍ପିତାଗ୍ରାଂ ।୨୨।

ମୃତ ଦେଇ ରଖ ମୁରାରି ।୪୩। କନ୍ଦର୍ପଜ୍ୱରେ ଅତୁଳ ଅଛି ଶରୀର । ଅଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଛି ଚିତ୍ତ ନ ରହେ ତାର ।୪୪। ଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦନ କମଳ ଚିନ୍ତିଲେ ମନ । ସନ୍ତାପ ହୁଅଇ ସଖୀ ହରାଇ ଜ୍ଞାନ ।୪୫। ତବ କ୍ରୀଡାରସ ଧ୍ୟାନ କରଇ ବସି । ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଲା ଅଛି କୁଟିଳକେଶୀ ।୪୬। ଅନଙ୍ଗଅନଳୁଁ ବାରେ ଉଦ୍ଧରି-ଧର । ତୁହି ସେ ତାହାର ପ୍ରିୟ ଶୀତଳ କର ।୪୭। ପୂର୍ବେ କ୍ଷଣେ-କ ତୋହର ବିରହ ସଖୀ । ସହି ନ ପାରଣ ଅଛି ହୁଅଇ ଦୁଃଖୀ ।୪୮। ନୟନ ପିଛାଡିବାର ବିଚ୍ଛେଦ ପାଇ । ମନସିଜତାପେ କ୍ଷିଣ୍ଣ ହୁଅଇ ଦେଖି ।୫୦। ଏବେ ବହୁଛି ମନ୍ଦ ମଳୟପବନ । ଚୂତଡାଳ ମୁକୁଳିତ ଅଛି ଗହନ ।୫୧। ଏହାକୁ ଦେଖିଲେ କି ସେ ଧରି ଦେହ । ଚିରକାଳୁଁ ତୋହରେ ହୋଇଣ ବିରହି ।୫୨। ଶୁଣ ହେବ

ବୃଷ୍ଣିବ୍ୟାକୁଳଗୋକୁଳାବନବଶାଦୁଦ୍ଧୃତ୍ୟ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନଂ ।
ବ ଭ୍ରବଲ୍ଲବବଲ୍ଲଭାଭିରଧିକାନନ୍ଦାଚ୍ଚିରଂ ଚୁମ୍ବିତଃ ।
ଦର୍ପେଣେବ ତଦର୍ପିତାଧରତଟୀସିନ୍ଦୂରମୁଦ୍ରାଙ୍କିତୋ-
ବାହୁର୍ଗୋପତନୋସ୍ତନୋତୁ ଭବତାଂ ଶ୍ରେୟାଂସି କଂସଦ୍ୱିଷଃ ।୧୩

ଇତ ଶ୍ରୀଗୀତଗୋବନେ ସ୍ନିଗ୍ଧମଧୁସୂଦନୋନାମ
ଚତୁର୍ଥଃ ସର୍ଗଃ ।

ପଞ୍ଚମଃ ସର୍ଗଃ ।

ଅହମିହ ନିବସାମି ଯାହି ରାଧା-
ମନୁନୟ ମଦ୍‌ବଚନେନ ଚାନୟେଥାଃ
ଇତି ମଧୁରିପୁଣା ସଖୀ ନିଯୁକ୍ତା
ସ୍ୱୟମିଦମେତ୍ୟ ପୁନର୍ଜଗାଦ ରାଧାଂ । ୧ ।

ସୁଜନେ ମୃଦୁ ମଧୁର ବାଣୀ । ହରି-ବଚନେ ଆକୁଳ ରମଣୀମଣି ।୫୩। କହଇ ସଜନୀ ମଧୁରିପୁ ଅଗ୍ରତ । କୃଷ୍ଣକ୍ରୀଡାରସ ଷଟ୍‌ଛାନ୍ଦ ଭୁକତ ।୫୪। ଧୀନବନ୍ଧୁ ଦମ୍ଭାରିକୁ ପଙ୍କଜପଦ । ଧରଣୀଧରର ଶିରେ ଖଣ୍ଡେ ବଷାଦ ।୫୫।

ସପ୍ତମଛାନ୍ଦ
ରାଗ ମଙ୍ଗଳଗୁର୍ଜ୍ଜରୀ ।

ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ରସିକ ସୁଜାଣ । ରାଧିକାର ବରହତ-ରହ ଯେତେମାନ ହୋ ।୧। କହନ୍ତ ସଜନୀ ସେ ଶୁଣିଲେ କମ୍ପୁପାଣି । ବୋଲନ୍ତି କୋମଳ ଯେ ଅମୃତରସ ବାଣୀ ଘୋ।୨।

ଦେଶବରାଡ଼ୀରାଗରୂପକତାଲାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।

ଅସ୍ୟ ଲକ୍ଷଣଂ ।

ବନୋଥିତା ଦକ୍ଷିତଂ ସୁକେଶୀ ସୁକଙ୍କଣା ଚାମରଚାଲୟନ୍ତୀ ।
କଣ୍ଠେ ଦଧ ନା ସ୍ୱରଏଷ୍ଟଗୁଚ୍ଛଂ ବରାଙ୍ଗନେୟଂ କଥିତା ବରାଡ଼ୀ ।

ବହତି ମଲୟ ସମୀରେ ମଦନମୁପନିଧାୟ
ସ୍ଫୁଟତି କୁସୁମନିକରେ ବିରହିହୃଦୟ ଦଳନାୟ ।
ସଖି ହେ ସୀଦତି ତବ ବିରହେ ବନମାଳୀ । ୨ । ଧ୍ରୁବ ।
ଦହତି ଶିଶିରମୟୂଖେ ମରଣମନୁକରୋତି ।
ପତତି ମଦନବିଶିଖେ ବିଳପତି ବିକଳତରୋଽତି । ୩ ।
ଧ୍ୱନତି ମଧୁପସମୂହେ ଶ୍ରବଣମପି ଦଧାତି ।
ମନସି ବଳିତବିରହେ ନିଶି ନିଶି ରୁଜମୁପଯାତି । ୪ ।
ବସତି ବିପିନବିତାନେ ତ୍ୟଜତି ଲଳିତମପି ଧାମ ।

ଶୁଣ ତୁ ସଜନ ମୁଁ ଏ ବନେ ବସିଛଇଁ । ମୋହର ବଚନେ ରାଧିକାଙ୍କୁ ଆଣ ଯାଇଁ ଗୋ । ୩ । ମଧୁରପୁଆଙ୍କାରେ ଚଳନ୍ତି ସହଚରୀ । ପୁନରପି ଭେଟିଲା ସେ ରାଧିକା ସୁନ୍ଦରୀ ଯେ । ୪ । କହଇ ସଖୀର ଆଗେ ହରିକଥାମାନ । ଶୁଣ ତୁ ସୁନ୍ଦରି ଯେ ହୋଇଣ ସାବଧାନ ଗୋ । ୫ । ତୋହର ବିରହେ ବନମାଳୀ ଅତି ଦୁଃଖୀ । ବିଷାଦରେ ବହିଅଛନ୍ତି ଅଇଲି ମୁଁ ଦେଖି ଗୋ ।୬ । ମଦନସଙ୍ଗତେ ବହେ ମଳୟପବନ । ଫୁଟିଲେ କୁସୁମ ହଇ ହୃଦବିଦାରଣ ଗୋ । ୭ । ଚନ୍ଦ୍ରମା କିରଣ ପଡ଼େ ଦହେ କାମବାଣ । ବିକଳେ ବିଳାପି ମନେ ଇଚ୍ଛଇ ମରଣ ଗୋ । ୮। ଭୃଙ୍ଗକୁଳଧ୍ୱନି ଶୁଣି ରୁନ୍ଧଇ ଶ୍ରବଣ । ବିରହେ ଚଞ୍ଚଳ ଅତି ନିଶି ହେବା ଖିଣ୍ଣ ଗୋ । ୯ । ବସିଛନ୍ତି

ଲୁଠତି ଧରଣୀଶୟନେ ବହୁ ବିଲପତି ତବ ନାମ । ୫ ।
ଭଣତି କବି ଜୟଦେବେ ବିରହବିଳସିତେନ ।
ମନସି ରଭସବିଭବେ ହରିରୁଦୟତୁ ସୁକୃତେନ । ୬ ।
ପୂର୍ବଂ ଯତ୍ର ସମଂ ତ୍ୱୟା ରତିପତେରାସାଦିତାଃ ସିଦ୍ଧୟ-
ସ୍ତସ୍ମିନ୍ନେବ ନିକୁଞ୍ଜମନ୍ମଥମହାତୀର୍ଥେ ପୁନର୍ମାଧବଃ ।
ଧ୍ୟାୟଂସ୍ତ୍ୱାମନିଶଂ ଜପନ୍ନପି ତବୈବାଳାପମନ୍ତ୍ରାକ୍ଷରଂ ।
ଭୂୟସ୍ତ୍ୱତ୍କୁଚକୁମ୍ଭନିର୍ଭରପରୀରମ୍ଭାମୃତଂ ବାଞ୍ଛତି ।। ୭ ।
ଗୁର୍ଜ୍ଜରୀରାଗେଣୈକତାଳୀତାଳାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।
ରତିସୁଖସାରେ ଗତମଭିସାରେ ମଦନମନୋହରବେଶଂ ।
ନ କୁରୁ ନିତମ୍ବିନି ଗମନବିଲମ୍ବନମନୁସର ତଂ ହୃଦୟେଶଂ ।

ରତିପତି ଛାଡ଼ି ଗୃହ ଅନୁପମ । ଶୋଇ ଅବନୀରେ ଶୋକେ ଧରି ତବ ନାମ ଗୋ । ୧୦ । କୃଷ୍ଣର ବିରହକଥା ଜୟଦେବ ଭଣି । ସକଳ ପୁଣ୍ୟ ସୁକୃତ ଲଭେ ଶୁଣି ପ୍ରାଣୀ ଯେ । ୧୧ । ପୂର୍ବରେ ତାହାର ତୋର ସମଯୋଗ ହୋଇ । ରତିପତି ଆଶା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା ତହିଁ ଗୋ । ୧୨ । ଏବେ ସେହି ନିକୁଞ୍ଜ-ସଦନରେ ମାଧବ । ମନମଥତୀର୍ଥ କରି ଧ୍ୟାୟିଅଛି ତବ ଗୋ । ୧୩ । ତୋହର କ୍ରୀଡ଼ାଚରିତ ମନ୍ତ୍ର ଜପ କରି । ବାଞ୍ଛିତ ଫଳ ତାହାର ଶୁଣସି ସୁନ୍ଦରି ଗୋ । ୧୪। ଏ ତୋହର ସଘନ କଠିନ କୁଚ ଦୁଇ । ହୃଦେ ଭିଡ଼ି ପରୀରମ୍ଭ ସୁଧାରସ ପାଇଁ ଗୋ । ୧୫ । ସଧୀରେ ପବନ ବହେ ଯମୁନାର ତଟେ । ବସିଛନ୍ତି ବନମାଳୀ ଗୃହଁ ତୋତେ ବାଟେ ଗୋ । ୧୬ । ଚଳ କିତମ୍ବିନି ସଖି ବିଳମ୍ବ ନ କରି । କାମମନୋହରବେଶେ ହୋଇ ଅଭିସାରି ଗୋ । ୧୭ । ରତିସୁଖ କ୍ରୀଡ଼ାରସ ସଂସାର-

ଧୀରସମୀରେ ଯମୁନାତୀରେ ବସତି ବନେ ବନମାଳୀ ।
ପୀନପୟୋଧରପରିସରମର୍ଦ୍ଦନଚଞ୍ଚଳକରଯୁଗଶାଳୀ ।ଧ୍ରୁବ ।
ନାମସମେତଂ କୃତସଙ୍କେତଂ ବାଦୟତେ ମୃଦୁବେଣୁ ।
ବହୁ ମନୁତେ ନନୁ ତେ ତନୁ ସଙ୍ଗତପବନଚଳିତମପି ରେଣୁ
ପତତି ପତତ୍ରେ ବିଚଳତି ପତ୍ରେ ଶଙ୍କିତଭବଦୁପଯାନଂ ।
ରଚୟତି ଶୟନଂ ସଚକିତ ନୟନଂ ପଶ୍ୟତି ତବ ପନ୍ଥାନଂ ।
ମୁଖରମଧୀରଂ ତ୍ୟଜ ମଞ୍ଜୀରଂ ରିପୁମିବ କେଳିଷୁ ଲୋଳଂ ।
ଚଳ ସଖି କୁଞ୍ଜଂ ସତିମିରପୁଞ୍ଜଂ ଶୀଳୟ ନୀଳନିଚୋଳଂ । ୧୧।

ରେ ସାର । ପ୍ରାଣନାଥ ସନ୍ନିଧିକୁ ବେଗେ ଅନୁସର ଗୋ ।୧୮।
ତୋର ନାମ ଧରଣ ସେ ଦେବ ଗୋପୀନାଥ ।ବଜାଇ ମଧୁର
ବେଣୁ କରଇ ସଙ୍କେତ ଗୋ । ୧୯ । ପବନେ ଉଡ଼ଣା ରେଣୁ
ପଡ଼ିଲେ ଦେହର । ବହୁତ ପ୍ରକାରେ ମନେ ଘେନେ ଦା-
ମୋଦର ଗୋ । ୨୦ । ବୋଲଇ ରାଧାର ଅଙ୍ଗ-ମଳଯୁକ୍ତ
ରେଣୁ । ପବନ ସଙ୍ଗତେ ଉଡ଼ିପଡ଼େ ମୋର ତନୁ ଗୋ ।୨୧।
ବୃକ୍ଷରେ ପକ୍ଷୀ ବସନ୍ତେ ପଡ଼ନ୍ତେ ପକ୍ଷ ବାଜ । ଶଙ୍କିତ ହୁଅଇ ସେ
ଆସନ ପରତେଜ ଗୋ । ୨୨ । ତୋହର ଅଇଲା ପ୍ରାୟ ମଣଇ
ମୁରାର । ରଚନା କରଇ ଶଯ୍ୟା ପଲ୍ଲବ ବିସ୍ତାର ଯେ ।୨୩। ଚକିତ-
ନୟନ ହୋଇ ପୁଣ ପୁଣ ହର । ଚାହିଁଁଇ ତବ ଅଗମ ପଥ
ଅନୁସର ଗୋ ।୨୪। ଶୁଣ ତୁ ପ୍ରାଣର ସଖି ବଚନ ମୋହର ।
ଭୁଣିତଶବଦ ଏ ନୂପୁର ଦୂରକର ଗୋ । ୨୫ । କ୍ରୀଡ଼ାର
କାଳକୁ ଏହୁ ରିପୁ ପ୍ରାୟ ମଣି । ଗହନତମିରପଥେ ଚଳସି
ମିତଣି ଗୋ ।୨୬। ଅସିତବସନେ ତନୁ ପରିହିତ କର ।
ସ୍ୱଳ୍ପବେ ସୁବେଷ ହୋଇ ପଥ ଅନୁସର ଗୋ ।୨୭। ବିପରୀତ

ଉରସିମୁରାରେରୁପହିତହାରେ ଘନଇବ ତରଳବଳାକେ ।
ତଡ଼ିଦିବ ପୀତେ ରତିବିପରୀତେ ରାଜସି ସୁକୃତବିପାକେ ।୧୨।
ବିଗଳିତବସନଂ ପରିହୃତରସନଂ ଘଟୟ ଜଘନମପିଧାନଂ ।
କିଶଲୟଶୟନେ ପଙ୍କଜ ନୟନେ ନିଧିମିବ ହର୍ଷନିଧାନଂ ।୧୩।
ହରିରଭିମାନୀ ରଜନିରିଦାନୀମିୟମପି ଯାତି ବିରାମଂ ।
କୁରୁ ମମ ବଚନଂ ସତ୍ୱରରଚନଂ ପୂରୟ ମଧୁରିପୁକାମଂ ।୧୪।
ଶ୍ରୀ ଜୟଦେବେ କୃତହରିସେବେ ଭଣତି ପରମରମଣୀୟଂ ।
ପ୍ରମୁଦିତହୃଦୟଂ ହରିମତିସଦୟଂ ନମତ ସୁକୃତକମନୀୟଂ ।୧୫।

ରତିକାଳେ ମୁକୁତାର ହାର । ଅତି ସୁରଚିତ ମୁରରିପୁ-ହୃଦୟର ଗୋ । ୨୮ । ଯେସନେ ଶ୍ୟାମଳମେଘେ ବକପନ୍ତି ଶୋଭେ । ତବ ତନୁ ତଥିକ ତଡ଼ିତଲତା ପ୍ରାୟେ ଗୋ ।୨୯। ଅନେକକାଳର ପୁଣ୍ୟ ଲଭିଲୁ ସୁନ୍ଦରି । ଚଳ ଏବେ ମୋହର ବଚନ ହେଜୁ କରି ଗୋ । ୩୦ । ନବୀନପଲ୍ଲବେ ଶଯ୍ୟା ସୁବେଶ କରିଣ । ତୋର ଆଶେ ବହିଛନ୍ତି ରାଜୀବଲୋଚନ ଗୋ । ୩୧ । ତହିଁ ଯାଇଁ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲୁ ଯେତେବେଳେ । କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଦେଖିଣ ତୁ ମନ୍ଦିରୁ କାମଭୋଳେ ଗୋ ।୩୨। ଏ ତୋହର ମେଖଳା ବସନ ଦୂର କର । ଘଟନ ଘନଜଘନ ସମର୍ପିବୁ ହରି ଗୋ । ୩୩ । ତୋତେ ଦେଖି ହରଷ ହୋଇବ କୃଷ୍ଣ ମନ । ନିଧିକି ପ୍ରାପତ ଯେହ୍ନେ ଦରିଦ୍ର ସଦନ ଗୋ । ୩୪ । ହରିବ ତୋହର ମନ ଜଗତଜୀବନ । ରଜନୀ ପ୍ରବେଶ କ୍ଷିଣ ହେଉଛନ୍ତି ଦିନ ଗୋ ।୩୫। ମୋହର ବଚନ କର ବେଗେ ସଜ ହୁଅ । ମଧୁରିପୁମନୋରଥ ବାଞ୍ଛା ତୁ ପୂରାଅ ଗୋ । ୩୬ । କୃଷ୍ଣର ସେବକ ଜୟଦେବ ଯାହା ଭଣେ । ପ୍ରଣାମୀଜନଙ୍କୁ

ବିକିରତି ମୁହୁଃ ଶ୍ୱାସନାଶାଃ ପୁରୋ ମୁହୁରୀକ୍ଷତେ
ପ୍ରବିଶତି ମୁହୁଃ କୁଞ୍ଜଂ ଗୁଞ୍ଜନ୍ମୁହୁର୍ବହୁ ତାମ୍ୟତି ।
ରଚୟତି ମୁହୁଃ ଶଯ୍ୟାଂ ପର୍ୟ୍ୟାକୁଲଂ ମୁହୁରୀକ୍ଷତେ
ମଦନକଦନକ୍ଳାନ୍ତଃ କାନ୍ତେ ପ୍ରିୟସ୍ତବ ବର୍ତ୍ତତେ । ୧୬ ।
ତ୍ୱଦ୍ୱାମ୍ୟେନ ସମଂ ସମଗ୍ରମଧୁନା ତିଗ୍ମାଂଶୁରସ୍ତଂଗତୋ
ଗୋବିନ୍ଦସ୍ୟ ମନୋରଥେନ ଚ ସମଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ ତମଃସାନ୍ଦ୍ରତାଂ ।
କୋକାନାଂ କରୁଣସ୍ୱନେନ ସଦୃଶୀ ଦୀର୍ଘା ମଦଭ୍ୟର୍ଥନା
ତନ୍ମୁଗ୍ଧେ ବିଫଲଂ ବିଲମ୍ବନମସୌ ରମ୍ୟୋଽଭିସାରକ୍ଷଣଃ ।୧୭

ଦୟାକର୍ତ୍ତା ଏହୁ ବାଣୀ ଯେ । ୩୭ । ସେ ତୋହର ପତି ଅତି ଦୁଃଖେ ବର୍ତ୍ତିଅଛି । ନାସାଅଗ୍ରେ କେବଳ ନିଶ୍ୱାସ ବହୁଅଛି ଗୋ । ୩୮ କ୍ଷଣେ ମୂର୍ଚ୍ଛାଯାଇ କ୍ଷଣେ ହୁଅଇ ସଚେତ । କ୍ଷଣେ କୁଞ୍ଜଗୃହେ ପଶି ଗୃହାଁଇ ଦୁରିତ ଗୋ ।୩୯। ମଧୁକର-ବାଣୀ ତାକୁ ହୁତାଶନ ପ୍ରାୟେ । କ୍ଷଣକେ ପଲ୍ଲବଶଯ୍ୟା କରଇ ଉପାୟେ ଗୋ ।୪୧। ଆକୁଳ ହୋଇଣ ପୁଣ ପୁଣ ଯାଇ ମୋହ । ମଦନ ଦହନ କରୁଅଛି ତାର ଦେହ ଗୋ । ତୋ ଯୋଗି ଲୋତକ ତାର ବହେ ନିରନ୍ତର । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କି ମଧୁଫେଣୀ ସ୍ରବେ ଝର ଝର ଗୋ ।୪୨। ଦେଖସି ଦିବସନାଥ ବେଗେ ଅସ୍ତ ଗଲା । ଗୋବିନ୍ଦ ବେଦନାଅର୍ଥେ ରଜନୀ ହୋଇଲା ଗୋ । ୪୩। ଚକ୍ରବାକ ବିଚ୍ଛେଦକାରଣେ ଅତି ସ୍ୱବ । ମୋହର ପ୍ରାର୍ଥନା ତୋତେ ହେଲା ସେହି ଭାବ ଗୋ । ଶୁଣ ତୁ ସୁନ୍ଦରି ଏତେ ବିଲମ୍ବ ବିଫଳ । ରମ୍ୟସ୍ଥାନେ ଅଭି-ସାର କର ଏହୁ କାଳ ଗୋ । ୪୫ । ବୋଲଇ ସଜନୀ

ଅଶ୍ଳେଷାଦନୁଚୁମ୍ବନାଦନୁନଖୋଲ୍ଲେଖାଦନୁସ୍ୱାନ୍ତଜ-
ପ୍ରୋଦ୍‌ବୋଧାଦନୁସମ୍ଭ୍ରମାଦନୁରତାରମ୍ଭାଦନୁପ୍ରୀତୟୋଃ ।
ଅନ୍ୟାର୍ଥଂ ଗତୟୋର୍ଭ୍ରମାନ୍ମିଳିତୟୋଃ ସମ୍ଭାଷଣୈର୍ଜ୍ଜାନତୋ
ର୍ଦମ୍ପତ୍ୟୋରିହ କୋ ନ କୋ ନ ତମସି ବ୍ରୀଡ଼ାବିମିଶ୍ରୋ ରସଃ ।
ସଭୟଚକିତଂ ବିନ୍ୟସ୍ୟନ୍ତୀଂ ଦୃଶୌ ତିମିରେ ପଥି
ପ୍ରତିତରୁ ମୁହୁଃ ସ୍ଥିତ୍ୱା ମନ୍ଦଂ ପଦାନି ବିତନ୍ୱତୀଂ ।

ଏକାନ୍ତେ ରଜନୀଘୋର । ଶୁଣହେରୁ କୁଳଟାବାମା କରନ୍ତି ଅଭିସାର ଗୋ ।୪୭। ତାହାର ବଲ୍ଲଭ ପରରମଣୀର ଅଶେଷ । ସଙ୍କେତ ସ୍ଥାନକୁ ସେକୁ ଗମଇ ହରଷେ ଗୋ ।୪୭। ନିବିଡ ଅନ୍ଧାର ଭୂମି ଭେଟ ହୋଏ କେନ । ନିଜ ପତି ସତୀ ବୋଲି ନ ପାର-ଲେ ଚିହ୍ନି ଗୋ ।୪୮। ଯାହାର ପାଇଁ ଗମିଲେ ତାହା ପ୍ରାପ୍ତ ମଣି । କରନ୍ତି ବିବିଧ କେଳିରସ ପରମାଣି ଗୋ ।୪୯। ଭୂଜେ ଭିଡ ଆଲିଙ୍ଗନ ବଦନେ ଚୁମ୍ବନ । କଠିନ କୁଚରେ ତୀକ୍ଷ୍ଣନଖକ୍ଷତମାନ ଗୋ । ୫୦ । ବଢ଼ିଲା ସୁରତ ସେ ଶବ୍ଦେ ମୃଦୁସ୍ୱରେ । ଜାଣି ଲାଜ ପାଇଲେ ଯେ ସୁରତ-ଶେଷରେ ଗୋ ।୫୧। ସାନ୍ଧ୍ୟକାରେ କିଛି ନ ଜାଣିଲେ କେହୁ । ଜାତେଣ ସୁରତରସ ଆରମ୍ଭିଲେ ତହୁଁ ଗୋ ।୫୨। ତେସନ ପ୍ରାୟକ ଏନ୍ତୁ ହୋଇଛି ରଜନୀ । ହରି ପାଶେ ଅଭି-ସାର କର ତୁ ମିତଣି ଗୋ ।୫୩। ସଭୟ ଚକିତ ଦୂର କରି ତୋର ମନ । ଗହନ ତିମିର ପଥେ କରସି ଗମନ ଗୋ ।୫୪। ତରୁତଳେ କ୍ଷଣେ କ୍ଷଣେ ବିଶ୍ରାମ କରିବୁ । ଧୀରେ ଧୀରେ କୁଞ୍ଜସଦନେ ମିଳିବୁ ଗୋ । ୫୫ । ଶୁଭଯୋଗେ ସୁମୂର୍ତ୍ତି କରସି ଅନୁକୂଳ । ଏ ମୋର ବଚନେ

କଥମପି ରହଃ ପ୍ରାପ୍ତମଙ୍ଗୈରନଙ୍ଗତରଙ୍ଗିଭିଃ
ସ୍ମୃମୁଖି ସୁଭଗଃ ପଶ୍ୟନ୍ ସ ତ୍ୱାମୁପୈତୁ କୃତାର୍ଥତାଂ । ୧୯ ।
ରାଧାମୁଗ୍ଧମୁଖାରବିନ୍ଦମଧୁପସ୍ତ୍ରୈଲୋକ୍ୟମୌଳିସ୍ଥଲୀ
ନେପଥ୍ୟୋଚିତନୀଳରତ୍ନମବନୀଭାରାବତାରାନ୍ତକଃ ।
ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦଂ ବ୍ରଜସୁନ୍ଦରୀଜନମନସ୍ତୋଷପ୍ରଦୋଷଶ୍ଚିରଂ
କଂସଧ୍ୱଂସନଧୂମକେତୁ ରବତୁ ତ୍ୱାଂ ଦେବକୀନନ୍ଦନଃ । ୨୦ ।

ଇତି ଶ୍ରୀଗୀତଗୋବିନ୍ଦେ ଅଭିସାରିକାବର୍ଣ୍ଣନେ
ସାକାଂକ୍ଷପୁଣ୍ଡରୀକାକ୍ଷୋ ନାମ ପଞ୍ଚମଃ ସର୍ଗଃ ।

ସଖି ନ କରସି ହେଳ ଗୋ । ୫୬ । ଅନଙ୍ଗତରଙ୍ଗେ ତର-
ଳବ ତୋର ତନୁ । କୃତାର୍ଥ ହୋଇବ ତୋତେ ଦେଖି
ନନ୍ଦସୂନୁ ଗୋ । ୫୭ । ଶୁଣ ହେ ସୁଜନେ ମନେ ସାବଧାନ
ହୋଇ । କୃଷ୍ଣର ବିରହ ଦୂତି ରାଧାଆଗେ କହି ଯେ । ୫୮ ।
ବୁଦ୍ଧିବଳେ ଯେତେକ ସେ କହିଲା ମଣାଇ । ଶୁଣି ଚନ୍ଦ୍ରବଦନୀ
ଭୂମିକି ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇ ଯେ । ୫୯ । କୃଷ୍ଣକ୍ରୀଡ଼ାରସ ଏ ବିରସ
ଭାପ ଗଞ୍ଜେ । ସପତମ ଛାନ୍ଦ ଏ ରସିକମନ ରଞ୍ଜେ ଯେ ।୬୦।
ନୀରଜନୟନୀନୀରନିଧି ସୁଧାପତି । ପାଦ ଅରବିନ୍ଦ ଲୋଭେ
ମକରନ୍ଦ ସ୍ଥିତ ଯେ ।୬୧। ମଧୁକର ଯେସନେ ଧରଣୀଧରମତି।
ହରିର ଶରଣ ବିନୁ ନାହିଁ ଅନ୍ୟ ଗତି ଯେ । ୬୨ ।

ଷଷ୍ଠସର୍ଗଃ ।

ଅଥ ତାଂ ଗନ୍ତୁମଶକ୍ତାଂ ଚିରମନୁରକ୍ତାଂ ଲତାଗୃହେ ଦୃଷ୍ଟ୍ୱା ।
ତଚ୍ଚରିତଂ ଗୋବିନ୍ଦେ ମନସିଜମନ୍ଦେ ସଖୀ ପ୍ରାହ । ୧ ।
ଗୋଣ୍ଡକରୀରାଗେଣ ରୂପକତାଳେନ ଚ ଗୀୟତେ ।

ଅସ୍ୟ ଲକ୍ଷଣଂ ।

ଉତ୍କୋତ୍ପ୍ରେକ୍ଷାକାନ୍ତପଥପ୍ରତୀକ୍ଷା ସମ୍ଭାବୟନ୍ତୀ ମୃଦୁପୁଷ୍ପତଳ୍ପଂ ।
ଇତସ୍ତତଃ ପ୍ରେରିତଦୃଷ୍ଟିର୍ବର୍ତ୍ତ୍ୟ ମାଂ ତନୁର୍ଗୋଣ୍ଡକରୀ ପ୍ରଦିଷ୍ଟା ।

ପଶ୍ୟତି ଦିଶି ଦିଶି ରହସି ଭବନ୍ତଂ ।
ତ୍ୱଦଧରମଧୁରମଧୂନି ପିବନ୍ତଂ ।
ନାଥ ହରେ ସୀଦତି ରାଧା ବାସଗୃହେ ।୨। ଧ୍ରୁବଂ ।
ତ୍ୱଦଭିସରଣରଭସେନ ବଲନ୍ତୀ ।
ପତତି ପଦାନି କିୟନ୍ତି ଚଲନ୍ତୀ । ୩ ।

ଅଷ୍ଟମସ୍ଥାନ । ମଙ୍ଗଳ ।

ରାଧିକାଙ୍କୁ ବୁଝାଇ ସେ ଚଳନ୍ତି ତରୁଣୀ । ମିଳନ୍ତି ଗୋବିନ୍ଦ ପାର୍ଶ୍ୱେ ସଖୀଦୁଃଖ ଘେନ । ୧ । ଶୁଣ ତୁ ମାଧବ ରାଧା ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିରହୀ । ତୋର ପାଶେ ଆସିବାକୁ ଅଶକ୍ତ ଦେହୀ । ୨ । ଚିରକାଳୁଁ ତୋରେ ଅନୁରାଗିଣୀ ତରୁଣୀ । ତୋହର ଚରିତମାନ ନିଶି ଦିବା ଗୁଣି । ୩ । ମନ୍ଦ ମନସିଜ ତାର ଦହଇ ସେ ମନ। ଲତାଗୃହେ ଦେଖିଲି ସୁତନୁ ଅତି ଖିନ୍ନ । ୪। ବସିଣ ଗୃହେଁ ଚାହିଁ ସଖୀ ସେ ସକଳ ଦିଶ । ତୋହର ମଧୁରାଧର ପାନେ ପ୍ରତି-ଆଶ । ୫ । ବିଷାଦ କୁଞ୍ଜସଦନେ ରାଧିକାସୁନ୍ଦରୀ । ଜଗତର ନାଥ ପ୍ରଭୁ ଶୁଣ ନରହରି । ୬ । ତୋହର ଶରଣ ବୋଲି ଡାକଇ ନିର୍ଭରେ । ଚରଣେ ଚଳି ନ ପାରି ପଡଇ ଭୂମିରେ ।

ମୁହୁରବଲୋକିତମଣ୍ଡନଲୀଲା ।
ମଧୁରିପୁରହମିତି ଭାବନଶୀଲା । ୪ ।
ତ୍ୱରିତମୁପୈତି ନ କଥମଭିସାରଂ ।
ହରିରିତି ବଦତି ସଖୀମନୁବାରଂ । ୫ ।
ବିହିତବିଶଦବିସକିସଲୟବଲୟା ।
ଜୀବତି ପରମିହ ତବ ରତିକଳୟା । ୬ ।
ଶ୍ଲିଷ୍ୟତି ଚୁମ୍ବତି ଜଲଧରକଳ୍ପଂ ।
ହରିରୁପଗତ ଇତି ତିମିରମନଳ୍ପଂ । ୭ ।
ଭବତି ବିଲମ୍ବିନି ବିଗଳିତଲଜ୍ଜା ।
ବିଲପତି ରୋଦିତି ବାସକସଜ୍ଜା । ୮ ।
ଶ୍ରୀଜୟଦେବକବେରିଦମୁଦିତଂ ।
ରସିକଜନଂ ତନୁତାମତି ମୁଦିତଂ । ୯ ।

ଭୂଷଣ ହୋଇ ଅଙ୍ଗକୁ ଚାହିଁଛି ଅଙ୍ଗନା । ମଧୁରିପୁ ଆଭରଣେ ଏହିମାନ ସିନା । ୮ । ତ୍ୱରିତଇ ଏ ସଙ୍କେତ ସ୍ଥାନକୁ ମୁରାରି । ନଇଲା ଯିବରତେ ସେହୁ କି କଥା ବିଚାରି । ୯ । ଏତେ ବୋଲି ଚିତ୍ତ ସ୍ଥିର କରଣ ସୁନୟନୀ । ବାର ବାର ବୋଲୁଅଛି ସେହି ହରି ହରି । ୧୦ । ତବ ରତିରସ ଆଶେ ଜୀବନ ସେ ଧରି । କମଳମୃଣାଳ ବଳୟ କଙ୍କଣ କରି । ୧୧ । ଗହନ ତିମିର କୁଞ୍ଜ-ଭୁବନକୁ ଦେଖି । ଜଳଧର ମେଘ ତ ଏ ସଖୀ ଉପଲକ୍ଷି । ୧୨ ତୋର ରୂପ ବୋଲି ସେହୁ କରଇଟି କୋଳ । ଶୂନ୍ୟକୁ ଚୁମ୍ବନ ଦେଇ ହୁଅଇ ସେ ଭୋଳ । ୧୩ । ଏ ତୋର ଗମନକୁ ହରି ବିଲମ୍ବ ଦେଖି । ଲଜ୍ଜା ଛାଡ଼ି ବିଲାପ ରୋଦନ କରେ ସଖୀ । ୧୪ ଶ୍ରୀଜୟଦେବ କବିଙ୍କ ରଚିତ ଏ ଗୀତ । ଗାନେ ରସିକଙ୍କ

ବିପୁଲପୁଲକପାଳିଃ ସ୍ଫୀତଶୀତ୍କାରମନ୍ତ-
ର୍ଜ୍ଜନିତଜଡ଼ିମକାକୁ ବ୍ୟାକୁଲଂ ବ୍ୟାହରନ୍ତୀ ।
ତବ କିତବ ବିଧାୟାମନ୍ଦକନ୍ଦର୍ପଚିନ୍ତାଂ
ରସଜଲଧିନିମଗ୍ନା ଧ୍ୟାନଲଗ୍ନା ମୃଗାକ୍ଷୀ । ୧୦ ।

ଅଙ୍ଗେଷ୍ୱାଭରଣଂ କରୋତି ବହୁଶଃ ପତ୍ରେଽପି ସଞ୍ଚାରିଣି
ପ୍ରାପ୍ତଂ ତ୍ୱାଂ ପରିଶଙ୍କତେ ବିତନୁତେ ଶଯ୍ୟାଂ ଚିରଂ ଧ୍ୟାୟତି ।
ଇତ୍ୟାକଳ୍ପବିକଳ୍ପତଳ୍ପରଚନାସଙ୍କଳ୍ପଲୀଳାଶତ-
ବ୍ୟାସକ୍ତାପି ବିନା ତ୍ୱୟା ବରତନୁର୍ନୈଷା ନିଶାଂ ନେଷ୍ୟତି।୧୧

ମନେ ହର୍ଷ ହେଉ ଜାତ ।୧୬। ବିପୁଳ ପୁଲକ ଘନ କପୋଳ ତାହାର । ଅନ୍ତରେ ଜଡ଼ିତ ଶୀତ ସାତ୍ୱିକବିକାର । ୧୭ । ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇଣ ବାଣୀ ନ ପାରଇ କହି । ମନସିଜ-ଚିନ୍ତା-ତାପ କେସନେକ ସହି । ୧୭ । ବୁଡ଼ିଲା ମଦନସିନ୍ଧୁରେ ଶିଶୁ-ମୃଗାକ୍ଷୀ । ଶୁଣ ଧୂର୍ତ୍ତ ତୋତେ ମାତ୍ର ଧ୍ୟାନରେ ନିରେଖି ।୧୮। ନାନା ଅଲଙ୍କାରମାନ ଅଙ୍ଗେ ଭୂଷି ହୋଇ । ପବନେ ଚଳନ୍ତେ ପତ୍ର ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗେ ଚାହିଁ । ୧୯ । ତୋହର ଆଗତ ହେଲା ପ୍ରାପ୍ତେ ମଣେ ସଖି । କାମଶଯ୍ୟା ବିହିଣ ବହୁତ ବେଳ ଧ୍ୟାୟି । ୨୦ । କଳ୍ପନା କଳ୍ପକ ମନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ହରଷେ । ଶଯ୍ୟା ନିର୍ମ୍ମା କଲା ଜନ୍ମେ ତବ କେଳିଅଶେ ।୨୧। ଯହୁଁ ତୋତେ ନ ଦେଖିଲା ସେ କମଳମୁଖୀ । ହୃଦୟରେ ଘୋର ଅତି କାମଶରେ ଦୁଃଖୀ ।୨୨। ଏସନ ପ୍ରକାରେ ନିଶି ନଥଇ କାମିନୀ । ବାରେ ଯାଇ କର ନାଥ ମୋ ବିନୟ ଘେନି ॥ ଶୁଣ ହେ ସୁଜନ-ଜନେ ମନ କର ସ୍ଥିର । ତାପ ଛମିରକୁ ହରିନାମ ଶଶଧର ॥ ସୁଧାର ତରଙ୍ଗମାନ ଗୋବିନ୍ଦର ଅଙ୍ଗେ । କହଇ ସଜନୀ ସେ

ତ୍ୱଂ ବଞ୍ଚାମସି କୃଷ୍ଣଭ୍ରେଗିଭବନେ ଭଣ୍ଡୀରଭୂମିରୁହେ ।
ଭ୍ରାତର୍ଯାହି ନ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ମିତଃ ସାନନ୍ଦନନ୍ଦାସ୍ପଦଂ ।
ରାଧାୟା ବଚନଂ ତଦଧ୍ୱଗମୁଖାନ୍ନନ୍ଦାନ୍ତିକେ ଗୋପତୋ-
ର୍ଗୋବିନ୍ଦସ୍ୟ ଜୟନ୍ତି ସାୟମତିଥିପ୍ରାଶସ୍ତ୍ୟଗର୍ଭା ଗିରଃ । ୧୨ ।

ଇତି ଶ୍ରୀଗୀତଗୋବିନ୍ଦେ ବାସକସଜ୍ଜାବର୍ଣ୍ଣନେ
ଧୃଷ୍ଟବୈକୁଣ୍ଠୋ ନାମ ଷଷ୍ଠଃ ସର୍ଗଃ ।

ସପ୍ତମଃ ସର୍ଗଃ ।

ଅତ୍ରାନ୍ତରେ ଚ କୁଳଟାକୁଳବର୍ତ୍ମପାତ-
ସଞ୍ଜାତପାତକ ଇବ ସ୍ଫୁଟଲାଞ୍ଛନଶ୍ରୀଃ ।
ବୃନ୍ଦାବନାନ୍ତରମଦୀପୟଦଂଶୁଜାଲୈ-
ର୍ଦ୍ଦିକ୍ସୁନ୍ଦରୀବଦନଚନ୍ଦନବିନ୍ଦୁରିନ୍ଦୁଃ । ୧ ।

ମଧୁରମୃଦୁଭାବେ । ୨୫ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ କ୍ରୀଡ଼ାରସ ଏ ଅଷ୍ଟମ ଛାନ୍ଦ । ଧରଣୀଧରର ଶିରେ ଶ୍ରୀମୁକୁନ୍ଦପାଦ । ୨୬ ।

ନବମ ଛାନ୍ଦ । ରାଗ ଚିନ୍ତାଭୈରବ ।

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ରସ । ସଖୀ ପେଶି ଗୋବିନ୍ଦ ପାଶ । ଏକାକୀ ହୋଇ ସେ ଘୋରଅରଣ୍ୟରେ ନଣି ଅନ୍ଧାରେ ନାହିଁ ନା ତ୍ରାସ ସେ, ସୁନ୍ଦରୀ । ୧ । ଚିର ବିରହେ ଅତୁଳ ଭାର । ତନୁ ପୂରଇ ମଦନ ଜ୍ୱର । କପୋଳତଳେ ପଦ୍ମକର ଦେଇ ସେ ବସିଅଛି ଅତି ଶୋକଭର ସେ, ସୁନ୍ଦରୀ । ୨ । ଏସନକ ସମୟରେ ତହିଁ । ଉଦେ ହୋଇଲା ରଜନୀସାଇଁ । ଅଭିସାରୀ ପଥ ନଷ୍ଟେଧିଲା ଯହୁଁ ତଥି ଦୋଷରେ କଳଙ୍କ

ପ୍ରସରତି ଶଶଧର ବିମ୍ବେ ବିହିତବିଲମ୍ବେ ଚ ମାଧବେ ବିଧୁରା ।
ବିରଚିତ ବିବିଧବିଳାପଂ ସା ପରିତାପଂ ଚକାରୋଚ୍ଚୈଃ । ୨ ।

ମାଳବରାଗ ଯତିତାଲାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।
କଥିତସମୟେଽପି ହରିରହହ ନ ଯଯୌ ବନଂ ।
ମମ ବିଫଳମିଦମମଳମପି ରୂପଯୌବନଂ ।
ଯାମି ହେ କମିହ ଶରଣଂ ସଖୀଜନବଚନବଞ୍ଚିତା । ଧ୍ରୁ
ଯଦନୁଗମନାୟ ନିଶି ଗହନମପି ଶୀଳିତଂ ।
ତେନ ମମ ହୃଦୟମିଦମସମଶରକୀଳିତଂ । ୪ ।
ମମ ମରଣମେବ ବରମତିବିତଥକେତନା ।
କିମିହ ବିସହାମି ବିରହାନଳମଚେତନା । ୫ ।

ଟିକା ସେ, ଚନ୍ଦ୍ରମା ।୩। ତାର ଦୀପ୍ତି କରଣ ଅଭାସେ । ବୃନ୍ଦାବନେ ସୁରଙ୍ଗ ପ୍ରକାଶେ । ପୂର୍ବଦିଗ ନାରୀ ବଦନରତିଳକ ରୂପେ ଚନ୍ଦନବିନ୍ଦୁ ପ୍ରକାଶେ ସେ, ଚନ୍ଦ୍ରମା । ୪ । ଯହୁଁ ଶଶିବିମ୍ବ ପ୍ରକାଶିଲା । ରାଧା ତାପସିନ୍ଧୁ ଉଚ୍ଛୁଳିଲା । ବିଲମ୍ବ ଦେଖି ସେ ମାଧବଗମନ ନାନାପ୍ରକାରେ ବିଳାପ କଲା ସେ । ସୁନ୍ଦରୀ ।୫। ବୋଲେ କୃଷ୍ଣ ମୋହର ହୋଇଲା । ଯହୁଁ ହରି କେବେହେଁ ନ ଇଲା । ଯୁବାବୟସେ ଏ ରୂପଯଉବନ ମୋର ସକଳ ବିଫଳ ହେଲା ହେ । ଦଇବ । ୬ । ମୁହିଁ କାହାରେ ଶରଣ ଯିବି । କାମଶର କେସନେ ସହିବି । ଉଣ୍ଡିଲା ମୋତେ ସେ ସଖୀ ବଚନେ ଆଉ କାହାକୁ କିସ କହିବି ହେ । ଦଇବ ।୭। ଯାହାପାଇଁ ଅଇଲି ଏ ବନେ । ନିଶି ତିମିର ଅତିଗହନେ । ସେ କୃଷ୍ଣ କଲା ଏ ହୃଦୟେ ମୋହର କାମଶର ବିନ୍ଧେ ଅନୁକ୍ଷଣେ ହେ । ଦଇବ । ୮ । ଏହୁ ବିଅର୍ଥ ସଙ୍କେତ ସ୍ଥାନ ।

ମାମହହ ବିଧୁରୟତି ମଧୁରମଧୁ ଯାମିନୀ ।
କାପି ହରିମନୁଭବତି କୃତସୁକୃତକାମିନୀ ।୬।
ଅହହ କଲୟାମି ବଲୟାଦିମଣିଭୂଷଣଂ ।
ହରିବିରହଦହନବହନେନ ବହୁଦୂଷଣଂ ।୭।
କୁସୁମସୁକୁମାରତନୁମତନୁଶରଲୀଲୟା ।
ସ୍ରଗପି ହୃଦି ହନ୍ତି ମାମତିବିଷମଶୀଲୟା ।୮।
ଅହମିହ ନିବସାମି ନ ଗଣିତବନବେତସା ।
ସ୍ମରତି ମଧୁସୂଦନୋ ମାମପି ନ ଚେତସା ।୯।
ହରିଚରଣଶରଣ ଜୟଦେବକବିଭାରତୀ ।
ବସତୁ ହୃଦି ଯୁବତିରିବ କୋମଳକଳାବତୀ ।୧୦।

କରୁଅଛଇ ଚିତ୍ତ ଦହନ । ସହି ନ ପାରଇ ବିରହଅନଳ
ସୁଷ୍ଟ ହୋଇବ ଗଲେ ଜୀବନ ହେ । ଦଇବ ।୯। ମଧୁ-
ଯାମିନୀ ଚନ୍ଦ୍ରକିରଣ । ମୋତେ ଦୁଃଖ ଦେଇ ନାସ୍ପୃଣି ।
କେବଣ କାମିନୀ ପୁଣି ଗୁଣବତୀ ହରି ତା ଭୁଲେ କଲେ ରମଣ
ହେ । ଦଇବ ।୧୦। ଅତି ଦୁଃଖ ଏ ଭୂଷଣମାନ । ବଳୟାଦି
ରତ୍ନମଣିଗଣ । ହରିବିରହେ ଏ ବହ୍ନିର ସମାନ ବହି ନ
ପାରଇଁ ଅନୁକ୍ଷଣ ହେ । ଦଇବ ।୧୧। ତନୁ କୁସୁମଠୁଁ ସୁକୁ-
ମାର । ପୀଡ଼ା କରୁଛି ମଦନ ଶର । ପୁଷ୍ପମାଳା ହୃଦେ ବହି ନ
ପାରଇଁ ମନ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ମୋହର ହେ । ଦଇବ ।୧୨। ବସି
ନ ପାରଇଁ ଏଥି ବନ । ଦେଖି ଲତାଗୃହ ସ୍ଥାନ ସ୍ଥାନ । ସ୍ମର-
ଣ ମଧୁସୂଦନଙ୍କୁ ମନେ ମୋର ହେଉଛି ଚିତ୍ତ ଦହନ ହେ ।
ଦଇବ ।୧୩। ଶିଷ୍ୟ ଜୟଦେବ ଏହା ଭଣି । ହରି ସ୍ମରଣେ
ମଧୁରବାଣୀ । ସନ୍ତୋଷିବ ସେବୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଚରଣେ ସୁକୁମାର

ତତ୍କିଂ କାମପି କାମିନୀମଭିସୃତଃ କିଂବା କଳାକେଳିଭି-
ର୍ବଦ୍ଧୋ ବନ୍ଧୁଭିରନ୍ଧକାରିଣି ବନାଭ୍ୟର୍ଣ୍ଣେ କିମୁଦ୍ଭ୍ରାମ୍ୟତି ।
କାନ୍ତଃ କ୍ଳାନ୍ତମନା ମନାଗପି ପଥି ପ୍ରସ୍ଥାତୁମେବାକ୍ଷମଃ
ସଙ୍କେତୀକୃତମଞ୍ଜୁବଞ୍ଜୁଲଲତାକୁଞ୍ଜେଽପି ଯନ୍ନାଗତଃ । ୧୧ ।
ଅଥାଗତାଂ ମାଧବମନ୍ତରେଣ ସଖୀମିୟଂ ବୀକ୍ଷ୍ୟ ବିଷାଦମୂକାଂ ॥
ବିଶଙ୍କମାନା ରମିତଂ କୟାପି ଜନାର୍ଦ୍ଦନଂ ଦୃଷ୍ଟବଦେତଦାହ ॥

ବସନ୍ତରାଗଯତିତାଲାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।
ସ୍ମରସମରୋଚିତବିରଚିତବେଶା
ଗଳିତକୁସୁମଦରବିଲୁଳିତକେଶା ।
କାପି ମଧୁରିପୁଣା, ବିଳସତି ଯୁବତିରଧିକଗୁଣା ।୧୩। ଧ୍ରୁବଂ

କଳାବତୀ ଯେନ ହେ । ସ୍ଵଜନେ ।୧୪। ଯେବେ ନଶ୍ଚୟ ନଇ-
ଲେ ହରି । ମୁହିଁ ଜାଣୁଅଛି ହେତୁ କହି । କେବଣ କାମିନୀ
ସଙ୍ଗତରେ ଅବା କେଳି କରୁଅଛନ୍ତି ମୁରାରି ସେ । ମାଧବ ।
ଅବା ପ୍ରୀତ ବନ୍ଧୁଜନମାନ । ଆସିବାକୁ କଲେ ବିରୋଧନ ।
କୋହିଲେ ଅବା ଅନ୍ଧକାରେ ଆସନ୍ତେ ପଥ ଭ୍ରମଣି ବୁଲନ୍ତି
ବନ ସେ । ମାଧବ । ୧୬ । ଅବା ତନୁ ଅଶକ୍ତ ହୋଇ ॥
ଗୃହୁଁଆସିବାକୁ ବଳ ନାହିଁ । କୋହିଲେ ସଙ୍କେତ କୁଞ୍ଜଲତା-
ଗୃହେ ହରି ନଇଲେ ତ କିସପାଇଁ ସେ । ମାଧବ । ୧୭ ।
ଏଥୁଅନ୍ତରେ ସହଚରୀ । କୃଷ୍ଣସନ୍ନିଧୁଁ ଆସେ ଚତୁରୀ । ରାଧାର
ହୃଦ ଅତି ଦୁଃଖ ଦେଖି ମନେ ବିଷାଦ ଅଛଇ ପୂରି ସେ ।
ଚତୁରୀ ।୧୮। ଆସି ମିଳିଲା ରାଧାର ପାଶ । ରାଧା ଦେଖିଲା ଦୂତୀ
ବିରସ । ମନେ ବିଚାରିଲା ମାଧବ ନଇଲେ ଆନ ଯୁବତୀ କଲା
ବିଳାସ ସେ । ଶ୍ରୀହରି ।୧୯। କୃଷ୍ଣକୀଡ଼ା ଦେଖିଲାର ଭ୍ରାନ୍ତ୍ୟେ ।

ହରିପରିରମ୍ଭଣବଳିତବିକାରା ।
କୁଚକଲଶୋପରି ତରଳିତହାରା । ୧୪ ।
ବିଚଳଦଳକଲଳିତାନନଚନ୍ଦ୍ରା ।
ତଦଧରପାନରଭସକୃତତନ୍ଦ୍ରା । ୧୫ ।
ଚଞ୍ଚଳକୁଣ୍ଡଳଲଳିତକପୋଲା ।
ମୁଖରିତରସନଜଘନଗତିଲୋଲା ୧୬ ।
ଦୟିତବିଲୋକିତଲଜ୍ଜିତହସିତା ।
ବହୁବିଧକୂଜିତରତିରସରସିତା । ୧୭ ।
ବିପୁଳପୁଲକପୃଥୁବେପଥୁଭଙ୍ଗା ।

ସଖୀ ଅଗ୍ରତେ ବଚନ କହେ । ଯେବଣ ଯୁବତୀ ରମିଲା ଶ୍ରୀପତି ତାର ଗୁଣ ଅବଶେଷ ନୋହେ ଗୋ । ସଜନି । ୨୦ । ସେ ଯେ ମଦନସମରେ ବାମା । ତାର ବେଶତ ଅନ ଉପମା ରତିରସରେ ସେ ମୁକୁଳକବରୀ ଖସି ପଡ଼ୁଛି କୁସୁମସୀମା ଗୋ । ସଜନି । ୨୧ । ହରି ଆଲିଙ୍ଗନେ ମତ ତାର । ହୋଇ ଅଛଇଁ ଚିତ୍ରବିକାର । କୁଚକଲଶର ଉପରେ ଶୋଭିତ ଚଳେ ତରଳ ମକୁତାହାର ଗୋ ସଜନି ।୨୨। ତାର ଚଳନ୍ତେ ଅଳକାପନ୍ତି । ମୁଖଲାବଣ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରମାକାନ୍ତି । ଅଧରପାନ କରନ୍ତେଣ ଶ୍ରୀପତି ଅତି ସୁକୃତ ବଦନଜ୍ୟୋତି ଗୋ । ସଜନି । ୨୩ । ବିପରୀତରତିରଙ୍ଗକାଳେ । ଲୁଳେ କୁଣ୍ଡଳ ଗଣ୍ଡଯୁଗଳେ । କଟିମେଖଳା କିଙ୍କିଣୀ ଧ୍ୱନି କରେ ଯହୁଁ ଜଘନଗତି ଚଞ୍ଚଳେ ଗୋ । ସଜନି । ୨୪ । ରତିରସରେ ରସିଲା ବାଲା । ନାନାପ୍ରକାରେ ଗୀତ କହିଲା । ଗୀହିଲା ଯହୁଁ ସେ କୃଷ୍ଣବଦନକୁ ଦେଖିତେ ସଲଜ୍ଜ ହୋଇଲା ସେ । କାମିନୀ । ୨୫ । ଅତି ଜଘନା

ଶ୍ୱସିତନିମୀଳିତବିକସଦନଙ୍ଗା । ୧୮ ।
ଶ୍ରମଜଳକଣଭରସୁଭଗଶରୀରା ।
ପରପତିତୋରସି ରତିରଣଧୀରା । ୧୯ ।
ଶ୍ରୀଜୟଦେବଭଣିତହରିରମିତଂ ।
କଳିକଳୁଷଂ ଜନୟତୁ ପରିଶମିତଂ । ୨୦ ।
ବିରହପାଣ୍ଡୁ ମୁରାରିମୁଖାମ୍ବୁଜ-
ଦ୍ୟୁତିରୟଂ ତିରୟନ୍ନପି ବେଦନାଂ ।
ବିଧୁରତୀବ ତନୋତି ମନୋଭୁବଃ

ବିପୁଳ ତର । କମ୍ପମାନ ହୋଇଲା ଶରୀର । ନିଶ୍ୱାସମଳୁତ ଛାଡ଼ିଲ ଭୁରିତ ଏ ଏପ୍ରକାର କରୁଛି ମାର ଗୋ ସଜନ । ୨୭। ଶ୍ରମଜଳଷ୍ଟୋପମାନ ତାର । ଏବେ ଶୋଭିତ ଯୌବନଭାର । ପଡ଼େ଼ସ୍ୱେଦନୀର କୃଷ୍ଣହୃଦୟର ରତିରଣରୁ ଅତି ନିର୍ଭର ସେ । ତରୁଣୀ । ୨୭ । ରାଧାକୃଷ୍ଣ-ରତିରସସାର । ଜୟଦେବ କହିଲା ଗୀତର । କଳିଯୁଗତନ୍ତ୍ରୀ ଅଘ ମହାଘୋର ନାଶ କରେ ଶ୍ରୋତା ବକ୍ତାର ହେ । ସୁଜନେ । ୨୮ । ଦେଖ ସଖି ଏହୁ ଶଶଧର । ଦ୍ୟୁତି କୃଷ୍ଣବଦନ ଆକାର । ବିରହେ ଯେହ୍ନେ ପାଣ୍ଡୁରବର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ଚନ୍ଦ୍ର ହୋଇ ସେହ୍ନ ପ୍ରକାର ଗୋ । ସଜନ । ମୋର ଚେତନା ହରୁଛୁ ସଖି । ମୁହିଁ ନ ପାରଇ ବଧୂ-ଦେଖି । ମଦନସଖା ଏ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଅଟଇ ହୃଦ ପୀଡ଼ିତ ହେଉଛୁ ଦେଖି ଗୋ ସଜନ । ୩୦ । ଶୁଣ ସୁଜନେ ହୋଇଣ ତୋଷ । ହରି- ଚରିତ ଏ ସୁଧାରସ । ବିରହଜ୍ୱରେ ଶରଦଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ । କହେ ସଞ୍ଜୀବ କରାଇ ପାଣ ହେ । ସୁଜନେ । ୩୧ । କୃଷ୍ଣ କୁତୁହଳ

ସ୍ଫୁରଦଯେ ହୃଦଯେ ମଦନବ୍ୟଥାଂ । ୨୧ ।
ଗୁଲ୍ଫକ୍ଷିପର୍ଗେକାଲୀତାଳାଖ୍ୟାଂ ଗୀଯତେ ।
ସମୁଦିତମଦନେ ରମଣୀବଦନେ ଚୁମ୍ବନବଳିତାଧରେ ।
ମୃଗମଦତିଳକଂ ଲିଖତି ସପୁଲକଂ ମୃଗମିବ ରଜନୀକରେ ।
ରମତେ ଯମୁନାପୁଳିନବନେ ବିଜୟୀ, ମୁରାରିରଧୁନା ।୨୨। ଧ୍ରୁବଂ
ଘନଚଯରୁଚିରେ ରଚଯତି ଚିକୁରେ ତରଳିତତରୁଣାନନେ ।
କୁରୁବକକୁସୁମଂ ଚପଳାସୁଷମଂ ରତିପତିମୃଗକାନନେ । ୨୩ ।

ରସଗୀତ । ଏହୁ ନବମ ଛନ୍ଦ ଉଚିତ । ସୁଧାପତିପାଦ ନବ–
ପ୍ରଣୟୀକ ଭାବେ ଧରଣୀଧର ସୁଚିତ୍ତ ହେ । ସୁଜନେ ! ୩୨ ।

ଦଶମଛନ୍ଦ । ରାଗ କାଲୀ ।

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ହେ ନରେ ଅମ୍ବେଯୃରସର ବାଣୀ । ସୁଧା
ବରହେ ସଖୀ ଅଗ୍ରତେ କହଇ ପୁଣ ପୁଣି ।୧। ଯମୁନାତୀରେ କୁଞ୍ଜ
କୁଟୀରେ ବିଜୟି କହ୍ନ ହରି । ରମଣ କରନ୍ତି ଯେବଣ ବାଳା
ଅଭି ସରାଗ କରି । ୨ । ସୁରତଶେଷେ ମଦନବଶେ ରମଣ
ବଦନ ର । ଚୁମ୍ବନ ଦେବ ବୋଲି ମାଧବ ବଳଅଛୁ ଅଧର ।୩
ଅଳକା ସଜ କରି ତିଳକ କସ୍ତୁରୀ ନିରମାଣି । ଏଏ ସଙ୍ଖ୍ୟୁଣି
ଚନ୍ଦ୍ର ଉପରେ କଳଙ୍କ ପ୍ରାଯ୍ ମଣି । ୪ । ଅଶିତଘନପଟଳ
ଶୃଙ୍ଗ ଚିକୁର ଶୋଭା ଭାର । ରଚିତ ଶୁଭ୍ର ସୁସଙ୍ଗ କରଇ ସୁମା
କରଖିଙ୍କର । ୫ । କୁରୁଷ୍ଣ ସୁମନସରେ ଗନ୍ଧା ମଣ୍ଡି ଚି ପନ୍ତ—
ପନ୍ତି । ଯେସନ ଶ୍ୟାମ ଜଳଧରରେ ତଡ଼ିତଲତାଭ୍ରାନ୍ତି । ୬ ।
ଜାଣି ମଦନ–କୁରଙ୍ଗନବ ପ୍ରାଯେକ ଶୋଭା କ ସେ । କର୍ମଙ୍ଗ-
ତର ବଦନ ଭାର ଲାବଣ୍ୟ ରୁଚି ହଶେ ।୭। ଦେଖିଲେ ଅତି

ଘଟୟତୁ ସୁଘନେ କୁଚଯୁଗଗଗନେ ମୃଗମଦରୁଚିରୂଷିତେ ।
ମଣିସରମମଲଂ ତାରକପଟଲଂ ନଖପଦଶଶିଭୂଷିତେ । ୨୪ ।
ଜିତବିସଶକଲେ ମୃଦୁଭୁଜଯୁଗଲେ କରତଳନଳିନୀଦଳେ ।
ମରକତବଲୟଂ ମଧୁକରନିଚୟଂ ବିତରତ୍ତ ହିମଶୀତଳେ ।୨୫
ରତିଗୃହଜଘନେ ବିପୁଳାପଘନେ ମନସିଜକନକାସନେ ।
ମଣିମୟରସନଂ ତୋରଣହସନଂ ବିକରତ୍ତ କୃତବାସନେ ।୨୬।
ଚରଣକିଶଳୟେ କମଳାନିଳୟେ ନଖମଣିଗଣପୂଜିତେ ।
ବହିରପବରଣଂ ଯାବକଭରଣଂ ଜନୟତ୍ତ ହୃଦି ଯୋଜିତେ ।୨୭

ତରଳମତ ହୋଇବେ ସୁବାଳକ । କୃଷ୍ଣ ଯାହାଙ୍କୁ ବମେ ତାହାଙ୍କୁ ସମାନ ନାହିଁ ଆନ ।୮। କଠିନ କୁଚ ସଘନରୁଛ ଲେପିଲ୍ଗ ମୃଗମଦ । କି ଏ ଗଗନମଣ୍ଡଳେ ଉଦେ ହୋଏ ନୀଳଜଳଦ । ୯ । ତହିଁ ଶୋଭନ ନଖର କ୍ଷତ ନବୀନଇନ୍ଦୁ ରାଜେ । ଅମଳମଣି ମୁକ୍ତାହାର ତାରାମଣ୍ଡଳ ସାଜେ ।୧୦ । ଜିଣି ମୃଣାଳ ମୃଦୁ କୋମଳ ବାହୁଯୁଗଳ କି ସେ । ନବୀନ ବିକଶିତ ସରୋଜ କରତଳ ଆଭା ସେ । ୧୧ । ମର୍କତମଣି ହେମକଙ୍କଣୀ ଭ୍ରମରମାଳା ସ୍ତଜେ । ହିମନ୍ତୁଁ ଅତି ଶୀତଳତର ହରଷେ ହରି ଗଞ୍ଜେ । ୧୨ । ରତିସଦନ ଘନଜଘନ ବିପୁଳ ଅତି ପ୍ରଭା । ମଦନସ୍ତ୍ୱୟେ ଆସନ କି ଏ କମ୍ବୁନଦର ଆଭା । ମର୍କତମଣି ହେମ କଙ୍କଣୀ ମେଖଳା କଟିଦେଶେ । ଖଞ୍ଜିଲେ ହରି ମନେ କଲ୍ଟ ଆଚ୍ଛାଦ ଛିନବାସେ ।୧୪। ଚରଣନବ-ପଲ୍ଲବ ସୀମା ଲାବଣ୍ୟଶିରିସ୍ଥାନ । ନଖ ନିର୍ମଳ ଅମଳମଣିଗଣ-ଜ୍ୟୋତି ସମାନ । ୧୫ । ସେ ପାଦ ବେନି ପେନିଣ ହରି ହୃଦୟତଟେ ନେଇଁ । କରେ ସ୍ତବେଶ ମନେ ହରଷ ରଚିତ

ରମୟତି ସୁଦୃଶଂ କାମପି ସୁଦୃଶଂ ଖଳହଳଧରସୋଦରେ ।
କିମଫଳମବଶଂ ଚିରମିହ ବିରସଂ ବଦ ସଖି ବିଟପୋଦରେ ।୨୮।
ଇହ ରସଭଣନେ କୃତହରିଗୁଣନେ ମଧୁରିପୁପଦସେବକେ ।
କଳିଯୁଗଚରିତଂ ନ ବସତୁ ଦୁରିତଂ କବିନୃପଜୟଦେବକେ ॥
ନାୟାତଃ ସଖି ନିର୍ଦ୍ଦୟୋ ଯଦି ଶଠସ୍ତ୍ୱଂ ଦୂତୀ କିଂ ଦୂୟସେ ।
ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦଂ ବହୁବଲ୍ଲଭଃ ସ ରମତେ କିଂ ତତ୍ର ତେ ଦୂଷଣଂ ।
ପଶ୍ୟାଦ୍ୟ ପ୍ରିୟସଙ୍ଗମାୟ ଦୟିତସ୍ୟାକୃଷ୍ୟମାଣଂ ଗୁଣୈ-
ରୁତ୍କଣ୍ଠାର୍ତ୍ତିଭରାଦିବ ସ୍ଫୁଟଦିଦଂ ଚେତଃ ସ୍ୱୟଂଯାସ୍ୟତି ।୩୦।

ଦେଶବରାଡ଼ୀରାଗେ ରୂପକତାଳାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।
ଅନିଳତରଳକୁବଳୟନୟନେନ ।

ରଙ୍ଗ ଦେଇ ।୧୬। ନିଶ୍ଚୟ ଧ୍ୟାନ କର ସମାନ ରମୁଛି ଯାକୁ ଯେଣ । ଧନ୍ୟ କାମିନୀ ରମଣୀମଣି ମୋହିନୀ ସୁଲୋଚନା ।୧୭। କହ ସଜନି ବଚନ ଯେଣ ସାନୁଜ ହଳଧର । ବୃଥା-ଲେ କିଂକେ ବସିଛି ଲତାଗହନ ତରୁତଳ ।୧୮। ଶ୍ରୀବନ୍ତ-ବର କବିଙ୍କ ସାର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣରସ କହି । କଳିଯୁଗର ପାତକ ଘୋର ଯା ଅଶେଷ କଲେ ଯାଇ ।୧୯। ମଧୁରିପୁର ପାଦ ହୃଦର-ଭକ୍ତଭାବେ ଯାର । ସୁଜନମତ ଯେଣ ଏ ଗୀତ କବିଙ୍କ ନୃପ-ବର ।୨୦। ନଇଲା ସଖି ଯେବେ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଶଠ ସେ ମଧୁ-ହର । କିଂକେ ବୃଥା ଦୂଷଣ ଦେଉଛ କରୁଣ ସହଚରୀ । ।୨୧। ସୁଖରେ ଗାଢ଼ ପ୍ରୀତବଶରେ ରମଣୀ କୋପି କାନ୍ତ । ତାହାର ଗୁଣ ସ୍ନେହଭରେଣ ଯାଉଛି ମୋର ଚିତ୍ତ ।୨୨। ଯେବଣ ବାଳୀ ଶ୍ରୀବନମାଳୀ କରଇ କେଳିରସ । ମଧୁପବନ

ତପତି ନ ସା କିଶଲୟଶୟନେନ ।
ସଖି ! ଯା ରମିତା ବନମାଳିନା । ୩୧ । ଧ୍ରୁବ ।
ହରିଣିତସରସିଜଲଳିତମୁଖେନ ।
ସ୍ଫୁଟତି ନ ସା ମନସିଜବିଶିଖେନ । ୩୨ ।
ଅମୃତମଧୁରମୃଦୁତରବଚନେନ ।
ଜ୍ୱଲତି ନ ସା ମଲୟଜପବନେନ । ୩୩ ।
ସ୍ଥଳ ଜଳରୁହରୁଚିକରଚରଣେନ ।
ଲୁଠତି ନ ସା ହିମକରକିରଣେନ । ୩୪ ।

ବହନ୍ତେ ଘନ ନ ପାଇଲା ସେ ତ୍ରାସ ।୨୩। ନବପଲ୍ଲବ ଶଯ୍ୟା-ଉପରେ କୁବଳୟନୟନା । କମ୍ପ୍ରାଣ ହୋଇ ନିଦ୍ରା ନ ଯାଇ ଥାଇ ନା ସ୍ୱବୋଧିନୀ ।୨୪। ନବବିକଚ ନଳିନ ସମ ଲାବଣ୍ୟ ଶୋଭି ମୁଖ । ଯେବଣ ବାମା ଲଭିଲା ସେହୁ କାହିଁ ତାହାର ଦୁଃଖ । ୨୫ । ମନସିଜର କଠିନଶର ନ ଭେଦଇ ନା ଅଙ୍ଗ । ରସଜଳଧି ଲଭିଲା ବାମାଁ ହରିର ତୁଙ୍ଗସଙ୍ଗ ।୨୬। ଅମୀୟ ମୃଦୁ ମଧୁରତର ବଚନ ପଦ୍ମପାଣି । ରମିଲା ଯେଉଁ ନାଗରୀ ନାହିଁ ତରୁଣୀରତ୍ନମଣି ।୨୭। ଚନ୍ଦନ ଘନ କଲେ ଲେପନ କ ତାପଇ ତା କାୟେ । କୃଷ୍ଣର କଚ୍‌କମଳ ଲାଗି ଶୀତଳ କାହିଁ ନୋହେ । ୨୮ । ଅମଳ ସ୍ଥଳକମଳ—ଶୋଭି କରଚରଣ ତାର । ସେ ହରି ଯାକୁ ରମଣ କରେ ଖେଦ କାହିଁ ନା ତାର, ହିମକରର କିରଣେ ତନୁ ନ ଦହଇ ନା ତାର । ମୋହର ପ୍ରାଣେ ହୋଇଣ କାୟେ କ ଲୁଠେ ନା ଭୂମିର । ୩୦ । ସଜ-ଲଜଲଧରସୁନ୍ଦର ଯେବଣ ନରହରି । ତାହାକୁ ଘେନ

ସଜଲଜଲଦସମୁଦୟରୁଚିରେଣ ।
ଦଳତି ନ ସା ହୃଦ ବିରହଭରେଣ । ୩୫ ।
କନକନିକଷରୁଚି ଶୁଚିବସନେନ ।
ଶ୍ୱସିତି ନ ସା ପରିଜନହସନେନ । ୩୬ ।
ସକଳଭୁବନଜନବରତରୁଣେନ ।
ବହତି ନ ସା ରୁଜମତିକରୁଣେନ । ୩୭ ।
ଶ୍ରୀଜୟଦେବଭଣିତବଚନେନ । ।
ପ୍ରବିଶତୁ ହରିରପି ହୃଦୟମନେନ । ୩୮ ।

ମନୋଭବାନନ୍ଦନ ଚନ୍ଦନାନିଳ ପ୍ରସୀଦ ରେ ଦକ୍ଷିଣ ମୁଞ୍ଚ ବାମତାଂ

ଯେଉଁ କାମିନୀ ରତିପତିମୋଦ କରି । ୩୧ । ବିରହଭରେ ବାଧା ତାହାର କାହିଁ ନା ଅଛି କଣ୍ଟ । ହୃଦୟ ଦଳ ଅତି ବିକଳ ନୁହଇ ନା ମୃଗାକ୍ଷୀ । ୩୨ । ଦାହକନକ ପ୍ରାୟକ ଝଶି ବସନ-କାନ୍ତି ଯାର । ସେ ମଧୁରିପୁ ରମେ ଯାହାକୁ ମହିମା ଅତି ତାର । ସଖୀଜନେକ ହସିଲେ ଯହୁଁ ତାପ ନ ପାଇନ୍ତି ନା । ଶ୍ୱାସପବନ ବହନ୍ତେ ଘନ ନ ହୋଇନ୍ତି ବିମନା ୩୪। ସର୍ବଭୁବନେ ଯେତେକ ସଖୀ ଯୁବାପୁରୁଷମାନ । ସବୁଠବର ସେ ବେଣୁଧର ସମାନ ନାହିଁ ଅନ । ୩୫ । ତାହାଙ୍କ ସଙ୍ଗ କ୍ରୀଡ଼ାର ରଙ୍ଗ କଳ୍ପିକ ଯେଉଁ କାଶ । ନ ରହଇ ନା ମନେ ବିମନା କାରୁଣ୍ୟ-ଭରେ କରି । ୩୬ । ଜୟଦେବଙ୍କ ରଚିତ ଏହି ଶ୍ରୀହରିରସ ଗୀତ । ସୁଜନଜନ ହୃଦପଦ୍ମରେ ହରି ହେଉନ୍ତୁ ସ୍ଥିତ । ୩୭ । ସୁଜନଜନ କର ଗାୟନ ପାତକ ନାଶ ଯାଉ । ସାଧୁ କୃଷ୍ଣର ଚରଣେ ଧ୍ୟାନ ଜନ୍ମଜନ୍ମାନ୍ତେ ରହୁ ।୩୮। ଶୁଣ ଚନ୍ଦନସମୀର ମୋର ଅତି ବିନୟ ହେନା ମନସିଜର ଆନନ୍ଦକର ହୁଅସ

କ୍ଷଣଂ ଜଗତ୍ପ୍ରାଣ ବଧାୟ ମାଧବଂ ପୁରୋ ମମ ପ୍ରାଣହରୋ
ଭବିଷ୍ୟସି । ୩୯ ।
ରିପୁରିବ ସଖୀସମ୍ବାସୋଽୟଂ ଶିଖୀବ ହିମାନିଲୋ
ବିଷମିବ ସୁଧାରଶ୍ମି ର୍ଯସ୍ମିନ୍ ଦୁନୋତି ମନୋଗତେ ।
ହୃଦୟମଦୟେ ତସ୍ମିନ୍ନେବଂ ପୁନର୍ବଳତେ ବଳାତ୍
କୁବଲୟଦୃଶାଂ ବାମଃ କାମୋ ନିକାମନିରଙ୍କୁଶଃ । ୪୦ ।
ବାଧାଂ ବିଧେହି ମଳୟାନିଳ ପଞ୍ଚବାଣ

ପରସନ । ୩୯ । ଛାଡ଼ିଛି ବନ୍ଧୁଙ୍କ ତୋହର ଚିତ୍ତେ ନ ଧର
ଅନ । ଜଗତେ ଖ୍ୟାତି ଦକ୍ଷିଣବାତ ମୋହରେ କଲେ ବାମ
୪୦। କ୍ଷଣମାତ୍ରକେ ମୋର ଅଗ୍ରତେ ମାଧବ ବେଗେ ଆଣ ।
ପଛେ ତୋହର ଯେମନ୍ତ ଇଚ୍ଛା ଦେନସି ମୋର ପ୍ରାଣ ।୪୧।
ଜଗତଜନଜୀବନ ତୁ ଯେ ସବୁରି ହୃଦେ ଥାଉ । ଏ ମୋର
ଅତି ବିରହଗତ କୃଷ୍ଣେ କଲେ ନ କହୁ । ୪୨ । ଶୁଣ ସ୍ୱଜନ
କହଇଁ ବାଣୀ ଏ ବନଗୃହ ଯେତେ । ହରିବିରହେ ରିପୁରି
ପ୍ରାୟେ ଦଶଇ ଜାଣ ମୋତେ । ୪୩ । ହିମ ଶିଶିର ବହନ୍ତେ
ଧୀରି ଅନଳଶିଖା ଜାଣେ । ସୁଧାକିରଣ ଅତି ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଗରଳପ୍ରାୟେ
ମଣେ । ୪୪ । ଅତି ଉନ୍ମତ ଏ ମନୋରଥ ନୁହଇ
ନିବାରଣ । ଦୁର୍ଣ୍ଣୟ କରି ମନ ମୋହର ଦହୁଅଛଇ ପ୍ରାଣ ।
୪୫। କସ୍ତୁରମତି ସେ ଗୋପୀପତି କନ୍ଦର୍ପହୃଦ ଯାର । ତାର-
ତହିଁ ବଳେଣି ଚିତ୍ତ ନେଉଛି ଧରି ମୋର ।୪୬। ପାଇଣ
ତ୍ରାସ ମନେ ନିଷ୍ଟଶ ବୋଲେ ରମଣୀବର । ଶୁଣ ମଳୟସମୀର
ମୋର ତନୁ ଦହନ କର । ୪୭ । ମୀନକେତନ ପଞ୍ଚମବାଣ
ମାରି ଜୀବନ ନାଶ । ଯେମନ୍ତେ ମୋର ପୁଣ ଗମନ

ପ୍ରାଣାନ୍ ଗୃହ୍ଣାଣ ନ ଗୃହଂ ପୁନରାଶ୍ରୟିଷ୍ୟେ ।
କିଂ ତେ କୃତାନ୍ତଭଗିନି କ୍ଷମୟା ତରଙ୍ଗୈ
ରଙ୍ଗାନି ସିଞ୍ଚ ମମ ଶାମ୍ୟତୁ ଦେହଦାହଃ । ୪୧ ।
ପ୍ରାତର୍ନୀଲନିଚୋଲମଚ୍ୟୁତମୁରଃ ସମ୍ବୀତପୀତାଂଶୁକଂ
ରାଧାୟାଶ୍ଚକିତଂ ବିଲୋକ୍ୟ ହସତି ସ୍ୱୈରଂ ସଖୀମଣ୍ଡଳେ ।
ବ୍ରୀଡ଼ାଚଞ୍ଚଳମଞ୍ଚଳଂ ନୟନୟୋରାଧାୟ ରାଧାନନେ
ସ୍ମେର ସ୍ମେରମୁଖୋଽୟମସ୍ତୁ ଜଗଦାନନ୍ଦାୟ ନନ୍ଦାତ୍ମଜଃ । ୪୨ ।

ଇତି ଶ୍ରୀଗୀତଗୋବିନ୍ଦେ ବିପ୍ରଲବ୍ଧାବର୍ଣ୍ଣନେ ନାଗର ନାରା-
ୟଣୋ ନାମ ସପ୍ତମଃ ସର୍ଗଃ

ନୁହଇ ନିଜବାସ । ୪୮ । କିଂକେ ଶମନଭଗ୍ନି କାଳିନ୍ଦୀ ଦୟା ତୋହର ଏତେ । ତରଙ୍ଗତର ହିଞ୍ଚିଣ ନୀର ଶୀତଳ କରୁ ମୋତେ । ୪୯ । ଗୋବିନ୍ଦଙ୍କୁ ମୋହର ତନୁ ଧରିବ ଅଛି କାହିଁ । ତାହାର ଗତ କ୍ରୀଡ଼ା-ବସରେ ପାରୁଛି ମୋର ଦେହି ୫୦ । ଶୁଣ ସୁଜନ ତନ୍ମୟ ମନ କୃଷ୍ଣବରଦେ ରାଧା । ଦହଇ ଚିତ୍ତ ଅତି ଦୁଃଖିତ ମଦନଶରବାଧା । ୫୧ । ହରିଚରିତ ରସ ଅମୃତ ଶ୍ରବଣେ କର ପାନ । ହରିବ ଦୁଃଖ ଲଭିବ ସୁଖ ଏଥିରୁ ନାହିଁ ଆନ । ୫୨ । କୃଷ୍ଣର କ୍ରୀଡ଼ାରସବିଶେଷ ଦଶମସ୍କନ୍ଧ-ବାଣୀ । କହଇ ମୂଢ଼ ଧରଣୀଧର ଭଣ ଜନଜପାଣି । ୫୩ । ଆରତଜନ ବିମନମନପ୍ରସନ୍ନ ଯଦୁନାଥ । ଭକ୍ତବତ୍ସଳ ଦୀନଦୟାଳୁ ଚରଣେ ମୋର ମାଥ । ୫୪ ।

অষ্টমঃ সর্গঃ ।

ଅଥ କଥମପି ଯାମିନୀଂ ବିନୀୟ
ସ୍ମରଶରଜର୍ଜ୍ଜରିତାପି ସା ପ୍ରଭାତେ ।
ଅନୁନୟବଚନଂ ବଦନ୍ତମଗ୍ରେ
ପ୍ରଣତମପି ପ୍ରିୟମାହ ସାଭ୍ୟସୂୟଂ । ୧ ।
ଭୈରବୀରାଗଯତତାଲାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।

ଅସ୍ୟ ଲକ୍ଷଣଂ ।

ସଙ୍କେବରଙ୍କେ ସ୍ଫଟିକସ୍ୟ ମଣ୍ଡପେ ସଙ୍କେର୍ରୁଟ୍ଚୈଃ ଶଙ୍ଖରମର୍ଚ୍ଚୟନ୍ତୀ
ତାଳପ୍ରୟୋଗେ ପ୍ରତିବଦ୍ଧଗୀତା ଗୌରୀତନୁର୍ନାରଦଭୈରବୀୟଂ

ରଜନିଜନିତଗୁରୁଜାଗରରାଗକଷାୟିତମଲସନିମେଷଂ ।
ବହତି ନୟନମନୁରାଗମିବ ସ୍ଫୁଟମୁଦିତରସାଭିନିବେଶଂ ।
ହରିହରି ଯାହି ମାଧବ ଯାହି କେଶବ ମା-ବଦ କୈତବବାଦଂ

ଏକାଦଶଛାନ୍ଦ । ରାଗ ବଙ୍ଗଳାଶ୍ରୀ ।

ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ସଧୂଜନେ ତାପ ପାଇ ମନେ ରାଧା ।
ଉଜାଗର ହୋଇ ପୁହାଇ ରଜନୀ କରଛି ମଦନ ବାଧା । ୧ ।
ଅରୁଣ ଉଦୟ ହୁଅ ଦେବସ୍ୟ କାମଶରେ ଖିନ୍ନକାୟ ।
ରାଧା ତାଙ୍କରେ ମିଳ କହେ ଅନନ୍ତ ନମ୍ରତା ତାଡ ବଳାୟ । ୨ ।
ଗୋବନଙ୍କୁ ଦେଖି ପୂର୍ଣ୍ଣଶଶିମୁଖୀ କୋପରେ ପୁରିଛ ଦେହ ।
ନସ୍ରଷବାଣୀ କହଇ ପୁଣ ପୁଣି ମୋର ସନ୍ନିଧରୁ ଯାଅ । ୩ ।
ତୋର ଧୂର୍ତ୍ତପଣ ଯେତେକ ବଚନ ନ କହ ପଦ୍ମଲୋଚନ ।
ଯେ ତୋ କାମଖେଦ ହରିଲା ବିଷାଦ ତା ପାଶେ କର ଗମନ । ୪
ନିଦ୍ରା ଦୂର କରି ଯେବଣ ଚତୁରାଭୁଲେ ବଞ୍ଚିଲ ରଜନୀ ।

ତାମନୁସର ସରସୀରୁହଲୋଚନ ଯା ତବ ହରତି ବିଷାଦଂ ।୨।
ଧ୍ରୁବପଦମିଦଂ ।
କଜ୍ଜଳମଳିନବିଲୋଚନଚୁମ୍ବନବିରଚିତନୀଳିମରୂପଂ ।
ଦଶନବସନମରୁଣଂ ତବ କୃଷ୍ଣ ତନୋତି ତନୋରନୁରୂପଂ ।୩।
ବପୁରନୁହରତି ତବ ସ୍ମରସଙ୍ଗରଖରନଖରକ୍ଷତରେଖଂ ॥
ମରକତଶକଲକଲିତକଲଧୌତଲିପେରିବ ରତିଜୟଲେଖଂ ।
ଚରଣକମଲଗଲଦଲକ୍ତସିକ୍ତମିଦଂ ତବ ହୃଦୟମୁଦାରଂ
ତାର ପୀରତିରେ ଯେତେ ତୋର ମତି କହୁଛି ନୟନବେନ ।
ଅମଳକମଳଦଳ ରୁଙ୍ଗଁ ରେଳ ଅଳସେ କଷା ସଙ୍କାଶ ॥

ସଙ୍କୋଚନୟନ ନିଦ୍ରା ଝୁରେ ଘନ ବଦନ ଅଛି ବିରସ ।୬। କେଳିରସକାଳେ ତାଙ୍କୁ ସ୍ନେହଭୋଳେ ଲୋଚନେ ଦେଲୁ ଚୁମ୍ବନ । ଏ ତୋର ସୁରଙ୍ଗଅଧର ବିରଙ୍ଗ କଜ୍ଜଳେ ଅଛି ମଳିନ । ୭ । ଅରୁଣର ଜ୍ୟୋତି ଅଧରର କାନ୍ତି ତବ ତନୁ ପ୍ରାପ୍ତ ଅଭା । ବିଧୁବିମ୍ବନେ ଯେହ୍ନେ ନୀଳନଳିନପାଖୁଡ଼ାର-ପ୍ରାପ୍ତ ଶୋଭା ।୮। ତାର କରରୁହ ଘଟେ ତୋର ଦେହ ଯେମନ୍ତ ଦିଶଇ ଶୁଣ । ଜାମ୍ବୁନଦରେଖା ଲେଖିଥିଲେ କିଷା ଜାଣି ମର୍କତ ପାଷାଣ । ୯ । ମଦନସମରେ ଗାଢ଼ ସୁରତରେ ଜିଣିଲୁ ତୋତେ ଅବଳା । ଜୟ କର▮ପତ୍ର ଲେଖିଛି ଚରଣ ଜଣାଇଁ ବିବାଧ କଲ ୧୦। କହୁଅଛି ପୁଣି ଶୁଣ ମୋର ବାଣୀ ତାହାଙ୍କୁ ତୋ ସ୍ନେହ ଅତି । କ୍ରୀଡ଼ାରସକାଳେ ନ ହେଜିଲୁ ତାଳେ ହୋଇଲୁ ସେ ଭୋଳମତି । ୧୧ ।

ତାହାର ଚରଣ ଘେନି ହୃଦୟେଣ ଧଇଲୁ ତୋହର ଅଣି ।
ଅଳତାରଙ୍ଗ ଯେସନେ ଦିଶେ ଅଙ୍ଗ ଶୁଣ କହ ବେଣୁପାଣି ॥

ଦର୍ଶୟତୀବ ବହୁର୍ମଦନନ୍ଦନବକଶଲଯ୍ପରିବାରଂ । ୫ ।
ଦଶନପଦଂ ଭବଦଧରଗତଂ ମମ ଜନୟତି ଚେତସି ଖେଦଂ ।
କଥୟତି କଥମଧୁନାପି ମୟା ସହ ତବ ବପୁରେତଦଭେଦଂ ।୬।
ବହିରିବ ମଲିନତରଂ ତବ କୃଷ୍ଣ ମନୋଽପି ଭବିଷ୍ୟତି ନୂନଂ ।
କଥମଥ ବଞ୍ଚୟସେ ଜନମନୁଗତମସମଶରଜ୍ୱରଦୂନଂ । ୭ ।
ଭ୍ରମତି ଭବାନବଲାକବଲାୟ ବନେଷୁ କିମତ୍ର ବିଚିତ୍ରଂ ।
ପ୍ରଥୟତି ପୂତନିକୈବ ବଧୂବଧନିର୍ଦୟବାଲଚରିତ୍ରଂ । ୮ ।

ହୃଦୟ ଭିତର କାମତରୁବର ନବପଲ୍ଲବିତ ହୋଏ । ବାହାରିଲୁ କି ଏ ପ୍ରକାଶ ହୋଇଛି ଦଶଇ ତେସନ ପ୍ରାୟେ । ୧୩ । ଏ ତୋର ଅଧର-ଦଶନେ ଦଶନଘାତ ଦେଇଅଛି ରମା । ଦେଖି-ଣ ବିଷାଦ ମନେ ମୋର ଖେଦ ଧନ୍ୟ ସେ ରମା-ମହିମା ।୧୪ କହିଲ ଯେତେକ କଥା ଏକୁଁ ଏକ ଲୁଚାଇବୁ ଅବା କାହିଁ । ମୋହରେ ତୋହରେ ଅଭେଦ କହୁ ତୁ ଧୂର୍ତ୍ତପଣ କାହିଁପାଇଁ ।୧୫ ବାହାର ଭିତର ଶୁଦ୍ଧ ନାହିଁ ତୋର କଥାରେ ନ ଭଣ୍ଡ ହରି । ନ କର ଉକତି ଯାଅ ହେ ଶ୍ରୀପତି ଯହିଁ ଅଛି ସେ ନାଗରୀ ।୧୬ ନତ୍ୟେବେଁ ମକରଧ୍ୱଜଶରେ ତନୁରେ ପଡ଼ି ମୋହର । ବହୁତ ଦୁଃଖ କରି ଦହେ ଦେହ କହିବ କାହା ଆଗର ।୧୭। ଅବଳା କାମିନୀ ହୋଇ ଏକାକିନୀ ବନେ ବନେ ଭ୍ରମୁଥାଇଁ । ରଜନୀ ଦିବସ ନ ଜାଣଇଁ ଶେଷ ମରଇଁ ତୋହରିପାଇଁ ।୧୮। ଏ ତୋର ହୃଦୟ କଷ୍ଟୁର କଠୋର ଭଲେ ଜାଣଇଁ ମୁଁ କନା । ବାଳକାଳେ ସ୍ତନପାନକରି ହେଲେ ବଧ କଲୁ ତୁ ପୂତନା ।୧୯। ସ୍ତ୍ରୀହତ୍ୟା କଲୁ କିଛି ନ ମଣିଲୁ ତୋତେ ନ ଲାଗିଲା ଦୋଷ । ମୋତେ

ଶ୍ରୀଜୟଦେବଭଣିତରତିବଞ୍ଚିତଖଣ୍ଡିତଯୁବତିବିଳାପଂ ।
ଶୃଣୁତ ସୁଧାମଧୁରଂ ବିବୁଧା ବିବୁଧାଳୟତୋଽପି ଦୁରାପଂ ।୯
ତଦେବଂ ପଶ୍ୟନ୍ତ୍ୟାଃ ପ୍ରସରଦନୁରାଗଂ ବହିରିବ
ପ୍ରିୟାପାଦାଲକ୍ତଚ୍ଛୁରିତମରୁଣଚ୍ଛାୟହୃଦୟଂ ।
ମମାଦ୍ୟ ପ୍ରଖ୍ୟାତ ପ୍ରଣୟଭରଭଙ୍ଗେନ କିତବ
ତ୍ୱଦାଲୋକଃ ଶୋକାଦପି କିମପି ଲଜ୍ଜାଂ ଜନୟତି । ୧୦ ।
ଅନ୍ତର୍ମୋହନମୌଳିଘୂର୍ଣ୍ଣନଚଲନ୍ମନ୍ଦାର ବିସ୍ରଂସନ—
ସ୍ତବ୍ଧାକର୍ଷଣଦୃଷ୍ଟିହର୍ଷଣମହାମନ୍ତ୍ରଃ କୁରଙ୍ଗୀଦୃଶାଂ ।

ଅରଣ୍ୟଭିତରେ ଦୃଷ୍ଟି ଇବା ଏ କି ବିଚିତ୍ର ଅଟଇ ।୬୦।
ସଙ୍କେତସ୍ଥାନେ ହରି କ୍ରୀଡ଼ା ନ ପାଇ ରତିବିଳାପ ଭଣିନ୍ତି ।
ବିବୁଧଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ତାହୁଁ ସୁଲଭ ଜୟଦେବ ଯା କହନ୍ତି ।୬୧।
ପୁନର୍ବ୍ବପି ଶୁଣ ମୋହର ବଚନ ପ୍ରିୟାକୁ ତୋ ଅନୁରାଗ । ଅଳ-
ତାର ଶୋଭା ଅରୁଣର ପ୍ରଭା ବହିକି ହୃଦୟ ଭାଗ ।୬୨। ତାର
ସ୍ନେହଭର ମୋହର ଆଗର ଦେଖାଉଅଛୁ ମୁରାରି । ଶୋକେ
ହିଁହେ ତନୁ ଲଜ୍ଜା ଅତି ମଣୁ ତରୁର ଅଛୁ ଶ୍ରୀହରି ।୬୩।
ବନସ୍ଥବାଣୀ ଯେତେକ ଚକ୍ରପାଣି କହିଲେ ରାଧାସମୀପ। ବେଂ-
ବେହେ ଶାନ୍ତ ନୋହିଲା ସେ ସୁମୁଖୀ-ବିଧୁବଦନୀର ତାପ ।୬୪
କୃଷ୍ଣ କ୍ରୀଡ଼ାରସ ଛାନ୍ଦ ଏକାଦଶ ସରସ ମଧୁରବାଣୀ। ରସିକଜ-
ନର ରସଭର ମନ ସଦନ କି ଏହୁ ଜାଣି ।୬୫। ନୀଳେନ୍ଦୀ-
ବରଲୋଚନ କଳେବର ନୀଳଜଳଧର ଆଭା ଧରଣୀଧର—
ଧୀରମତ ଗୃତକ ତୁଷ୍ଟିତ ମକୁନ୍ଦସେବା । ୬୬ ।

ଦୃଷ୍ୟଦାନବଦ୍ଧମାନଦବଷଦୂର୍ବାରଦୂଃଖାପଦାଂ
ଭ୍ରଂଶଃ କଂସରିପୋର୍ବ୍ୟପୋହୟତୁ ବଃ ଶ୍ରେୟାଂସି ବଂଶୀରବଃ ॥
ଇତି ଶ୍ରୀଗୀତଗୋବିନ୍ଦେ ଖଣ୍ଡିତାବର୍ଣ୍ଣନେ ବିଲକ୍ଷଲକ୍ଷ୍ମୀପତିର୍ନାମ
ଅଷ୍ଟମଃ ସର୍ଗଃ ।

ନବମଃ ସର୍ଗଃ ।

ତାମଥ ମନ୍ମଥଖିନ୍ନାଂ ରତିରସଭିନ୍ନାଂ ବିଷାଦସମ୍ପନ୍ନାଂ ।
ଅନୁଚିନ୍ତିତହରିଚରିତାଂ କଲହାନ୍ତରିତାମୁବାଚ ରହଃ ସଖୀ ।୧

ଗୁର୍ଜ୍ଜରୀରାଗଯତିତାଲାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।

ହରିରଭିସରତି ବହତି ମୃଦୁପବନେ ।
କିମପରମଧିକସୁଖଂ ସଖି ଭବନେ ।
ମାଧବେ ମା କୁରୁ ମାନିନି ମାନମୟେ । ୧ । ଧ୍ରୁବଂ ।

ଦ୍ୱାଦଶଛାନ୍ଦ ରାଗ କେଦାର ।

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ କଥା । ସଖିକାର ମନବ୍ୟଥା । କୁସୁମ-ଶରରେ ଖିନ୍ନ । ରତିରସ ବିନୁ ଦୀନ । ୨ । ବିଷାଦିତ ହୋଇ ବସି । ହରିକଥା ମନେ ଘୋଷି । ୩ । କୃଷ୍ଣରେ କଳହ କରି । ଝୁରଇ ନୟନୁ ବାରି । ୪ । ଏସନ ଦେଖି ସଜନୀ । କହଇ ମଧୁରବାଣୀ । ୫ । ଶୁଣ ସଖି ବାଣୀ ମୋର । ମାଧବେ ମାନ ନ କର । ୬ । ଦେଖ ଏ ବସନ୍ତକାଳ । ବହଇ ମଳୟାନିଳ । ୭ । ଏମନ୍ତ ସମୟେ ହରି । ଅଇଲେ ତୋ ଅନୁସରି ।୮। ଏଥୁଁ କିସ ଫଳ ଦେଖି । ଲଭିବୁ ଯେ ସୁଖ ସଖୀ । ୯ । ଏ ତୋର କୁଚ ଯୁଗଳ । ସରସ କି ତାଳଫଳ । ୧୦ ।

ତାଲଫଲାଦପି ଗୁରୁମତିସରସଂ ।
କିଂ ବିଫଲୀକୁରୁଷେ କୁଚକଳଶଂ । ୩ ।
କତି ନ କଥିତମିଦମନୁପଦମଚିରଂ ।
ମା ପରିହର ହରିମତିଶୟରୁଚିରଂ । ୪ ।
କିମିତି ବିଷୀଦସି ରୋଦିଷି ବିକଳା ।
ବିହସତି ଯୁବତିସଭା ତବ ସକଳା । ୫ ।
ସଜଲ ନଳିନୀଦଳଶୀତଳଶୟନେ ।
ହରିମବଲୋକୟ ସଫଲୟ ନୟନେ । ୬ ।
ଜନୟସି ମନସି କିମିତି ଗୁରୁଖେଦଂ ।
ଶୃଣୁ ମମ ବଚନମନୀହିତ ଭେଦଂ । ୭ ।
ହରିରୁପୟାତୁ ବଦତୁ ବହୁ ମଧୁରଂ ।
କିମିତି କରୋଷି ହୃଦୟମତିବିଧୁରଂ । ୮ ।

ଏହାକ ବିଫଳ କରୁ । କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଅନ୍ତର ଧରୁ ।୧୧। ହରି କଥା କହେଁ ଯେତେ । ନ ଘେନୁ ହୃଦୟଗତେ ।୧୨। ଯୌବନ ନ ଛାଡ଼ ମିତ । ହରିପୁରସୁନ୍ଦର କାନ୍ତ ।୧୩। ବିଷାଦ କିପାଇଁ ମନ । ବିକଳେ କରୁ ରୋଦନ । ୧୪ । ତୋହର ଏସନ ଦେଖି । ହସିବେ ସକଳସଖୀ । ୧୫ । ସଜଳନଳିନୀ-ଦଳ । ସୁସଜ୍ଜ ଶ-ଯ୍ୟା ଶୀତଳ । ୧୬ । ତହିଁରେ ଦେଖ ହରିଙ୍କି । ସଫଳ ହେଉ ତୋ ଆଖି ।୧୭। ନ ଧରୁ ଭୁ ତାପ ମନ । ମୋର ହିତବାଣୀ ଘେନ । ୧୮ । ମନରେ ନ କର ଖେଦ । କୃଷ୍ଣରେ ନ କର ଭେଦ ।୧୯। କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ କହ ମଧୁର । ମନଖେଦ ଦୂର କର ।୨୦ ରସିକଜନଙ୍କ ଚିତ୍ତ । ଅତିହରଷ ଉଦିତ ।୨୧। ଶ୍ରୀ ଜୟଦେବ କଥିତ । କୃଷ୍ଣଚରିତ ଲଳିତ । ୨୨ । ଶୋଭା ପୁରୁଷ ମାଧବ ।

ଶ୍ରୀ ଜୟଦେବଭଣିତମତିଲଲିତଂ ।
ସୁଖୟତୁ ରସିକଜନଂ ହରିଚରିତଂ । ୯ ।

ସ୍ନିଗ୍ଧେ ଯତ୍ପରୁଷୋଽସି ଯତ୍ ପ୍ରଣମତ ସ୍ତବ୍ଧାସି ଯଦ୍ରାଗିଣୀ
ଦ୍ୱେଷସ୍ଥାସି ଯଦୁନ୍ମୁଖେ ବିମୁଖତାଂ ଯାତାସି ତସ୍ମିନ୍ ପ୍ରିୟେ ।
ତଦ୍ୟୁକ୍ତଂ ବିପରୀତକାରିଣୀ ତବ ଶ୍ରୀଖଣ୍ଡଚର୍ଚ୍ଚାବିଷଂ
ଶୀତାଂଶୁ ସ୍ତପନୋ ହିମଂ ହୁତବହଃ କ୍ରୀଡ଼ାମୁଦୋ ଯାତନା ।୧୦
ସାନ୍ଦ୍ରାନନ୍ଦପୁରନ୍ଦରାଦିଦିବିଷଦ୍ବୃନ୍ଦୈରମନ୍ଦାଦରା-
ଦାନମ୍ରୈର୍ମୁକୁଟେନ୍ଦ୍ରନୀଳମଣିଭିଃ ସନ୍ଦର୍ଶିତେନ୍ଦୀବରଂ ।

ଦେବଙ୍କ ଉପରେ ଦେବ ।୨୩। ସେ ଅଛି ତୋରେ ଅନପ୍ୟେ ।
ମଧୁର ମୃଦୁଭର କହେ ।୨୪। ଉଦ୍ଦେଶ ଭାଳୁ ନ କହୁ ।
ବିମୁଖରେ ତାପ ପାଉ ।୨୫। ଏ ତୋର କୋହେ ବହୁତ ।
କାଲେ ହେବ ବିପରୀତ ।୨୬। ଚନ୍ଦନ ହୋଇବ ବିଷ । ଚ-
ନ୍ଦ୍ରକର ଭାନୁହାସ ।୨୭। ହିମରୁ ହିମ ପବନ । ହେବ ଅନଳ
ସମାନ ।୨୮। କ୍ରୀଡ଼ାରସ ଯେନ ଚିତ୍ତେ । ବାଧା କରେ
ହୃଦଗତେ ।୨୯। ଯେନ ସଖି ମୋ ଉତ୍ତର । ହର ତୋ
ପ୍ରାଣଈଶ୍ୱର ।୩୦। ଶୁଣ ସାଧୁ ସୁଜ୍ଞ ପ୍ରାଣି । ସଖୀବୋଧ ରସ-
ବାଣୀ ।୩୧। ଯେତେ କଥା କହେ ଦୂତୀ । ମଜ୍ଜିବ ସରୋଜ-
ନେତ୍ରୀ ।୩୨। ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କକ୍ରୀଡ଼ାରସ । ଛାନ୍ଦ ଉତ୍କଳ ଦ୍ୱାଦଶ ।୩୩
ଗୋବିନ୍ଦ-ପାଦଯୁଗଳ । ନବ ବିକଚକମଳ ।୩୪। ମକରନ୍ଦ-
ଅପେ ଭୃଙ୍ଗ । ଧରଣୀଧର ସଙ୍ଗ ।୩୫।

ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦଂ ମକରନ୍ଦସୁନ୍ଦରଗଳନ୍ମନ୍ଦାକିନୀମେଦୁରଂ ।
ଶ୍ରୀ ଗୋବିନ୍ଦପଦାରବିନ୍ଦମଶୁଭସ୍କନ୍ଦାୟ ବନ୍ଦାମହେ ।୧୧।

ଇତି ଶ୍ରୀଗୀତଗୋବିନ୍ଦେ କଳହାନ୍ତରିତାବର୍ଣ୍ଣନେ
ମୁଗ୍ଧମୁକୁନ୍ଦୋ ନାମ ନବମଃ ସର୍ଗଃ ।

——o*o——

ଦଶମଃ ସର୍ଗଃ ।

ଅତ୍ରାନ୍ତରେ ମସୃଣରୋଷବଶାଦସୀମ-
ନିଃଶ୍ୱାସନିଃସହମୁଖୀଂ ସୁମୁଖୀମୁପେତ୍ୟ ।
ସବ୍ରୀଡମୀକ୍ଷିତସଖୀ ବଦନାଂ ପ୍ରଦୋଷେ
ସାନନ୍ଦଗଦ୍ଗଦପଦଂ ହରିରିତ୍ୟୁବାଚ ।୧।

ଦେଶୀବରାଡୀରାଗାଷ୍ଟକତାଳାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।

ଅସ୍ୟ ଲକ୍ଷଣଂ ।

ଲୁଠେନ୍ନୁଦ୍ଭ୍ରାନ୍ତ ତନୁଦେହବଲ୍ଲୀ ଶୁକ୍ଳାମ୍ବରା ସା ପତିତାସୁକେଶୀ ।
ଭର୍ତ୍ତୁଃସ୍ମରନ୍ତି ଶୟନେ ବଦନ୍ତ୍ୟା ଅକ୍ଷିଦ୍ୟମାନା କଥି ଦେଶିକେୟଂ ।

ତ୍ରୟୋଦଶଛନ୍ଦ ।

ରାଗ ବଙ୍ଗଳାଶ୍ରୀ ।

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ହେ ସୁଜନେ ଅମୀୟମଧୁର ବାଣୀ ।
ଯେତେ କହଇ ସହଚରୀ ବଚନ ନ ଦଏ ତହିଁ ତରୁଣୀ ।୧।
କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ନ ଦେଖି କ୍ରୋଧଭର ବାମା ଅନ୍ତରେ ଦହେ ମଦନ ।
ନିଶ୍ୱାସର ତାପ ସହି ନ ପାରଇ ବିରସ ଅତି ବଦନ ।୨।
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଦିବସ ଅନ୍ତରେ ବିଜୟ କଲେ ମୁକୁନ୍ଦ ।
ସଲଜ୍ଜେ ରାଧାବଦନକୁ ଚାହିଁଣ ସାନନ୍ଦ ପରମାନନ୍ଦ ।୩।

ବଦସି ଯଦି କିଂଚିଦପି ଦନ୍ତରୁଚିକୌମୁଦୀ
ହରତି ଦରତିମିରମତିଘୋରଂ ।
ସ୍ଫୁରଦଧରସୀଧବେ ତବ ବଦନଚନ୍ଦ୍ରମା
ରୋଚୟତୁ ଲୋଚନଚକୋରଂ ।
ପ୍ରିୟେ ଚାରୁଶୀଲେ, ମୁଞ୍ଚ ମୟି ମାନମନିଦାନଂ ।
ସପଦି ମଦନାନଲୋ ଦହତି ମମ ମାନସଂ ।
ଦେହି ମୁଖକମଲମଧୁପାନଂ । ୨ । ଧ୍ରୁବ ।
ସତ୍ୟମେବାସି ଯଦି ସୁଦତି ମୟି କୋପିନୀ
ଦେହି ଖରନଖଶରଘାତଂ ।
ଘଟୟ ଭୁଜବନ୍ଧନଂ ଜନୟ ରଦଖଣ୍ଡନଂ
ଯେନ ବା ଭବତି ସୁଖଜାତଂ । ୩ ।
ତ୍ୱମସି ମମ ଭୂଷଣଂ ତ୍ୱମସି ମମ ଜୀବନଂ
ତ୍ୱମସି ମମ ଭବଜଲଧିରତ୍ନଂ ।

ଶୁଣ ସୁନ୍ଦରି ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁ ମୋହଠାରୁ ଦୂର କର ମାନ ।
ଜରଡେ କାମଅନଳ ଦହେ ମନ ଦିଅ ମୁଖ ମଧୁପାନ । ୪ ।
କହୁଛ ବଚନ କହ ସଖି ହିଁ ଦଶୁ ଦନ୍ତପନ୍ତି ତୋର ।
ଚନ୍ଦ୍ରକିରଣ ପ୍ରକାଶ କର ହରୁ ଏ କାମତିମିର ଘୋର । ୫ ।
ନେତ୍ରଲୋଚନ ଚକୋର ମୋର ସୁଧାଲାଳସେ ଚଞ୍ଚଳ ଅଛି ।
ଉଲ୍ଲସିତେ ତୋର ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖ ଦେଖି ଚାହିଁଲେ ହୋଇବ ଶାନ୍ତି । ୬
କଷ୍ଟଦେ ମାରିବାକୁ ମୋତେ ହୋଇର କୋପ ଯେବେ ଅଛି ମନ ।
ଦିଅ ତୀକ୍ଷ୍ଣଶର ଅପାଙ୍ଗଘାତକୁ ଭୁଜରେ କର ବନ୍ଧନ । ୭ ।
ଦଶନେ ଖଣ୍ଡନ କର କଳେବର ଯେମନ୍ତେ ତୋଷ ହୁଏ ଚିତ୍ତ ।
ଏମନ୍ତ ବିବିଧ ପ୍ରକାରେଣ ଦଣ୍ଡ ସଖି ତୋର ଯେ ଉଚିତ ।୮।

ଭବତୁ ଭବତୀହ ମୟି ସତତମନୁରୋଧିନୀ
ତତ୍ର ମମ ହୃଦୟମତିଯତ୍ନଂ । ୪ ।
ନୀଳ ନଳିନାଭମପି ତନ୍ୱି ତବ ଲୋଚନଂ
ଧାରୟସି କୋକନଦରୂପଂ ।
କୁସୁମଶରବାଣଭାବେନ ଯଦି ରଞ୍ଜୟସି
କୃଷ୍ଣମିଦମେତଦନୁରୂପଂ ।
ସ୍ଫୁରତୁ କୁଚକୁମ୍ଭୟୋରୁପରି ମଣିମଞ୍ଜରୀ
ରଞ୍ଜୟତୁ ତବ ହୃଦୟଦେଶଂ ।
ରସତୁ ରସନାପି ତବ ଘନଜଘନମଣ୍ଡଳେ
ଘୋଷୟତୁ ମନ୍ମଥନିଦେଶଂ । ୬ ।
ସ୍ଥଳକମଳଗଞ୍ଜନଂ ମମ ହୃଦୟରଞ୍ଜନଂ
ଜନିତରତିରଙ୍ଗପରଭାଗଂ ।

ତୁହି ସେ ମୋହର ଭୂଷଣ ଜୀବନ ତୁହି ଭବସିନ୍ଧୁରତ୍ନ ।
ତୁହି ସେ ସତତେ ଅନୁରାଗୀ ମୋର ତୁ ମୋ ହୃଦ ଅତିଯତ୍ନ ।୯।
ଶୁଣ ସଜନି ତବ ଲୋଚନ ମନସିଜର ଅଟଇ ବାଣ । ମୋହର
ହୃଦୟତଟକୁ ଭେଦଣ ଅତୁଳ କରୁଛୁ ପ୍ରାଣ । ୧୦ ।
ନୀଳକମଳ ପ୍ରାୟ ବର୍ଣ୍ଣ ଯାହାର ହୋଏ କୋକନଦ ବତ ।
ମୋହର ରୂପ କ ଅବଲମ୍ବ କରି ଧରୁଛୁ ରୂପ ଏମନ୍ତ । ୧୧ ।
ଏ ତୋହର ମଣିମୁକ୍ତାର ହାର ଭୂଷଣ ଯେ ହୃଦୟରେ ।
ନିର୍ମଳ ତରଳ ଏହୁ ଖେଳେ ସଖି କୁଚମଣ୍ଡଳ ଉପରେ ।୧୨।
ଘନଜଘନଦେଶରେ ଶଞ୍ଜ ତୋର ମେଖଳା କିଙ୍କିଣୀମାଳ ।
ମନମଥ ଆଜ୍ଞା ପ୍ରକାଶ କରୁ ଏ ଘୋଷଣ ଧ୍ୱନି ସରଳ । ୧୩।
ଶୁଣି ତୁ କୋମଳବଚନି ରେ କ୍ଷମା କରସି ମୋର ବଚନ ।

ଭଣ ମସୃଣବାଣୀ କରବାଣୀ ଚରଣଦ୍ୱୟଂ
ସରସଲସଦଲକ୍ତକରାଗଂ । ୭
ସ୍ମରଗରଲଖଣ୍ଡନଂ ମମ ଶିରସି ମଣ୍ଡନଂ
ଦେହି ପଦପଲ୍ଲବମୁଦାରଂ
ଜ୍ୱଲତି ମୟି ଦାରୁଣୋ ମଦନକଦନାନଲୋ
ହରତୁ ତଦୁପାହିତବିକାରଂ । ୮ ।
ଇତି ଚଟୁଲଚାଟୁପଟୁ ଚାରୁ ମୁରବୈରିଣୋ-
ରାଧିକାମଧିବଚନଜାତଂ ।
ଜୟତି ପଦ୍ମାବତୀରମଣ ଜୟଦେବକବି-
ଭାରତୀ ଭଣିତମତିଶାତଂ । ୯
ପରିହର କୃତାତଙ୍କେ ଶଙ୍କାଂ ତ୍ୱୟା ସତତଂ ଘନ-
ସ୍ତନଜଘନୟାକ୍ରାନ୍ତେ ସ୍ୱାନ୍ତେ ପରାନବକାଶିନି ।
ବିଶତି ବିତନୋରନ୍ୟୋଧନ୍ୟୋ ନ କୋଽପି ମମାନ୍ତରଂ
ପ୍ରଣୟିନି ପରୀରମ୍ଭାରମ୍ଭେ ବିଧେହି ବିଧେୟତାଂ । ୧୦ ।

ଏ ତୋର ଚରଣ ଦିଅ ମୁଁ କରଇ ଏବେ ଅଲତା ରଞ୍ଜନ ।
ଯେବଣ ପାଦ ଗଞ୍ଜେ ସ୍ଥଳକମଳ କୋଟିଏ ଲାବଣ୍ୟ ଜିଣି ।
ହୃଦୟ ମନ ମୋର ପୁଣି ରଞ୍ଜଇ ଭକ୍ତରଙ୍କ ହୃଦ ଜାଣି । ୧୬
ମଦନଗରଳ ଖଣ୍ଡ ସଖି ଦିଅ ପାଦପଲ୍ଲବ ମୋ ଶିର ।
ହରୁ ଦାରୁଣ କାମାନଳ, ଶୀତଳ ହେଉ ସବୁଅଙ୍ଗ ମୋର ।
କହିଣ ଚାଟୁ ବଚନ ଲଳିତା ରାଧାଙ୍କୁ କୃଷ୍ଣ ଯା କହିଲେ ।
ପଦ୍ମାବତୀଭର୍ତ୍ତା ଜୟଦେବବାଣୀ ଭାବ ଜନେ ହୃଦେ କଲେ ।
ଏ ତୋର ଯୌବନ ଜଘନ-ସଙ୍କଟେ ପଡ଼ି ରହିଲା ମୋ ମନ ।
କିପରି ଅନ୍ତର ନ ହୁଅ ଗୋ ମୋତେ ଗାଢ଼େ ଦିଅ ଆଲିଙ୍ଗନ ।

ମୁଗ୍ଧେ ବିଧେହି ମୟି ନିର୍ଦ୍ଦୟଦନ୍ତଦଂଶ-
ଦୋର୍ବଲ୍ଲି ବନ୍ଧନିବିଡ଼ସ୍ତନପୀଡ଼ନାନି ।
ଚଣ୍ଡି ତ୍ୱମେବ ମୁଦମଞ୍ଚ ନ ପଞ୍ଚବାଣ-
ଚଣ୍ଡାଳକାଣ୍ଡଦଳନାଦସବଃ ପ୍ରୟାନ୍ତୁ । ୧୧ ।
ଶଶିମୁଖି ତବ ଭାତି ଭଙ୍ଗୁରଭ୍ରୂ-
ର୍ଯୁବଜନମୋହକରାଳ କାଳସର୍ପୀ ।
ତଦୁଦିତଭୟଭଞ୍ଜନାୟ ଯୂନାଂ
ତ୍ୱଦଧରସୀଧୁସୁଧୈବ ସିଦ୍ଧମନ୍ତ୍ରଃ । ୧୨ ।
ବ୍ୟଥୟତି ବୃଥା ମୌନଂ ତନ୍ୱି ପ୍ରପଞ୍ଚୟ ପଞ୍ଚମଂ ତରୁଣି
ମଧୁରାଳାପୈସ୍ତାପଂ ବିନୋଦୟ ଦୃଷ୍ଟିଭିଃ ।

ଛାଡ ଏବେ ଆତଙ୍କ ଶଙ୍କିତ ମନ ପ୍ରବେଶ ରମ୍ୟ କାନନ ॥
କେବେହେଁ ଅବକାଶ ନ ପାଇଲା ଯେଣୁ ତୋର ଉପୁଜିଲା ମାନ ॥
ଯେବେ ତୋର ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଚିତ୍ତ କୁପିତ ପୁଣି କହଇ ତୋହରେ ।
ବାହୁଲତା ଭିଡି ଦନ୍ତଘତେ କଠିନସ୍ତନେ ପୀଡ ମୋହରେ ॥
ଏ ତୋର ନୟନ ପଞ୍ଚଶର ମାର ମୋଠାରେ ଯେମନ୍ତ ଇଚ୍ଛା ॥
ଚଣ୍ଡାଳ ମଦନ ହାତରୁ ମାନିନି ତୁ ମୋତେ କରସି ରକ୍ଷା ।୨୧
ଭ୍ରୂଲତା ବେଷଧରେ କୁଟିଳତର ହୋଇ ଯୁବା ଜନଙ୍କର ॥
ହ୍ୱଲଜନକ କରାଳ ଯେ କାଳସର୍ପୀ ସମାନ ଆକାର । ୨୨ ।
ଦେଖି ସଖି ଯେଉଁ ଭୟ ଉଦେ ହୁଏ ତାହା ନିବାରଣ ପାଇଁ ।
ତୁମ୍ଭ ଅଧରକ୍ଷରିତ ମଦିରା ସୁଧା ଯେ ସିଦ୍ଧମନ୍ତ୍ରହିଁ । ୨୩ ।
ବ୍ୟର୍ଥେ ମଉନ ହେବାର ସୁନ୍ଦରି ପୀଡା କରେ ମୋର ଚିତ୍ତ ।
ମଧୁରାଳାପ କୋକିଳ ବାଣୀ କହ ମୋ ସନ୍ତାପ ହେଉ ହତ ॥

ସୁମୁଖି ବମୁଖୀଭବ ତାବଦ୍ଧ୍ୱଖନ ମୁଞ୍ଚ ମାଂ
ସ୍ୱପ୍ନମଭଶୟଦ୍ବିନ୍ତ୍ୱେ ମୁଗ୍ଧେ ପ୍ରିୟେ ଽଯମୁପସ୍ଥିତଃ । ୧୩ ।
ବନ୍ଧୁକଦ୍ୟୁତିବାନ୍ଧବୋଽୟମଧରଃ ସ୍ନିଗ୍ଧୋ ମଧୁକଚ୍ଛବି
ର୍ଗଣ୍ଡେ ଚଣ୍ଡି ଚକାସ୍ତି ନୀଲନଳିନଶ୍ରୀମୋଚନଂ ଲୋଚନଂ ।
ନାସାଭ୍ୟେତି ତିଳପ୍ରସୂନପଦବୀଂ କୁନ୍ଦାଭଦନ୍ତି ପ୍ରିୟେ
ପ୍ରାୟସ୍ତ୍ୱନ୍ମୁଖସେବୟା ବିଜୟତେ ବିଶ୍ୱଂ ସ ପୁଷ୍ପାୟୁଧଃ । ୧୫ ।
ଦୃଶୌ ତବ ମଦାଳସେ ବଦନମିନ୍ଦୁସନ୍ଦୀପକଂ
ଗତିର୍ଜନମନୋରମା ବିଜିତରମ୍ଭମୁରୁଦ୍ୱୟଂ ।
ରତିସ୍ତବ କଳାବତୀ ରୁଚିରଚିତ୍ରଲେଖେ ଭ୍ରୂବା-
ବହୋ ବିବୁଧଯୌବତଂ ବହସି ତନ୍ୱି ପୃଥ୍ୱୀଗତାଂ । ୧୬ ।

ଲୀଳାରେ ଅବଲୋକନ କର ମୋତେ ଖେଦ ନ ରଖି ମନ-
ରେ । ବିବିଧପ୍ରକାରେ ମୁହିଁ ବୋଲୁଅଛି ପ୍ରସନ୍ନ ହୁଅ ତୁ
ମୋରେ । ୨୪ । କାଳେ ତୋର ବଦନକୁ ଅନ୍ୱେଷ କରି ବଶ
ହୋଇଲା ମଦନ । ପୁନରପି ଥୋଇ ପୁଷ୍ପପଞ୍ଚବାଣ ପାଶେ କରେ
ଭୃତ୍ୟପଣ ।୨୭। ଅଧର ବନ୍ଧୁକ ପୁଷ୍ପଜ୍ୟୋତି ଗଣ୍ଡଯୁଗ ମଧୁକର
ଆଭା । ନୀଳନଳିନଲୋଚନଲାବଣ୍ୟ ନାସା ତିଳପୁଷ୍ପଶୋଭା ॥
ଦଶନ କୁନ୍ଦକଳିକା ପ୍ରାୟ ଦେଖି ଶଙ୍କା ପାଏ ପଞ୍ଚଶର ॥
ନିର୍ମାଣ କରିଛି ଧାତା ମର୍ତ୍ତ୍ୟେ ତ୍ରିଭୁବନର ରମଣୀବର । ୨୮ ।
ଅବନୀରେ ଜନ୍ମି ସ୍ୱର୍ଗବିଦ୍ୟାଧରୀବୃନ୍ଦ ପ୍ରାପ୍ତ ଦଶେ ଅର୍ଥ ॥
ଯାହାର ଯେତେକ ଉତ୍ତମ ଗୁଣର ଘେନିଲୁ କି ସବୁଶୋଭା ॥
ଗମନ ତୋର ଜନମନ ମୋହଇ ମନୋହର ଗୁରୁଗତି ।
ବିପରୀତରମ୍ଭାଉରୁଯୁଗଳକୁ ରମ୍ଭା ଦେଖି ପାଏ ଭ୍ରାନ୍ତି । ୩୦ ।
ମତ୍ତଭରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଳସ ଦୃଷ୍ଟି ଯା ମଦାଳସା ଏହା ଭାବ ।

ପ୍ରୀତିଂ ବସ୍ତନୁତାଂ ହରିଃ କୁବଳୟାପୀଡ଼େନ ସାର୍ଦ୍ଧଂ ରଣେ
ରାଧାପୀନପୟୋଧରସ୍ମରଣକୃତ୍କୁମ୍ଭେନ ସମ୍ଭେଦବାନ୍ ।
ଯତ୍ର ସ୍ୱିଦ୍ୟତି ମୀଲତି କ୍ଷଣମଥ କ୍ଷିପ୍ତେ ଦ୍ୱିପେ ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍
କଂସସ୍ୟାଲମଭୂଜ୍ଜିତଂ ଜିତମିତି ବ୍ୟାମୋହକୋଲାହଳଃ ।୧୭ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ଗୀତଗୋବିନ୍ଦେ ମାନିନୀବର୍ଣ୍ଣନେ ମୁଗ୍ଧମାଧବୋ ନାମ
ଦଶମଃ ସର୍ଗଃ ।

ବଦନ ତୋହର ଅକଳଙ୍କ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଇନ୍ଦୁମତ ସଦଭାବ । ୩୧ ।
ସୁନ୍ଦର ଭ୍ରୂଲତା ସୁରେଖିତା ତୋର ଦିଶୁ ଚନ୍ଦ୍ରରେଖାବତୀ ।
ରତିରସକଳାରେ ଅଛୁ କୁଶଳା ଯେସନ ରମା କଳାବତୀ । ୩୨।
ଏମନ୍ତେ ସକଳ ଭୁବନେ ବାଳୀଶ ସମ ନାହିଁ କେହି ତୋତେ ।
ବିବିଧଗୁଣରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣା ଅଛୁ ବିନୟୀ କହିବ କେତେ ।୩୩।
ଏରୂପେ ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ରାଧାଙ୍କୁ ସ୍ତୁତି କଲେକ ମୁରାରି ।
ପ୍ରସନ୍ନ କରାଇ କେଳିସଦନକୁ ସୁମନେ ବିଜୟ କରି । ୩୪।
ଶୁଣ ହେ ସୁଜନେ ହରିରସ ସୁଧାସିନ୍ଧୁ ଶାନ୍ତିର ଶୀତଳ । କଳୁ-
ଷକାନନ ଦହନ କରଇ ଗୋବିନ୍ଦନାମ ଅନଳ । ୩୫ ।
କୃଷ୍ଣଭକ୍ତ ଉତ୍କଳ ଜଗ୍ଯୋଦେଶ ଛାନ୍ଦ ଧରଣୀଧର ସୁରସ । ହରିପାଦ
ଯେସନ ମୁର୍ଦ୍ଧନିଦେଶରେ କରଇ କଳୁଷ ନାଶ । ୩୬ ।

ଏକାଦଶଃ ସର୍ଗଃ ।

ସୁଚିରମନୁନୟେନ ପ୍ରୀଣୟିତ୍ୱା ମୃଗାକ୍ଷୀଂ
ଗତବତି କୃତବେଶେ କେଶବେ କୁଞ୍ଜଶଯ୍ୟାଂ
ରଚିତରୁଚିରଭୂଷାଂ ଦୃଷ୍ଟିମୋଷେ ପ୍ରଦୋଷେ
ସ୍ଫୁରତି ନିରବସାଦାଂ କାପି ରାଧାଂ ଜଗାଦ । ୧ ।

ବସନ୍ତରାଗଯତିତାଲାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ
ବିରଚିତଚାଟୁବଚନରଚନଂ ଚରଣେ ରଚିତପ୍ରଣିପାତଂ ।
ସମ୍ପ୍ରତି ମଞ୍ଜୁଲବଞ୍ଜୁଲସୀମନି କେଳିଶୟନମନୁଯାତଂ ।
ମୁଗ୍ଧେ ମଧୁମଥନମନୁଗତମନୁସର ରାଧିକେ ।୨। ଧ୍ରୁବ
ଘନଜଘନସ୍ତନଭାରଭରେ ଦରମନ୍ଥରଚରଣବିହାରଂ ।
ମୁଖରିତମଣିମଞ୍ଜୀରମୁପୈହି ବିଧେହି ମରାଳନିକାରଂ ।୩।

ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶଛାନ୍ଦ । ରାଗ କଲଶା ।

ଶୁଣ ହେ ସୁଜନେ ଏଥୁଁ ସୁଧାରସବାଣୀ । ରାଧାର ଅଗ୍ରତେ ଦୂତୀ କହେ ପୁଣ ପୁଣି ।୧। ବହୁତ ବିନୟ କରି ତୋର ପ୍ରାଣନାଥ । ଶମିଲା ଯେବଣ କୁଞ୍ଜଶଯ୍ୟା ସୁରଚିତ । ୨ । ରୁଚିର ସୁବେଶ ହୋଇ କୁରଙ୍ଗୀନୟନ । ହରିପାଶେ ଅଭିସାର କର ଗୋ ମେଡଣି । ୩ । ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ମନେ ନ କରସି ଖେଦ । ସନ୍ଧ୍ୟାହିଁ ପ୍ରବେଶ ଅସି ଛାଡ଼ ଗୋ ବିଷାଦ । ୪ । ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ଚାଟୁ କରି ନରହରି । ଚରଣେ ତୋହର ଅଛ-ବିନୟ ସେ କରି ।୫। ସୁନ୍ଦର ଅଶୋକବନ ଲତା କେଳିସ୍ଥାନ । ତୋର ଅପେକ୍ଷେ ବସିଅଛି ଶ୍ରୀମଧୁସୂଦନ ।୬। ଏ ତୋର ଘନଜଘନ ସ୍ତନଭାରଭରେ । ବଢ଼ାଅ ଚରଣ ସଖି ଧୀରେ ଧୀର-ଧୀରେ ।୭। କ୍ୱଣିତ ଶବଦ କରୁ ଏ ମଣି ନୂପୁର । ଗମନରେ

ଶୃଣୁ ରମଣୀତରଂ ତରୁଣୀଜନମୋହନମଧୁରିପୁଷ୍ଟବ ।
କୁସୁମଶରାସନଶାସନବନ୍ଦିନ ପଂକଜବରେ ଭଜ ଭାବ । ୪ ।
ଅନଲତରଳଶଶଲଯୃନକରେଣ ଦ୍ୱରେଣ ଲତାଙ୍କୁରମ୍ଂ ।
ପ୍ରେରଣମିବ କରଭୋରୁ କରୋତ ଗତଂ ପ୍ରତି ମୁଞ୍ଚ ବିଲମ୍ବଂ ।୫
ସ୍ଫୁରଡମନଙ୍ଗତରଙ୍ଗବଶାଦବ ସୂଚିତହରିପରିରମ୍ଭଂ ।
ପୃଚ୍ଛ ମନୋହର ହାରବିମଲଜଳଧାରମମୁଂ କୁଚକୁମ୍ଭଂ । ୮
ଅଧିଗତମଖିଳସଖୀଭିରିଦଂ ତବ ବପୁରପିରତିରଣସଜ୍ଜଂ ।
ଚଣ୍ଡି ରଣିତରସନାରବଡିଣ୍ଡିମମଭସର ସରସମଲଜ୍ଜଂ । ୭ ।

ଶୋଭା ପାଉ ମଣ୍ଡନସ୍ଥଳର ।୮। ଶୁଣ ସଖି ମଧୁକର ମନୋହର ବାଣୀ । ମୋହ କରୁଅଛୁ ଯୁବା ବିରହୀ ତରୁଣୀ । ୯ । ସୁସ୍ୱର ମଧୁର ପିକ ଘନ ଘନ ବାଣୀ। ମନସିଜ ଅଜ୍ଞା ତୋତେ କହୁଛୁ ମିଳଣି ।୧୯। ସଧୀରେ ବହନ୍ତେ ମନ୍ଦ ମଳୟମରୁତ । ଚଳନ୍ତେ ଲତାର ଅଗ୍ରେ ନବ ମୃଦୁପତ୍ର । ୧୧ । କରପଲ୍ଲବରେ ଡ଼ାଏ ଠାରୁଅଛୁ ତୋତେ । ହରିପାଶେ ଅଭିସାର କର ଗୋ ତୁରିତେ ୧୬। ଭରସା ବଳନ୍ଧ ଭାବ ସୁରତ ତୋହର। କର ତୁ ଗମନ ସଖି ବିଳମ୍ବ ନ କର । ୧୩ । ଯେନ ମୋହର ବଚନ ନ ଧର ବିମନ । ହରଷ ହୋଇଣ ଚଳ ନିକୁଞ୍ଜ ସଦନ ।୧୪। ମନ୍ଦନେ ତରଙ୍ଗ ତନୁ ଅତ ବଶ ହୋଇ । କୃଷ୍ଣ ଆଲିଙ୍ଗନ କରିବାକୁ ମନଦେଇ ।୧୫। ଉଲ୍ଲସିତ ହୋଏ କୁଚକୁମ୍ଭ ବେନି ତୋର । ଚଞ୍ଚଳତର ବିମଳ ମୁକୁତାର ହାର।୧୬। ଲଜ୍ଜାନିବାରଣ ରତି-ରଣେ ସଜ ହୁଅ । ଦେଖନ୍ତୁ ସକଳସଖୀ କୃଷ୍ଣପାଶେ ଯାଅ ।୧୭ କଟିମେଖଳା ଶବଦ କରୁ ଏ କିଙ୍କିଣୀ। ସୁରତି ସମରେ ବୀରତି-

ସ୍ମରଶରସୁଭଗନଖେନ କରେଣ ସଖୀମବଲମ୍ବ୍ୟ ସଲୀଳଂ ।
ଚଲ ବଲୟକ୍ୱଣିତୈରବବୋଧୟ ହରମପି ନିଜଗତିଶୀଳଂ ।
ଶ୍ରୀଜୟଦେବଭଣିତମଧରୀକୃତହାର ମୁଦାସିତବାମଂ ।
ହରିବିନିହିତମନସାମଧିତିଷ୍ଠତୁ କଣ୍ଠତଟୀମବିରାମଂ । ୯ ।
ସା ମାଂ ଦ୍ରକ୍ଷ୍ୟତି ବକ୍ଷ୍ୟତି ସ୍ମରକଥାଂ ପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗମାଲିଙ୍ଗନୈଃ
ପ୍ରୀତିଂ ଯାସ୍ୟତି ରଂସ୍ୟତେ ସଖି ସମାଗତ୍ୟେତି ଚିନ୍ତାକୁଳଃ ।
ସ ତ୍ୱାଂ ପଶ୍ୟତି ବେପତେ ପୁଲକୟତ୍ୟାନନ୍ଦତି ସ୍ୱିଦ୍ୟତି,
ପ୍ରତ୍ୟୁଦ୍ଗଚ୍ଛତି ମୂର୍ଚ୍ଛତି ସ୍ଥିରତମଃ ପୁଞ୍ଜେ ନିକୁଞ୍ଜେ ପ୍ରିୟଃ । ୧୦ ।

ତ୍ତିମ ଏ ଜାଣି । ୧୮ । ମନସିଜଶର ଏ ସୁନ୍ଦର ନଖ ତୋର ।
ଲୀଳା ହଂସଗମନ ହୋଇାଇ ବୃନ୍ଦ କର ।୧୯। ଚଳନ୍ତେ ବଳୟ କ-
ଙ୍କଣ କ୍ୱଣିତଧ୍ୱନି । ଉଜାଗର ହେଉ ହରି ତବ ଗତି ଶୁଣି ।୨୦
ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିର୍ମଳ ଯେ ମୁକ୍ତାହାର ପ୍ରାୟେ । ପଦକୁ ପଦ
ରଚଲେ ସୁଧାକୃଷ୍ଣ ଲୟେ ।୨୧। ଜୟଦେବବାଣୀ କୃଷ୍ଣ କଥା-
ରେ ଯା ଚିତ୍ତ । ତାର କଣ୍ଠେ ଏହୁ ମାଳରୂପେ ଗୋପୀନାଥ ।
ସେ ତୋହର ପଥ ଚିନ୍ତ ଅଳୁଲ ଭରରେ । ନିକୁଞ୍ଜ ସଦନେ ବି-
ହ୍ୱଳରେ ମନରେ ।୨୩। କାମବିକାରରେ ବାମା ତୋତେ
ଦେଖୁଥିବ । ଅତି ପ୍ରୀତ ହୋଇ ଅଲିଙ୍ଗନ ସେ କରିବ ।୨୪।
ଏମନ୍ତ ବିଚାରି ମନେ ଯେବେ ସେ ଦେଖିବ । କମ୍ପମାନ ହୋ-
ଇ ତନୁ ପୁଲକ ହୋଇବ ।୨୫। ଆନନ୍ଦରେ ପ୍ରକାଶ ହୋଇବ
ସ୍ୱେଦନୀର । ପାଛୋଟି ଯେ ଅସୁଥିବ ହୋଇ ତତପର । ୨୬।
ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ସେ କହନ୍ତେ ପ୍ରିୟସଖୀ । ଶ୍ରବଣେ ସୁବେଶ
ହୋଏ ସେ ଚନ୍ଦ୍ରମାମୁଖୀ ।୨୭। ଖଞ୍ଜନନୟନରେ ଅଞ୍ଜନରେଖା

ଅକ୍ଷ୍ଣୋର୍ନିକ୍ଷିପଦଞ୍ଜନଂ ଶ୍ରବଣୟୋସ୍ତାପିଞ୍ଛଗୁଚ୍ଛାବଲୀଂ ।
ମୂର୍ଦ୍ଧ୍ନି ଶ୍ୟାମସରୋଜଦାମ କୁଚୟୋଃ କସ୍ତୂରିକାପତ୍ରକଂ ।
ଧୂର୍ତ୍ତାନାମଭିସାରସତ୍ୱରହୃଦାଂ ବିଷ୍ୱଙ୍ନିକୁଞ୍ଜେ ସଖି
ଧ୍ୱାନ୍ତଂ ନୀଳନିଚୋଳଚାରୁ ସୁଦୃଶାଂ ପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗମାଲିଙ୍ଗତି । ୧୧ ।

କାଶ୍ମୀରଗୌରବପୁଷାମଭିସାରିକାନା-
ମାବଦ୍ଧରେଖମଭିତୋ ରୁଚିମଞ୍ଜରୀଭିଃ ।
ଏତତ୍ତମାଲଦଳନୀଳତମଂ ତମିସ୍ରଂ
ତତ୍ ପ୍ରେମହେମନିକଷୋପଲତାଂ ତନୋତି । ୧୨ ।

ହାରାବଳୀତରଳ କାଞ୍ଚନକାଞ୍ଚିଦାମ
ମଞ୍ଜୀରକଙ୍କଣମଣିଦ୍ୟୁତି ଦୀପିତସ୍ୟ ।

ରଞ୍ଜି । କର୍ଣ୍ଣରେ ନୀଳତମାଲ ଅବତଂସ ଖଞ୍ଜି ।୨୮। ଶିରେ ନୀଲୋତ୍ପଳ ପୁଷ୍ପମାଳା ସୁରଚିତ । ସ୍ତନତଟେ ମୃଗମଦ ପତ୍ରଶ୍ରେଣୀ ରେଖିତ ।୨୯। ଅଶୀତନିଚୋଳେ ତନୁ ଆଚ୍ଛାଦିତ କରି । ଅଭିସାରୀ-ଚତୁରୀ ଅଟଇ ସେ ସୁନ୍ଦରୀ ।୩୦। ସାତ୍ତ୍ୱିକହୃଦୟ ହୋଇ ହରଣନୟନୀ । ହରିକ୍ରୀଡ଼ାରସେ ମଜ୍ଜିଅଛୁ ମନ ଘେନି ।୩୧। ଗମଇ ନିକୁଞ୍ଜ ଲତାଘନ ଘୋରବନେ । ପଛତନୁ ଆଲିଙ୍ଗନ୍ତି ହରେ ମନେ ମନେ ।

ଅଭିସାରିକାର ବପୁ ଲାବଣ୍ୟ ସୁଜ୍ୟୋତି । କୁଙ୍କୁମେ ଅଙ୍କିତ ସେ ଗଉରବର୍ଣ୍ଣ କାନ୍ତି । ୩୩ । ଘନତିମିର ନୀଳତମାଲ ତନୁଆଭା । ରମାବର ତନୁ ତଥି ହେମଲତା ଶୋଭା । ୩୪ । ଚରଣେ ନୂପୁର କରେ ରୁଚିର କଙ୍କଣ । ଶବଦବାରିତ ସେହୁ କରନ୍ତୁ ବର୍ଜନ । ୩୫ । ସଭୟ ହୋଇଣ ମତ୍ତକୁଞ୍ଜରଗମନୀ । ପ୍ରବେଶ କୁଞ୍ଜସଦନେ ସଖୀ ସଙ୍ଗେ ଘେନି । ୩୬ ।

ଦ୍ୱାରେ ନିକୁଞ୍ଜନିଲୟସ୍ୟ ହରିଂ ବିଲୋକ୍ୟ
ବ୍ରୀଡ଼ାବତୀମଥ ସଖୀମିୟମିତ୍ୟୁବାଚ ।୧୩।
ଦେଶବରାଡ଼ୀ ରୂପକତାଳାଭ୍ୟାଂ
ଗୀୟତେ ।
ମଞ୍ଜୁତରକୁଞ୍ଜତଲକେଳିସଦନେ ।
ପ୍ରବିଶ ରାଧେ ମାଧବସମୀପମିହ
ବିଲସ ରତିରଭସହସିତବଦନେ । ୧୪ ।
ନବଭବଦଶୋକଦଳଶୟନସାରେ ।
ପ୍ରବିଶ ରାଧେ ମାଧବସମୀପମିହ
ବିଲସ କୁଚକଳଶତରଳହାରେ । ୧୫ ।

ତରଳ ବର୍ତ୍ତୁଳ ଅମଳ ମୁକ୍ତାହାର । କଟିତଟେ ମେଖଳା କିଙ୍କିଣୀ ସୁବର୍ଣ୍ଣର । ୩୭। ନୂପୁର କରଭୂଷଣ ବଳୟ ବିରାଜେ। ନାନା ମଣିଗଣମାନଙ୍କର ଜ୍ୟୋତି ଗଞ୍ଜେ ।୩୮। ନିକୁଞ୍ଜସଦନ ଦ୍ୱାରେ ମିଳ ଶଶିମୁଖୀ । ସଲଜ୍ଜ ହୋଇଲା ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣର ମୁଖ ଦେଖି । ହସ୍ତକେ ଅପାଙ୍ଗେ ଗୃହ୍ନ ବଦନ ଲୁଅଇଁ । କହଇ ସଜନୀ ତୁ ଗୋ ଶୁଣ ପ୍ରାଣସହି ।

ସୁନ୍ଦର ନିକୁଞ୍ଜଲତା କ୍ରୀଡ଼ାର ମନ୍ଦିର । ପ୍ରବେଶ ହୁଅଟୁ ମାଧବର ସନ୍ନିଧିର । ୪୧ । ମଦନେ ହୃଷ୍ଟ ତୋର ବଦନ ସହାସ୍ୟ । କର ସଖି ବିବିଧପ୍ରକାରେ କେଳିରସ । ୪୨ । ନବୀନ ଅଶୋକଦଳ କୋମଳଶଯ୍ୟାରେ । ହରିତୁଲେ କ୍ରୀଡ଼ା କର ମନରେ ସାଦରେ ।୪୩। ଏ ତୋହର ଘନକୁଚ-କୁମ୍ଭ ଉପର । ଶୋଭିତ ତରଳ ଅତି ମୁକ୍ତାର ହାର ।

କୁସୁମଚୟରଚିତଶୁଚିବାସଗେହେ ।
ପ୍ରବିଶ ରାଧେ, ମାଧବସମୀପମିହ
ବିଲସ କୁସୁମକୁମାରଦେହେ । ୧୬ ।
ଚଲମଲୟବନପବନସୁରଭିଶୀତେ ।
ପ୍ରବିଶ ରାଧେ ମାଧବସମୀପମିହ
ବିଲସ ରତିବଳିତଲଳିତଗୀତେ । ୧୭ ।
ବିତତବହୁବଲ୍ଲିନବପଲ୍ଲବଘନେ ।
ପ୍ରବିଶ ରାଧେ ମାଧବସମୀପମିହ
ବିଲସ ଚିରମଲସପୀନଜଘନେ । ୧୮ ।
ମଧୁମୁଦିତମଧୁପକୁଳକଳିତରାବେ ।
ପ୍ରବିଶ ରାଧେ ମାଧବସମୀପମିହ
ବିଲସ ମଦନରସସରସଭାବେ । ୧୯ ।

ବିବିଧ କୁସୁମ ହୋଇଛନ୍ତି ଆଚ୍ଛାଦନ । ଗୃହ ମନୋହର ଏକୁଞ୍ଜ ଲତାର ସଦନ । ୪ । କୃଷ୍ଣ ଭୁଲେ ଏଥି କୁତୂହଳ କର ସହୁ । କୁସୁମକୁଁ ଅତିସୁକୁମାର ତୋର ଦେହୁ ।୪୭। ବହଇ ସୁଗନ୍ଧ ମନ୍ଦ ମଳୟମରୁତ । କର ରତିରଙ୍ଗ ସଖି ଘେନ ଯଦୁନାଥ ।୪୭। ସୁସ୍ୱର ଲଳିତ ତୋର ଆଳାପିତବାଣୀ । ସନ୍ତୋଷ ହେବନ୍ତି ମାଧବ ଶ୍ରବଣରେ ଶୁଣି ।୪୮। ବହୁତ ପ୍ରକାର ଲତା ପଲ୍ଲବ ଗହନ । ରଚିଅଛି ଶଯ୍ୟା ହରି ବିସ୍ତାର କରଣ । ଏ ତୋର ଘନଜଘନ ପୀନକୁଚଭାର । ସଫଳ ହୋଇ ବିହାର କରୁ ଦାମୋଦର ।୫୦। ପୁଷ୍ପମକରନ୍ଦ ପାନେ ଭୃଙ୍ଗ ପ୍ରମୋଦିତ । କରୁଛନ୍ତି ଧ୍ୱନି ମଧୁକର ହୋଇ ମତ୍ତ ।୫୧। ମନସିଜଶରରେ ପୀଡ଼ିତ ଭୃଙ୍ଗ ତୋର । କର ତୁ ବିନୋଦ ସଖି

ମଧୁତରଲପିକନିକରନିନଦମୁଖରେ ।
ପ୍ରବିଶ ଖଧେ ମାଧବସମୀପମିହ
ବିଲସ ଦଶନରୁଚିରୁଚିରଶିଖରେ । ୨୦ ।

ବିହିତପଦ୍ମାବତୀସୁଖସମାଜେ ।
କୁରୁ ମୁରାରେ ମଙ୍ଗଳଶତାନି
ଭଣତି ଜୟଦେବକବିରାଜରାଜେ । ୨୧ ।

ତ୍ୱାଂ ଚିତ୍ତେନ ଚିରଂ ବହନ୍ନୟମତିଶ୍ରାନ୍ତୋ ଭୃଶଂ ତାପିତଃ
କନ୍ଦର୍ପେଣ ଚ ପାତୁମିଚ୍ଛତି ସୁଧାସମ୍ବାଧବିମ୍ବାଧରଂ ।
ଅସ୍ୟାଙ୍କଂ ତଦଲଂକୁରୁ କ୍ଷଣମିହ ଭ୍ରୂକ୍ଷେପଲକ୍ଷ୍ମୀଲବ-
କ୍ରୀତେ ଦାସ ଇବୋପସେବିତପଦାମ୍ଭୋଜେ କୁତଃ ସମ୍ଭ୍ରମଃ ।

ଘେନ ଯଦୁବୀର । ୫୨ । ଦେଖ ସଖି ସରସ ଏ ବସନ୍ତର କାଳ । ସୁସ୍ୱର ମଧୁରଧ୍ୱନି କରନ୍ତି କୋକିଳ । ୫୩ । ଏସନ ସମୟେ ହରି ତୁଲେ କେଳି କର । ତାଳମ୍ବୀଜଗଞ୍ଜିତ ଦନ୍ତ-ପନ୍ତି ତୋର । ୫୪ । ମୁରନାମା ଦୈତ୍ୟ ନାଶି ନାମ ଯା ମୁରାରି । ତାହାଙ୍କର ମଙ୍ଗଳ କରସି ଗୋ ସୁନ୍ଦରି । ୫୫ । ଜୟଦେବ କବିନୃପ ହରିର ଭକତ । ରାଧାକୃଷ୍ଣଲୀଳା ଭଣେ ପଦ୍ମାବତୀକାନ୍ତ । ୫୬ । ଚିରକାଳୁଁ ଧରି ତୋତେ ଚିତ୍ତରେ ମୁରାରି । ଅତିଶ୍ରମ ପାଇଣ ଅଛଇ ତାପ ପୂରି । ୫୭। କନ୍ଦର୍ପବାଧାଏ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି ମନର । ସୁଧାପାନ କରିବ ତୋହର ବିମ୍ବାଧର । ୫୮ । ଏ ତୋହର ଅଲଙ୍କାର ସ୍ୱବେ-କ୍ଷିତ ଅଙ୍ଗ । କ୍ଷଣେ ମାତ୍ର କର ସଖି ହରିର ପ୍ରସଙ୍ଗ । ୫୯ । ସୁନ୍ଦର ଭ୍ରୂଲତା ଦୃଷ୍ଟି ଲାବଣ୍ୟରେ ଗ୍ରହି । ଦାସ କରି ଗୋବିନ୍ଦଙ୍କୁ କର ମେତ ବାହି ।୬୦। ଯନ୍ତୁଁ ସେ କେଶବ ତବ ଚରଣ

ସା ସସାଧ୍ୱସମାନନ୍ଦଂ ଗୋବିନ୍ଦେ ଲୋଲଲୋଚନା ।
ସିଞ୍ଜାନମଞ୍ଜୁମଞ୍ଜୀରଂ ପ୍ରବିବେଶ ନିବେଶନଂ । ୬୩ ।
ବରାଡ଼ୀରାଗରୂପକତାଳାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।
ରାଧାବଦନବିଲୋକନବିକଶିତବିବିଧବିକାରବିଭଙ୍ଗଂ ।
ଜଳନିଧିମିବ ବିଧୁମଣ୍ଡଳଦର୍ଶନତରଳିତତୁଙ୍ଗତରଙ୍ଗଂ ।
ହରିମେକରସଂ, ଚିରମଭିଲଷିତବିଲାସଂ ।

ଅମୃତେ । ସେବିତ ହୋଇଛି ସେହୁ ତ୍ରିଭୁବନସାରେ । ୬୧ । କୋପ ତେଜି ଅନୁରାଗ କରସି ସୁନ୍ଦରି । ଦୋଷ ଗୁଣ ସ୍ୱଭାବ ଏ ଯେହ୍ନୁ ସ୍ନେହକାରୀ । ୬୨ । ଶୁଣିଣ ରାଧିକା ସହଚରୀର ବଚନ । ସଭୟ ସଲଜ୍ଜଭରେ ଯେବଣ୍ଣଅଛି ମନ । ୬୩ । ସାନନ୍ଦେ ଅଲୋଲ ନେତ୍ର ଅପାଙ୍ଗରେ ତାନ । ଗୋବିନ୍ଦବଦନ ଅବଲୋକନେ ସେ ବାଳୀ । ୬୪। ରୁଣଝୁଣ ନୂପୁର ବାଜଇ ସିମନ୍ତିନୀ । ପଶିଲା କୁଞ୍ଜସଦନେ ମରାଳଗମନୀ ।୬୫। କୃଷ୍ଣର ସନ୍ନିଧିକୁ ଗମଇ ଅତିଧୀରେ । ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ଯାଇ ଝଯ୍ୟାସନ୍ନିଧିରେ ।୬୬। ଶୁଣ ହେ ସୁଜନେ ମନେ ହୋଇଣ ହରଷ । କୃଷ୍ଣକ୍ରୀଡ଼ାରସ ଏହୁ ଛାନ୍ଦ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ।୬୭। ମୁକୁନ୍ଦଚରଣ ନବବିକଚ ସରୋଜ । ମଧୁକର ଚିନ୍ତିଲା ଧରଣୀଧର ଦ୍ୱିଜ ।୬୮।

ପଞ୍ଚଦଶଛାନ୍ଦ । ରାଗ କେଦାର ।

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ସୁଜନ । ହରି ଚାହିଁଲେ ରାଧାର ବଦନ । ୧ । ଦେଖି ବିବିଧ ଦୁଃଖ ଦୂର କରି । ମୁଖପ୍ରସନ୍ନ ଅତି ମଧୁହାରି ।୨। ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳ ଦର୍ଶନେ ଯେସନ । ସିନ୍ଧୁ ପ୍ରମୋଦ ଲଭଇ ତେସନ । ୩ । ଯହୁଁ ବହୁତ କାଳର ବିଚ୍ଛେଦ ।

ସା ଦଦର୍ଶ ଗୁରୁହର୍ଷବଶଂ ବଦ ବଦନମନଙ୍ଗନିବାଶଂ ।୨୪ ଧ୍ରୁବ
ହାରମମଲତରତାରମୁରସି ଦଧତଂ ପରିଲମ୍ବ୍ୟ ବିଦୂରଂ ।
ସ୍ଫୁଟତରଫେନକଦମ୍ବକରମ୍ବିତମିତ ଯମୁନାଜଳପୂରଂ । ୨୫ ।
ଶ୍ୟାମଳମୃଦୁଳକଳେବରମଣ୍ଡଳମଧିଗତଗୌରଦୁକୂଳଂ ।
ନୀଳନଳିନମିବ ପୀତପରାଗପଟଳଭରବଲୟିତମୂଳଂ ।୨୬।
ତରଳଦୃଗଞ୍ଚଳଚଳନମନୋହରବଦନଜନିତରତିରାଗଂ ।
ସ୍ଫୁଟକମଳୋଦରଖେଳିତଖଞ୍ଜନଯୁଗମିବ ଶରଦି ତଡ଼ାଗଂ ।୨୭।
ବଦନକମଳପରିଶୀଳନମିଳିତମିହିରସମକୁଣ୍ଡଳଶୋଭଂ ।
ସ୍ମିତରୁଚିରୁଚିରସମୁଲ୍ଲସିତାଧରପଲ୍ଲବକୃତରତିଲୋଭଂ ।୨୮।
ଶଶିକିରଣଚ୍ଛୁରିତୋଦରଜଳଧରସୁନ୍ଦରସକୁସୁମକେଶଂ ।
ତିମିରୋଦିତବିଧୁମଣ୍ଡଳନିର୍ମଳ ମଲୟଜତିଲକନିବେଶଂ । ୨୯ ।

ହରି ଏକମନେ କେଳିବିନୋଦ । ୪ । ତାଙ୍କୁ ଚାହିଁ ହୁଏ
ଅତି ହରଷ । ମୁଖ କୋଟିମଦନ ପରକାଶ । ୫ ।
ହାରମୁକୁତା ତାର ସୁତରଳ । ଲମ୍ବିପଡିଅଛି ଉରମଣ୍ଡଳ । ୬ ।
କି ଏ କାଳନ୍ଦୀଜଳର ତରଙ୍ଗ । ଫୁଟି ବହେ କି କ୍ଷୁଦ୍ରଜଳବିମ୍ବ ।୭
ଶ୍ୟାମକୋମଳକାନ୍ତି କଳେବର । ମଧ୍ୟେ ରଚିତ ହରିତଅମ୍ବର ।
କି ଏ ବିକଶିତ ନୀଳକମଳ । ପୀତପରାଗ ହୋଇଛି ମଣ୍ଡଳ ।୯
ଅତିତରଳ ଲୋଚନ ଚଞ୍ଚଳ । ଅନୁରାଗଶୋଭେ ମୁଖମଣ୍ଡଳ ।୧୦
ଯେସନେ ନବବିକଚ ଜଳଜରେ । ଖେଳେ ଖଞ୍ଜନଯୁଗ ସରସେ-
ବରେ ।୧୧। ମୁଖପଦ୍ମ ହୋଇଅଛି ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ । ଦିଏ କୁଣ୍ଡଳ
ପ୍ରଭାକର ତୁଲ୍ୟ । ୧୨ । ଦରହସିତ ମୁଖେନ୍ଦୁ ମନୋହର । ରତି-
ଲାଳସେ ଉଲ୍ଲସିତାଧର ।୧୩। ଚୂଳ ଅତି ଅଲୁଟିଳ ସୁସମ ।
ତହିଁ ରଚିତ ବିବିଧ କୁସୁମ ।୧୪। ଦିଏ ନୀଳଜଳଦ କିରଣେ

ବିପୁଲପୁଲକଭରଦନ୍ତୁରିତଂ ରତିକେଳିକଥାଭିରଧୀରଂ ।
ମଣିଗଣକିରଣସମୂହସମୁଜ୍ଜ୍ୱଲଭୂଷଣସୁଭଗଶରୀରଂ । ୩୦ ।
ଶ୍ରୀଜୟଦେବଭଣିତବିଭବଦ୍ୱିଗୁଣୀକୃତଭୂଷଣଭାରଂ ।
ପ୍ରଣମତ ମନସି ନିଧାୟ ହରିଂ ସୁଚିରଂ ସୁକୃତୋଦୟସାରଂ
ଅତିକ୍ରମ୍ୟାପାଙ୍ଗଂ ଶ୍ରବଣପଥପର୍ଯ୍ୟନ୍ତଗମନ-
ପ୍ରୟାସେନୈବାକ୍ଷ୍ଣୋସ୍ତରଲତରତାରଂ ପତିତୟୋଃ ।
ଇଦାନୀଂ ରାଧାୟାଃ ପ୍ରିୟତମସମାଲୋକସମୟେ
ପପାତ ସ୍ୱେଦାମ୍ବୁଃପ୍ରସର ଇବ ହର୍ଷାଶ୍ରୁନିକରଃ । ୩୧ ।

ଶୋଭା ଯେସନେ ଶଶିର କିରଣ । ୧୪ । ଭାଲେ ଚନ୍ଦନ ତିଲକ ଅଙ୍କିତ । ଯେସନେ ଅକାଶେ ଉଦେ ନଶାକାନ୍ତ । ୧୭ । ଅତି ପୁଲକ ସାହି କିବାକାର । ଦରବିକାଶ ଦଶନଶିଖର । ୧୭ । ରତିରସକ୍ରୀଡ଼ା ମନେ ସୁମରି । ଚିତ୍ତ ଚଞ୍ଚଳ କି କାମଲହରୀ । ୧୮ । ମଣିଗଣକିରଣ ନବ ଜ୍ୟୋତି । ତନୁଭୂଷଣ ମୋହନ ମୂରତି ।୧୯। କୋଟିକୋଟି ମନମଥଲାବଣ୍ୟ । ଏକକଳାକୁ ନୋହିବେ ସମାନ । ୨୦ । ଜୟଦେବ କବି ଏହା ରଚିତ । ରାଧାକୃଷ୍ଣ ରୂପ ଦେଖି ଶୁଚିତ ।୨୧। କୃଷ୍ଣ-ରାଧା-ମୂର୍ତ୍ତି ଯେଉଁ ସ୍ୱରୂପ । ସନ୍ତ ହୃଦେ ସେହୁ ଉଦେ ପ୍ରଦୀପ । ୨୨ । ଯତ୍ନେ କଣ୍ଠେ ଗୃହିଁଲ ଅବଲା । ଚିତ୍ତ ଶାନ୍ତକ କେବେ ସେ ନ ଗଲା । ୨୩ । ଅତି ଅପାଙ୍ଗେ ଗୃହାନ୍ତେ ସୁନ୍ଦରୀ । ତାଷ୍ଟ ଗଲା ଶ୍ରବଣପଥ ସରି । ୨୪ । କଷ୍ଟେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଲୋଚନ ତରଳ । ଆନନ୍ଦରେ ପଡ଼ଇ ଅଶ୍ରୁଜଳ । ୨୫ । କାନ୍ତବଦନ ଦେଖି କାମେ ମତ୍ତ । ତନୁରେ ସ୍ୱେଦନୀର ଅଙ୍କିତ । ୨୬ ।

ଭଜନ୍ତ୍ୟାସ୍ତଲ୍ପାନ୍ତଂ କୃତକପଟକଣ୍ଡୂତିପିହିତ
ସ୍ମିତଂ ଯାତେ ଗେହାଦ୍ବହିରବହିତାଲୀପରିଜନେ ।
ପ୍ରିୟାସ୍ୟଂ ପଶ୍ୟନ୍ତ୍ୟାଃ ସ୍ମରଶରସମାକୂତସୁଭଗଂ
ସଲଜ୍ଜା ଲଜ୍ଜାପି ବ୍ୟଗମଦତିଦୂରଂ ମୃଗଦୃଶଃ । ୩୩ ।
ଜୟଶ୍ରୀବିନ୍ୟସ୍ତୈର୍ମହିତ ଇବ ମନ୍ଦାରକୁସୁମୈଃ
ସ୍ୱୟଂ ସିନ୍ଦୂରେଣ ଦ୍ୱିପରଣମୁଦା ମୁଦ୍ରିତ ଇବ ।
ଭୁଜାପୀଡ଼ାକ୍ରୀଡାହତକୁବଲୟାପୀଡ଼କରିଣଃ
ପ୍ରକୀର୍ଣ୍ଣାସୃଗ୍‌ବିନ୍ଦୁର୍ଜୟତି ଭୁଜଦଣ୍ଡୋ ମୁରଜିତଃ । ୩୪ ।
ଇତି ଶ୍ରୀଗୀତଗୋବିନ୍ଦେ ଅଭିସାରିକାବର୍ଣ୍ଣନେ ସାନନ୍ଦ-
ଗୋବିନ୍ଦୋ ନାମ ଏକାଦଶଃ ସର୍ଗଃ ।

ଦ୍ୱାଦଶଃ ସର୍ଗଃ ।

ଗତବତି ସଖୀବୃନ୍ଦେ ମନ୍ଦତ୍ରପାଭରନିର୍ଭର-
ସ୍ମରଶରବଶାକୂତସ୍ଫୀତସ୍ମିତସ୍ନପିତାଧରାଂ ।

ଯନ୍ତୁ ରାଧାର ଏସନ କଥାର । ପ୍ରିୟସଖିଜନେ ହେଲେ ବାହାର । ୨୭ । ଅବସ୍ୟବେ ବିଷୟ ଯେତେ ଥିଲେ । ଲଜ୍ଜ ଘେନ କ ସଖୀସଙ୍ଗେ ଗଲେ । ୨୮ । ଦରହାସଭାବ ହୋଇ ସୁନସ୍ତ । କପଟରେ ଚରଣକଣ୍ଡ କରି । ୨୯ । ଲଜ୍ଜା ନ ଘେନି କୁରଙ୍ଗୀ-ନୟନୀ । ଯେହ୍ନେ ମାତଙ୍ଗ ଅଙ୍କୁଶ ନ ମାନି । ୩୦ । କୃଷ୍ଣ-ହ୍ନେହଭରେ ଯନ୍ତୁ ହସିଲା । ଯାଇ ଶଯ୍ୟାର ପ୍ରାନ୍ତରେ ବସିଲା । ୩୧ । ମନସିଜଶରରେ ହୋଇ ବଶ । ଶୋଭି ଅଧରେ ମନ୍ଦ ମନ୍ଦ ହାସ । ୩୨ । ଅଛି ହରଷେ ଅଳସ-ଲୋଚନ । ଗୃହେ କେଳିଶଯ୍ୟାକୁ ପୁଣ ପୁଣ । ୩୩ । ଦେଖି

ସକ୍ତସମନସାଂ ଦୃଷ୍ଟ୍ବା ରାଧାଂ ମୁହୁର୍ନବପଲ୍ଲବ-
ପ୍ରସ୍ତରଶୟ୍ୟନେ ନିକ୍ଷିପ୍ତାକ୍ଷୀମୁବାଚ ହରିଃ ପ୍ରିୟାଂ ।୧।
ବିଭାସରାଗୈକତାଳତାଳାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।

କିଶଲୟଶୟ୍ୟନତଳେ କୁରୁ କାମିନୀ ଚରଣନଳିନବିନିବେଶଂ
ତବ ପଦପଲ୍ଲବବୈରିପରାଭବମିଦମନୁଭବତୁ ସୁବେଶଂ ।
କ୍ଷଣମଧୁନା ନାରାୟଣମନୁଗତମନୁସର ରାଧିକେ ।୨। ଧ୍ରୁବଂ ।
କରକମଲେନ କରୋମି ଚରଣମହମାଗମିତାସି ବିଦୂରଂ ।
କ୍ଷଣମୁପକୁରୁ ଶୟନୋପରି ମାମିବ ନୂପୁରମନୁଗତିଶୂରଂ ।୩।
ବଦନସୁଧାନିଧିଗଳିତମମୃତମିବ ରଚୟ ବଚନମନୁକୂଳଂ ।
ବିରହମିବାପନୟାମି ପୟୋଧରରୋଧକମୁରସି ଦୁକୂଳଂ ।୪।
ପ୍ରିୟପରିରମ୍ଭଣରଭସବଳିତମିବ ପୁଲକିତମତିଦୁରବାପଂ ।

ବୋଲନ୍ତି ଜଗତଜୀବନ । ପ୍ରିୟେ ଶୁଣ ଗୋ ମୋହର ବଚନ । ୩୪ । ନବପଲ୍ଲବଶଯ୍ୟାର ଉପର । ଦିଅ ଚରଣ ଯୁଗଳ ତୋହର । ୩୫ । ପାଦ ସୁବେଶ କିଶଳୟରଙ୍ଗ । ଏହୁ କରିବ ବଇର ବିଭଙ୍ଗ । ୩୬ । ଦଣ୍ଡେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୁଅ ମୋତେ ସଖି । ତୋର ବିରହେ ହୋଇଅଛି ଦୁଃଖୀ । ୩୭ ।
ତୋ ଚରଣେ ନୂପୁର ଅଛଗରୁ । ଗୃହୁଅଇଲୁ ଅନେକ ଦୂରରୁ ॥
କ୍ଷଣେମାତ୍ର ଶୟ୍ୟନ କରି ସହ । କରକମଳେ ପାଦ ସମାର୍ଜଇ ॥
ତୋର ବଦନ ସୁଧାନିଧି ଜାଣି । ଝରେ ଅମୀୟରସ ମଧୁବାଣୀ ॥
ମୋତେ କହ ବଚନ ଅନୁକୂଳ । ଚରବିରହେ ଏ କୁଚଯୁଗଳ ॥
ଏହା ନିରୋଧ କରଛି ଅମ୍ବର । କାଢ଼ି ପକାଇ କରିବଇଁ ଦୂର । ୪୨ । ତୋର ଆଲିଙ୍ଗନକାଳେ ଯେମନ୍ତ । ରସ ଭରେଣ ଗାତ୍ର ପୁଲକିତ । ୪୩ । ଲୁଚ ହୋଇଛି

ମଧୁରିପୁ କୁଚକଲଶଂ ବନବେଶୟ ଶୋଷୟ ମନସିଜଚାପଂ ।୫
ଅଧରସୁଧାରସମୁପନୟ ଭମିନ ଜୀବୟ ମୃତମିବ ଦାସଂ ।
ତ୍ୱୟି ବନହୃତମାନସ ବିରହାନଳଦଗ୍ଧବପୁଷବିଲାସଂ । ୬ ।
ଶଶିମୁଖି ମୁଖରୟ ମଣିରସନାଗୁଣମନୁଗୁଣକଣ୍ଠନିନାଦଂ ।
ଶ୍ରୁତିପୁଟଯୁଗଳେ ପିକରୁତବିକଳେ ଶମୟ ଚିରାଦବସାଦଂ ।୭।
ମାମତିବିଫଲରୁଷା ବିକଳୀକୃତମବଲୋକିତୁମଧୁନେଦଂ ।
ମୀଳତି ଲଜ୍ଜିତମିବ ନୟନଂ ତବ ବିରମ ବିସୃଜ ରତିଖେଦଂ ॥
ଶ୍ରୀଜୟଦେବଭଣିତମିଦମନୁପଦନିଗଦିତମଧୁରିପୁମୋଦଂ ।
ଜନୟତୁ ରସିକଜନେଷୁ ମନୋରମରତିରସଭାବବିନୋଦଂ ।୯

ତେସନ ସ୍ୱରୂପ । ଦଅ ହୃଦେ ମୋ ହରୁ କାମତାପ । ୪୪ । ତୋର ବିରହେ ଅନଳପ୍ରଖର । ଦହୁଅଛଇ ମୋର କଳେ-ବର । ୪୫ । ସୁଧାଅଧର ପାନ ଦେଇ ସଖି । ଦାସ କର ଜୀବ ରଖ ସୁମୁଖି । ୪୬ । ଶଶିବଦନ ଶୁଣ ମୋର ବାଣୀ । ତୋର ମଣିମେଖଳା ସୁକିଙ୍କିଣୀ । ୪୭ । କରୁ ମୁଖରଧ୍ୱନି ଏ ନି-ରତ । ପିକଜତ ଧ୍ୱନି ହେଉ ହତ ॥ ତରକାଙ୍କୁ ଶୁଣି ଚିର-ବଚନ । ତାପ ପାଇଅଛୁ ମୋର ଶ୍ରବଣ । ୪୯ । ଯେବେ ଶୁଣିବ ରସନାଶବଦ । ତେବେ ହରିବ ସକଳ ବିଷାଦ ।୫୦। ମୋତେ ବୃ ଦୋଷେ ଏତେ କୋପ କର । ଗାଢ଼ ଆରତି-ଜଳରୁ ଉଦ୍ଧର । ୫୧ । ମୋତେ ଚାହାଁ ସରସିଜଲୋଚନ । ରତିଖେଦବିଷାଦବିମୋଚନ । ୫୨ । ଶିଖିବନ୍ତ ଜୟଦେବ ବଖାଣି । ପ୍ରତିପଦରେ ରାଧାକୃଷ୍ଣ ବାଣୀ । ୫୩ । ରସିକ-ଜନମାନଙ୍କର ଚିତ୍ତ । ରତିରସେ କୃଷ୍ଣ ଚିତ୍ତେ ଉଦିତ ।୫୪।

ପ୍ରତ୍ୟୁହଃ ପୁଲକାଙ୍କୁରେଣ ନିବିଡ଼ାଶ୍ଳେଷେ ନିମିଷେଣ ଚ
କ୍ରୀଡ଼ାକୂତ ବିଲୋକନେଽଧରସୁଧାପାନେ କଥା କେଳିଭିଃ ।
ଆନନ୍ଦାଧିଗମେନ ମନ୍ମଥକଳାଯୁଦ୍ଧେଽପି ଯସ୍ମିନ୍ନଭୂ-
ଦୁଦ୍ଭୂତଃ ସ ତୟୋର୍ବଭୂବ ସୁରତାରମ୍ଭଃ ପ୍ରିୟମ୍ଭାବୁକଃ । ୧୦ ।
ଦୋର୍ଭ୍ୟାଂ ସଂଯମିତଃ ପୟୋଧରଭରେଣାପୀଡିତଃ ପାଣିଜୈ-
ରାବିଦ୍ଧୋ ଦଶନୈଃ କ୍ଷତାଧରପୁଟଃ ଶ୍ରୋଣୀତଟେନାହତଃ ।

। ୫୪ । ତୋର ଅପାଙ୍ଗ ସୁଧା ଜଳଧର । ବୃଷ୍ଟି କରଇ ମୋ କା-
ମଅଗ୍ନି ହର । ୫୫ । ମୋର ବଚନସ୍ତୁ ଯେନ ଶିଶୁଏଣି । ଭୁ
ମୋ ଜୀବ ଉପରେ ଜୀବମଣି । ୫୬ । ଯନ୍ତୁଁ କାନ୍ତର ଅଛ
ଗୃହୀତବାଣୀ । ଚିତ୍ତପ୍ରମୋଦ ମଦନେ ତରୁଣୀ । ୫୭ । ଦର-
ହାସବଦନେ ଗୃହୀ ବାଳା । ରତିରସକୁ ଉତ୍ସୁକ ହୋଇଲା
।୫୮। ଦେଖି ଭାବଜୀର ଅଛ ତରଳ । ଶ୍ରୀହରି ଭୁଜେ ଭିଡ଼
କଲେ କୋଳ । ୫୯ । ଶୁଣ ସୁଜନେ ହରିରସବାଣୀ । ତାପ
ତମିରକୁ ଏହି ତରଣି ।୬୦। କୃଷ୍ଣକ୍ରୀଡ଼ା ଏହି ଅଛି ସୁରସ ।
ଭବ କଲ୍ମଷ ବେଗେ କର ନାଶ ।୬୧। ପଞ୍ଚଦଶଛାନ୍ଦ ଏହି
ବଚନ । ପଦ୍ମନାଭପାଦଯୁଗଳେ ଲୀନ । ୬୨ । ଶୁଣି ଧରଣୀ
ଧରବି ହରଷ । ତାହି କରିବେ କମଳାବିଳାସ । ୬୩ ।

ଷୋଡ଼ଶଛାନ୍ଦ ।

ରାଗ ବସନ୍ତଭୈରବ ।

ଶୁଣ ସାଧୁଜନେ ଏହୁ ଅମିୟବଚନ । ରାଧାକୃଷ୍ଣ-କଳେବର
ହୋଏ ସଂଯମନ । ୧। ରସଭରେ ରମଣୀ ପୁଲକ ଘନଘନ ।
ନିବିଡ଼ାଲିଙ୍ଗନ କରେ ସୁଧାଧରପାନ । ୨ । ଆନନ୍ଦ ଜଳରେ

ହସ୍ତେନାଳମିତଃ କଚୋଽଧରସୁଧାପାନେନ ସଂମୋହିତଃ
କାନ୍ତଃ କାମପି ତୃପ୍ତିମାପ ତଦହୋ କାମସ୍ୟ ବାମା ଗତିଃ ।୧୧।
ମାରାଙ୍କେ ରତିକେଳିସଙ୍କୁଲରଣାରମ୍ଭେ ତୟାସାହସ-
ପ୍ରାୟଂ କାନ୍ତଜୟାୟ କିଞ୍ଚିଦୁପରି ପ୍ରାରମ୍ଭି ଯତ୍ତ ସମ୍ଭ୍ରମା ।

ତାଳେ ବୃତ୍ତିଲା ସୁନ୍ଦରୀ । ମଦନବିକାରେ ବାଣୀ କହିଲ ଚତୁରୀ ଲୀଳାଏ ଚଳନ୍ତେ ଚକ୍ଷୁ ପୈଛଡ଼ା ନ ଚଳ। ପ୍ରେରସେ ଘନକୁ-ଚଭରେ ଉଡ଼ି ବାଳୀ । ୪ । ଅତି ମତିଭୋଳା ହୋଇ ସେ ତରୁଣୀମଣି । କୃଷ୍ଣ-ବଦନସରୋଜ ଚୁମ୍ବେ ପୁଣିପୁଣି । ୪ । ମନମଥକଳାକ୍ରୀଡ଼ାରେ କୁଶଳ ବେନି । ସୁରତରସକୁ ଇଚ୍ଛା ସେ କାନ୍ତ କାମିନୀ । ୬ । ବେନି ହୃଦୟ ଜଡ଼ିତ ଏକତନୁ ମତ । ରସସାଗରେ ମଜ୍ଜିଲା ଦୁହିଙ୍କର ଚିତ୍ତ ।୭। ଉଲ୍ଲୋଳ ହୋଇଣ କାମତଟିନୀ ବଢ଼ିଲା । ଲଜ୍ଜା ବିବେକ ସଙ୍ଗତେ ବସନହିଁ ଗଲା । ଘନକୁଚଭାରେ ପୀଡ଼ି ଗାଢ଼ନଖକ୍ଷତ । ବିମ୍ବାଧରଟିପୁଟେ ଦଶନର ଘାତ ।୯। କବରୀ ଆକର୍ଷି ହରି ଦିଅନ୍ତ ଚୁମ୍ବନ । ଅଧର-ପୀୟୂଷପାନେ ସଂମୋହିତ ମନ । ୧୦। ଗାଢ଼େଣ ସୁରତି ସେ ବଢ଼ିଲା ବେନିଜନ । ମଦନମତ୍ତରେ ନାନା କୁତୂହଳମାନ ॥ ମକରଧ୍ୱଜଶର ଏସନ ବକ୍ରଗତି । ଏତେପ୍ରକାରେ ଶାନ୍ତିକି ନ କଲାକ ମତି । ୧୨ । ରତିକ୍ରୀଡ଼ାସମର ବିସ୍ତାର ଅତି କରି । କାନ୍ତକୁ ଜିଣିବ ବୋଲି ଉତ୍ସୁକ ସୁନ୍ଦରୀ ।୧୩। ବିବିଧପ୍ରକାରେ ରତି ବିପରୀତ ଆଦି । ରତିଶାସ୍ତ୍ର ଯେତେକ ବିହି ଅଛଇ ସମ୍ବାଦ ।୧୪। ଶ୍ରମଭର ହୋଇ ଅତି ଖଞ୍ଜନନୟନୀ । କମ୍ପେ ଉରୁ ବାହୁଲତା ଘନଘନ ବେନି । ୧୫। ନିଷ୍ପ୍ରାଣ ହୋଇଣ ହେନ୍ତୁ ରମଣୀରତନ । ମୁକୁନ୍ଦହୃଦୟଦେଶେ ରତିଖେଦ କ୍ଷିନ୍ନ । ୧୬।

ନିଷ୍ପନ୍ଦା ଜଘନସ୍ଥଳୀ ଶିଥିଳତା ଦୋର୍ବଲ୍ଲିରୁତ୍କମ୍ପିତା ।
ବକ୍ଷୋ ମୀଳିତମକ୍ଷି ପୌରୁଷରସଃ ସ୍ତ୍ରୀଣାଂ କୁତଃ ସିଦ୍ଧ୍ୟତି ।୧୨।
ଈଷନ୍ମୀଳିତଦୃଷ୍ଟି ମୁଗ୍ଧ ହସିତଂ ଶୀତ୍କାରଧାରାବଶା-
ଦବ୍ୟକ୍ତାକୁଳକେଳିକାକୁବିକସଦ୍ଦନ୍ତାଂଶୁଧୌତାଧରଂ
ଶ୍ୱାସୋନ୍ନଦ୍ଧପୟୋଧରୋପରିପରିଷ୍ୱଙ୍ଗୀ କୁରଙ୍ଗୀଦୃଶୋ
ହର୍ଷୋତ୍କର୍ଷବିମୁକ୍ତିନିଃସହତନୋର୍ଦ୍ଧନ୍ୟୋ ଧୟତ୍ୟାନନଂ ।୧୩।
ତସ୍ୟାଃ ପାଟଳପାଣିଜାଙ୍କିତମୁରୋ ନିଦ୍ରାକଷାୟୌ ଦୃଶୌ
ନିର୍ଦ୍ଧୌତୋଽଧରଶୋଣିମା ବିଲୁଳିତାଃ ସ୍ରସ୍ତସ୍ରଜୋ ମୂର୍ଦ୍ଧଜାଃ

ରସିକ ସୁଜାଣ ସେ ନାଗରବର ହରି । ନିଶି ଅବଶେଷ ହୋଇଲା ରସକେଳି କରି ।୧୭। ନୀରସବଦନ ଶ୍ୟାମା ଦେଖି ଯଦୁସାଇଁ । ସ୍ୱେଦନିବାରଣେ ମନ୍ଦ ପବନ ସେ ଦେଇ ।୧୮। ସୁକୃତ ହୋଇଣ ସେ ଅବଳାଶିରୋମଣି । କଟିତଟେ ବସନ ସେ ଆଚ୍ଛାଦିଲା ଆଣି । ଚାହିଁଲା ଆପଣା ତନୁ ଇନ୍ଦୀବରଆଖୀ । ବିରସ ହୋଇଲା ମନେ ଚିହ୍ନମାନ ଦେଖି । ୨୦ । ବୋଲଇ ମଦନଶର ଦୁଃସହ ଅଟଇ । କ୍ଷଣକେ ମୋହଇ କିଛି ନ ଜାଣଇ କେହି । ୨୧ । ନଖଘାତ ଶୋଣିତ ହୃଦୟରେ ଯୁବତୀ । ଯେମନ୍ତ ପାଟଳ-କୁସୁମରେ ଅତି ଜ୍ୟୋତି । ୨୨ । ଉନ୍ନିଦ୍ରେ କଷାୟ ନୀଳେ-ନ୍ଦୀବର ଲୋଚନ । ଅଧର ନୀରସ ଯେହ୍ନେ ବିରଙ୍ଗବିଦ୍ରୁମ । ଫିଟିଣ କୁସୁମ ଖସି କୁନ୍ତଳୁଁ ପଡ଼ିଲା । କଟିମେଖଳା କିଙ୍କିଣୀ ଶିଥିଳ ହୋଇଲା ।୨୩। ଏରୂପେ ହୃଦରେ ଅତି ପରମସାନନ୍ଦ । ବିବିଧପ୍ରକାରେ କ୍ରୀଡ଼ା ସାରିଲେ ଗୋବିନ୍ଦ । ୨୪ ।

କାଞ୍ଚୀଦାମ ଦରଶ୍ଳଥାଞ୍ଚଳ ମିତ୍ତ ପ୍ରାତର୍ନିଖାତୈର୍ଦ୍ଦୃଶୋ-
ରେଭିଃ କାମଶରୈସ୍ତଦଦ୍ଭୁତମଭୂତ୍ପତ୍ୟୁର୍ମନଃ କୀଳିତଂ । ୧୪ ।
ବ୍ୟାଲୋଲଃ କେଶପାଶସ୍ତରଳିତମଳକୈ ସ୍ୱେଦଲୋଲୌ
କପୋଲୌ
ସ୍ପଷ୍ଟା ଦଂଷ୍ଟାଧରଶ୍ରୀଃ କୁଚକଲଶରୁଚା ହାରିତା ହାରଯଷ୍ଟିଃ
କାଞ୍ଚୀ କାଞ୍ଚିଦ୍ଗତାଶାଂ ସ୍ତନଜଘନପଦଂ ପାଣିନାଚ୍ଛାଦ୍ୟ ସଦ୍ୟଃ
ପଶ୍ୟନ୍ତୀ ସତ୍ରପଂ ମାଂ ତଦପି ବିଲୁଳିତସ୍ରଗ୍ଧରେୟଂ ଧିନୋତି ।୧୫
ଇତି ମନସା ନିଗଦନ୍ତଂ ସୁରତାନ୍ତେ ସା ନିତାନ୍ତଖିନ୍ନାଙ୍ଗୀ ।
ରାଧା ଜଗାଦ ସାଦରମିଦମାନନ୍ଦେନ ଗୋବିନ୍ଦଂ । ୧୬ ।

ପ୍ରିୟାକୁ ବସାଇ ପାଶେ ଭାବୁଛନ୍ତି ହରଷ । ସୁବେଶ ହେବାକୁ ଚିତ୍ତ ହୋଇଛି ଉଲ୍ଲାସ । ୨୫ । ବୋଲଇ ସୁନ୍ଦରୀ ଶୁଣ ହେ ଯଦୁନନ୍ଦନ । ଶୀତଳ ଚନ୍ଦନ କୁଚେ କରସି ଲେପନ । ୨୬ । ମଦନରସରେ ହୋଇ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ରସିତ । ଚିନ୍ତିଲେ ରାଧାର କେଶପାଶ ବିଲୁଳିତ ॥ ମାଲା ଛିନ୍ନ ଅଳକଲତିକା ବିପର୍ଯ୍ୟସ୍ତ । କପୋଳଯୁଗଳ ସ୍ୱେଦଜଳେ ଆର୍ଦ୍ରୀଭୂତ । ଅଧରକ୍ଷତ ସୁସ୍ପଷ୍ଟ ରୂପେ ପ୍ରକାଶିତ । ହାର କୁଚ ଶୋଭାଯୋଗେ ହେବା ପରାଜିତ ॥ କାଞ୍ଚୀ ସ୍ଖଳିତ ହୋଇ ପଡିଛି କେଉଁଠାରେ । ବିବସନ ହୋଇ ସ୍ତନ ଜଘନ କରରେ । ଆଚ୍ଛାଦନ କରି ମୋତେ ଅତି ଲଜ୍ଜାଭରେ । ଅବଲୋକନ କରୁଛି ଶିଥିଳ ନେହରେ ॥ ମଣ୍ଡନହୀନା ହୋଇ ରାଧା ଏପ୍ରକାରେ । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ରୂପରେ ମୋତେ ସମ୍ପ୍ରୀତ କରେ ।୨୭। ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଏପରି ମନେ କରନ୍ତି ଭାବନା । ଏ ସମୟେ ସୁରତାନ୍ତଶ୍ରମେ ଅବସନ୍ନା । ହୋଇ

ରାମକରୀରାଗଯତିତାଳାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।

କୁରୁ ଯଦୁନନ୍ଦନ ଶିଶିରତରେଣ କରେଣ ପୟୋଧରେ ।
ମୃଗମଦପତ୍ରକମତ୍ର ମନୋଭବମଙ୍ଗଳକଳଶସହୋଦରେ ।
ନିଜଗାଦ ସା ଯଦୁନନ୍ଦନେ କ୍ରୀଡ଼ତି ହୃଦୟାନନ୍ଦନେ ।୧୭। ଧ୍ରୁବଂ
ଅଳିକୁଳଗଞ୍ଜନମଞ୍ଜନକଂ ରତିନାୟକଶାୟକମୋଚନେ ।
ତ୍ୱଦଧରଚୁମ୍ବନଲମ୍ବିତକଜ୍ଜଳମୁଜ୍ଜ୍ୱଳୟ ପ୍ରିୟ ଲୋଚନେ ।୧୮
ନୟନକୁରଙ୍ଗତରଙ୍ଗବିକାଶନିରାଶକରେ ଶ୍ରୁତିମଣ୍ଡଳେ ।
ମନସିଜପାଶବିଳାସଧରେ ଶୁଭବେଶ ନିବେଶୟ କୁଣ୍ଡଳେ ।୧୯

ଶ୍ରୀରାଧା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସାଦର ସରସେ । ପରମାନନ୍ଦେ ତାହାଙ୍କୁ ଏହି ବାଣୀ ଭାଷେ । ୩୫ ।
ମୃଗମଦ କସ୍ତୁରୀ ଯେବଣ ଯଦୁନାଥ । ଉରଜରେ ଲେପନ ତୁ କରସି ଝଟିତେ । ୩୬ । ମନମଥସଖା ମୋର ଯଦୁବନ ବେନ । କ୍ରୀଡ଼ା ଆରମ୍ଭେ ମଙ୍ଗଳକଳଶ କ ଜାଣି । ୩୭ । -ତବ କରଜରେ ଏହୁ ଘାତ ପାଇକର । ପୀଡ଼ା ପାଉଅଛି ଶାନ୍ତ କର ହେ ମୁରାରି ।୩୮। ଭ୍ରମରକୁଳକୁ ଗଞ୍ଜେ ମୋହର ଅଞ୍ଜନ । ତୋହର ଚୁମ୍ବନେ ହୋଇ ଅଛଇ ଏ କ୍ଷୀଣ । ୩୯ । ଯେବଣ ନୟନ ମନମଥରାୟ ଶର । ଛାଡୁଅଛୁ କାଳିମା ଏ ଉଜ୍ଜଳତା କର ।୪୦। ତରଙ୍ଗ ଚଞ୍ଚଳ ବାଳକୁରଙ୍ଗୀର । ପ୍ରାୟେ । ବିକାଶ ହୋଇ ଖେଳେ ଶ୍ରୁତିମଣ୍ଡଳଯାଏ । ୪୧ । ଏ ମୋହର ଶ୍ରବଣ ରୁଚିର ଅତି ବେଶ ; ମନସିଜ ଜଗତ-ମୋହିତ କଏ ପାଶ ।୪୨। ବିବଧରତ୍ନଜଡ଼ିତ ଘଟିତ କୁଣ୍ଡଳେ । ଇତ ଶ୍ରୁତିରେ ସେ ଶୋଭୁ ଏ ଗଣ୍ଡଯୁଗଳେ ।୪୩। ମଣିଗଣ-ଜ୍ୟୋତି ସେହୁ କରନ୍ତୁ ପ୍ରକାଶ । ଭ୍ରମରକୁଳଗଞ୍ଜନ ହୋ-

ଭ୍ରମରଚୟଂ ରଚୟନ୍ତମୁପରି ରୁଚିରଂ ସୁଚିରଂ ମମ ସମ୍ମୁଖେ ।
ଜିତକମଲେ ବିମଲେ ପରିକର୍ମ୍ମୟ ନର୍ମ୍ମଜନକମଲକଂ ମୁଖେ । ୬୦
ମୃଗମଦରସବଳିତଂ ଲଳିତଂ କୁରୁ ତିଲକମଳିକରଜନୀକରେ ।
ବିହିତକଲଙ୍କକଳଂ କମଳାନନ ବିଶ୍ରମିତଶ୍ରମଶୀକରେ । ୬୧
ମମ ରୁଚିରେ ଚିକୁରେ କୁରୁ ମାନଦ ମାନସଜଧ୍ୱଜଚାମରେ ।
ରତିଗଳିତେ ଲଳିତେ କୁସୁମାନି ଶିଖଣ୍ଡିଶିଖଣ୍ଡକଡାମରେ ।୬୨
ସରସଘନେ ଜଘନେ ମମ ସମ୍ବରଦାରଣବାରଣକନ୍ଦରେ ।

ଟୀକା ଅଭିପ୍ରାୟ ।୪୪। ବିକଶିତ ନିର୍ମ୍ମଳ ଅରବିନ୍ଦର ଜ୍ୟୋତି ।
ନିନ୍ଦଇ ବଦନ ଅତି ଲାବଣ୍ୟ ସୁକାନ୍ତି । ୪୫ । ସୁରେଖ ଅଳ-
କାବଳୀ ସୁଯତନ କରି । କୁଟିଳ ତୋର କୁନ୍ତଳ ଅତି ମନୋ-
ହରି ॥ ଯେସନେ ନବବିକଚ ସରୋଜ ଉପରେ । ଭ୍ରମରପନ୍ତି
ବସନ୍ତି ମଧୁପାନଭରେ ।୪୬। କୁରଙ୍ଗବର କସ୍ତୁରୀ ଅତି ଯତ୍ନ
କରି । ଲଲାଟପଟ୍ଟେ ତିଳକ ଲେଖସି ମୁରାରି ।୪୮। ଯେସନେ
ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରରେ କଳଙ୍କ ଅଙ୍କିତ । ତେସନ ପ୍ରାୟ ଦିଶିବ ଚିହ୍ନକ
ସଙ୍ଗତ ।୪୯। ଲପନପଙ୍କଜେ ଶ୍ରମସ୍ୱେଦ ଚୋପିମାନ ।
ବିକଚନଳିନେ ମଧୁକଣିକା ଯେସନ ।୫୦। ଏ ମୋହର ଅତି
ଲଳିତ ଗଳିତଚିକୁର । କାମ ମନମଥରଥ ଧ୍ୱଜର ଚାମର ।୫୧।
ସେଥି ଯେ ଉଅଛି ଏହି ସୁରତସମରେ । ସୁସଞ୍ଚ ନିବନ୍ଧ କର ଏ
କବରୀଭରେ ।୫୨। ବିବିଧ କୁସୁମଗର୍ଭରେ ପାଇବ ଶୋଭା ।
ନବଘନ ଅନ୍ଧାରେ ଚନ୍ଦ୍ରକିରଣର ପ୍ରଭା । ୫୩ । ସରସ
ବଳନ ଘନ ସୁଜଘନ ମୋର । ଜାଣି ସମ୍ବରଅରି କରିବର
କନ୍ଦର ।୫୪। ନୀଳପଟଶାଢ଼ୀ ଅମ୍ବର ଅତ୍ୟନ୍ତ ରୁଚିର । ପରିଧାନ
କରାଅ ହେ ଶ୍ରୀଯଦୁସୁନ୍ଦର । ୫୫ ।

୨

ମଣିରସନାବସନାଭରଣାନ ଶୁଭଗଷ୍ୟ ବାସସ୍ୟ ସୁନ୍ଦରେ । ୨୩ ।
ଶ୍ରୀଜୟଦେବବଚସିଜୟଦେ ହୃଦୟଂ ସଦୟଂ କୁରୁ ମଣ୍ଡନେ ।
ଦ୍ୱରଚରଣସ୍ମରଣାମୃତକୃତକଳକଲୁଷଜ୍ୱରଖଣ୍ଡନେ । ୨୪ ।
ରଚୟ କୁଚୟୋଃ ପତ୍ରଂ ଚିତ୍ରଂ କୁରୁଷ୍ୱ କପୋଲୟୋ-
ର୍ଘଟୟ ଜଘନେ କାଞ୍ଚୀମୁଞ୍ଚ ସ୍ରଜା କବରୀଭାରଂ ।

ନାନା ରତ୍ନ ମଣିଗଣ ମେଖଳାକିଙ୍କିଣୀ । ଆଭରଣ କର କୃଷ୍ଣ କଟିତଟେ ଆଣି ।୫୬। ସଦୟହୃଦୟେ ଦୟା କର ତୁ ଈଶ୍ୱର । ଜୟଦେବ ବାଣୀ ଏହୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମଧୁର । ୫୭ । ତବ ସ୍ମରଣ ବଚନ ଅମୃତରୁ ସାର । ହରଚରଣ ସ୍ମରଣେ ଭବଜଳୁଁ ପାର ॥ ପାପସମ୍ବନ୍ଧ ସଂସାରେ ଜ୍ୱର ଏ ସନ୍ତାପ । ପଦ୍ମାବତୀକାନ୍ତାମୃତବଚନେ ଏ ହତ । ୫୯ । ଯେତେକ ପ୍ରକାରେ ସେହୁ କହନ୍ତି ସୁନ୍ଦରୀ । ତାହା ଉତ୍ସୁକେ ସୁବେଶ କରନ୍ତି ମୁରାରି ।୬୦। କୁଚ-ଯୁଗଳେ କୁରଙ୍ଗ ନାଭ ପତ୍ରାବଳୀ । ଭାଲପଟେ ତିଳକ ରଚିଲେ ବନମାଳୀ । ୬୧ । ଲୋଚନେ ଅଞ୍ଜନ ଦେଇ ସୁରଞ୍ଜିତ କଲେ । ଚଳନ୍ତେ ଅପାଙ୍ଗ ଯେହ୍ନେ ଚଞ୍ଚଳଲହରୀ । ୬୨ । ସାଜିଲେ ସୁକେଶବନ୍ଧ କବରୀର ଶୋଭା । ଯେସନେ ଗଗନେ ନୀଳଜଳଧର ଆଭା । ୬୩ । ତହିଁ ଆଚ୍ଛାଦନ ପୁଷ୍ପ ତାରକାପଟଳ । ପୁଣି ସେ ପ୍ରକାଶଇ ଗଗନମଣ୍ଡଳ । ୬୪ । ଅମଳମୃଗମଦର ନାସା-ପୁଟେ ଖଞ୍ଜି । ମର୍କତକଙ୍କଣ ଭୁଜଯୁଗଳେ ଆରଞ୍ଜି ।୬୫। କନକ-ରସନା ସେହୁ କିଙ୍କିଣୀର ମାଳା । ତନୁ ମଧ୍ୟେ ଅମ୍ବର ଉପରେ କରେ ଖେଳା । ୬୬ । ତରଳ ବିମଳ ହାର ଉରଜ ଉପରେ । ଯେହ୍ନେ ସୁରତରଙ୍ଗିଣୀ ମେରୁର ଶିଖରେ । ୬୭ । ଚରଣେ

କଳୟ ବଳୟଶ୍ରେଣୀଂ ପାଣୌ ପଦେ କୁରୁ ନୂପୁରା-
ବତି ନିଗଦିତଃ ପୀତାମ୍ବରୋଽପି ତଥାକରୋତ୍ । ୨୫ ।

ମଣିଗଣ ନୂପୁର ରତ୍ନ ସାଜେ । ଅଲଙ୍କାର ରଙ୍ଗ ଏ ଅରୁଣଙ୍କୁ ଗଞ୍ଜେ । ୬୮ । କୁଙ୍କୁମ ଚନ୍ଦନ କର୍ପୂର ପଙ୍କୀରଙ୍କର । ଲେପିଲେ ଶ୍ରୀକରେ ଯେନ ଭୃଙ୍ଗଙ୍କାତନୁର । ୬୯ । ନାଗବଲ୍ଲୀପତ୍ର ହର ସଂଯୋଜିତ କର । ଅଧରପୁଟେ ଦଅନ୍ତ ଗୋଟିଗୋଟି କର ।୭୦ ଅତି ପ୍ରୀତ ହୋଇ ଅନୁରାଗରେ ବାଳୀ । ଦରହାସେ ଗୃହେଁ କୃଷ୍ଣବଦନକୁ ଡାକ । ସୁବେଶ ହୁଅନ୍ତେ ରାମା ପାଇଲାକ ଶୋ-ଭା । ତ୍ରୈଲୋକ୍ୟ ରମଣୀବର ହରୁଅଛୁ ପ୍ରଭା ।୭୨। ନିରତେ ମକରଧ୍ୱଜ କରୁଅଛୁ ସେବା । ବ୍ରହ୍ମାଦି ରୁଦ୍ର ଗଞ୍ଜିତ ଲାବଣ୍ୟ ସୁଶୋଭା । ୭୩। ଗୃହଁଣ ମାଧବମନ ତରଳତ ଭାବ । ପୁନରପି ହସ୍ତ ସାଜେ ଭଡର ବଲ୍ଲଭ । ୭୪ । ଶୁଣ ହେ ସୁଜନଜନେ ହୋଇଣ ହରଷ । ରାଧାମାଧବର କେଳରସ ଏ ପ୍ରକାଶ । ହରିଭକ୍ତି ଭାବରେ ଅଛଇ ଯେବେ ଧ୍ୟାନ । ସଙ୍ଗୀତସ୍ୱରୂପ ଲୀଳା ପାଇବାକୁ ମନ । ୭୬ । ଷଣ୍ଟଦଶଛାନ୍ଦ ନାମ କୃଷ୍ଣକ୍ରୀଡ଼ାବାଣୀ । କେବଳ ଅଟେ ପଦେପଦେ ବୁଝେ ପରମାଣି । ୭୭ । ପରଂବ୍ରହ୍ମ ସ୍ୱରୂପରେ ଯେଉଁ ନାରାୟଣ । ବାରମ୍ବାର ଅବତାର ସଂସାର ହୁତେଣ ।୭୮। ଷଡ଼ଭାବ ପାଇଣ ଅଦେହ ଦେହଧାରୀ । ନାନା-ରସେ ରସକ୍ରୀଡ଼ାକୁତୂହଳେ ହରି । ୭୯ । ସାନ ବଡ଼ ମଧ୍ୟ ଯାଇ ନାହିଁ ପରାପର । ଭକ୍ତ୍ୟର ଭାବକୁ ଅଟି ଶରଣସୋଦର । ମହାକାବ୍ୟ ଭକ୍ତିରସ ଅମିୟସାଗର । ଶାସ୍ତ୍ରକଣିକା ମାନଙ୍କେ କହୁଲଇଁ ସାର । ୮୧ । ଗୁଣିଗଣ ଜନମନ୍ତେ ପ୍ରକାଶ କଲ

ପର୍ଯ୍ୟଙ୍କୀକୃତନାଗନାୟକଫଣାଶ୍ରେଣୀମଣୀନାଂ ଗଣୈଃ
ସଙ୍କ୍ରାନ୍ତ ପ୍ରତିବିମ୍ବସମ୍ବଲନୟା ବିଭ୍ରଦ୍ବିଭୁପ୍ରକ୍ରିୟାଂ ।
ପାଦାମ୍ଭୋରୁହଧାରିବାରଧିସୁତାମକ୍ଷ୍ଣାଂ ଦିଦୃକ୍ଷୁଃ ଶତୈଃ
କାୟବ୍ୟୂହମିବାଚରନ୍ନୁପଚିତୀଭୂତୋ ହରିଃ ପାତୁ ବଃ । ୨୬ ।
ତ୍ୱାମପ୍ରାପ୍ୟ ମୟି ସ୍ୱୟମ୍ବରପରାଂ କ୍ଷୀରୋଦନୀରୋଦରେ
ଶଙ୍କେ ସୁନ୍ଦର କାଳକୂଟମପିବନ୍ମୂଢ଼ୋ ମୃଡ଼ାନୀପତିଃ ।
ଇତ୍ଥଂ ପୂର୍ବକଥାଭିରନ୍ୟମନସୋ ବିକ୍ଷିପ୍ୟ ବକ୍ଷୋଽଞ୍ଚଳଂ
ରାଧାୟାସ୍ତନକୋରକୋପରି ମିଳନ୍ନେତ୍ରୋ ହରିଃ ପାତୁ ବଃ । ୨୭
ଯଦ୍ଗାନ୍ଧର୍ବକଳାସୁ କୌଶଳମନୁଧ୍ୟାନଞ୍ଚ ଯଦ୍ବୈଷ୍ଣବଂ
ଯଚ୍ଛୃଙ୍ଗାରବିବେକସାରମପି ଯତ୍ କାବ୍ୟେଷୁ ଲୀଲାୟିତଂ ।
ତତ୍ ସର୍ବଂ ଜୟଦେବପଣ୍ଡିତକବେ କୃଷ୍ଣୈକତାନାତ୍ମନଃ
ସାନନ୍ଦାଃ ପରିଶୋଧୟନ୍ତୁ ସୁଧିୟଃ ଶ୍ରୀଗୀତଗୋବିନ୍ଦତଃ । ୨୮ ।
ସାଧ୍ୱୀ ମାଧ୍ୱୀକ ଚିନ୍ତା ନ ଭବତି ଭବତଃ ଶର୍କରେ କର୍କଶାସି-
ଦ୍ରାକ୍ଷେ ଦ୍ରକ୍ଷ୍ୟନ୍ତି କେ ତ୍ୱାମମୃତମୃତମସି କ୍ଷୀରନୀରଂ ରସସ୍ତେ ।
ମାକନ୍ଦକ୍ରନ୍ଦକାନ୍ତାଧରଧରଣିତଳଂ ଗଚ୍ଛ ଯଚ୍ଛନ୍ତି ଯାବ-

ଏହା । ଯେସନେକ ଆଜ୍ଞା ମୋତେ ଦେଲେ ତତ୍ୱବାହା ।୮୨।
ଗୋପାଳ ଚରଣଯୁଗ ଅଭୟପଞ୍ଜର । ଶରଣ ପଶିଲା ପାଦେ
ସେ ଧରଣୀଧର । ୮୩ ।

ସମାପ୍ତ

ଭାବ ଶୃଙ୍ଗାରସାରସ୍ୱତମିହ ଜୟଦେବସ୍ୟ ବିଷ୍ୱଗ୍ୱଚାଂସି । ୨୯
ଶ୍ରୀଭୋଜଦେବପ୍ରଭବସ୍ୟ ବାମାଦେବୀସୁତ ଶ୍ରୀଜୟଦେବକସ୍ୟ ।
ପରାଶରାଦପ୍ରିୟବନ୍ଧୁକଣ୍ଠେ ଶ୍ରୀଗୀତଗୋବିନ୍ଦକବିତ୍ୱମସ୍ତୁ । ୩୦ ।

ଇତି ଶ୍ରୀଗୀତଗୋବିନ୍ଦେ ମହାକାବ୍ୟେ କବିରାଜ
ଶ୍ରୀଜୟଦେବକୃତୌ ସ୍ୱାଧୀନଭର୍ତ୍ତୃକାବର୍ଣ୍ଣନେ ସୁପ୍ରୀତପୀତାମ୍ବରୋ
ନାମ ଦ୍ୱାଦଶଃ ସର୍ଗଃ ।

ସମାପ୍ତୋଽୟଂ ଗ୍ରନ୍ଥଃ